

ఆంధ్రపత్రిక

నవంబరు 1957

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

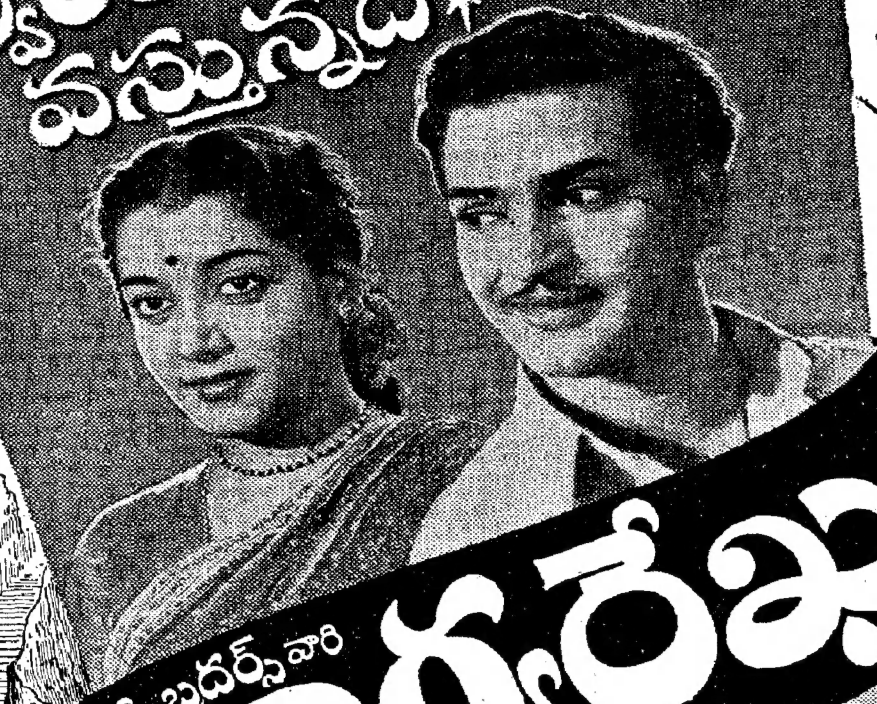
4 అణల
6-2-57

కేశవలక్ష్మణ

—చిత్రకారుడు : జ. శశిభూషణ్.

త్యరలో
వస్తున్నది!

జానలూరి బ్రదర్స్ వారి

భాగ్యరేఖ

N.T.రామారావు • జమన
జానకి • రేలంగి • రమణారెడ్డి
సి.ఎస్.ఆర్ • సూర్యకాంతం
నటించినది

డైరెక్టర్ • బి.యస్.రెడ్డి

హాహానీ విడుదల

AKTIV

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 51
సంచిక 28
6-2-57

దుర్ముఖ పుష్ప బహుళ నప్తమి బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : “భాగ్యరేఖ”లో జానకి.		అపరబుద్ధి—తుమ్మలపల్లి సీతారామాభాను	27
కాశ్మీర్ సమస్య	8	మాంత్రికుడు మాంత్రిక—	28
మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం		మంత్రాలు : నమ్మకాలు—	33
శతవార్షికోత్సవాలు—	5	వనితాలోకం—ఎ. వి. రమణమ్మ	36
బుడుగు, చిచ్చుల పిడుగు—	6	అలంకరణలో పాత కొత్తలు—	
న్యూఢిల్లీ తేఖ—శ్రీకృష్ణ	9	జమ్మి సుఖీలారాణి	37
కమలాపహరణం—“పారిజాతం”	11	ముగ్గులు { పి. కృష్ణభారతి	38
అమ్మమ్మ రూపాయిలోటు—		పాకల సీత	
రామవరపు వెంకట రమణమూర్తి	13	అన్నీ అబద్ధాలే—సూర్య దేవర వరంజ్యోతి	44
పతితజనోద్ధరణం—పి. గణపతిశాస్త్రి	19	సిల్లివభువు—“శ్రీ విరించి”	45
ఆఖరువైనం—		జీవహింసచేస్తే—భాగీరథీబాయి	47
దండమూడి తాలగంగాధరరావు	23	సినిమా—	49

★ వచ్చే వారం నుంచి ★

* కొత్త సిరియల్ ప్రారంభం *

“నీలీతెరలు”

[సాక్షికం]

రచన: అంగర సూర్యారావు

మీకాపీ ముందే రిజర్వు చేసుకోండి ★

కాశ్మీర్ సమస్య

కాశ్మీర్ సమస్యపై జనవరి 24వ తేదీన భద్రతా మండలి ఆమోదించిన తీర్మానం దేశంలో చాలా సంచలనం కలిగించింది. కాంట్రీప్రియులను ఆందోళన పరిచింది. ప్రధాని నెహ్రూ దీన్ని "విపరీత తీర్మానం" అని విమర్శించారు.

భారతదేశం సందర్శించవచ్చిన సోవియట్ రక్షణమంత్రి మార్షల్ రుకోవ్.

"సమితి ఆధ్వర్యాల కాశ్మీర్ లో జనవాక్య నిర్ధారణ జరగాలి. అంతవరకు కాశ్మీర్ ప్రతిపత్తి విషయంలో ఎలాంటి మార్పు తీసుకురాకూడదు. ప్రస్తుతం ఉన్న ప్రతిపత్తికి భంగం కలగనీయకూడదు," అన్నదే భద్రతామండలి చేసిన తీర్మానం సారాంశం.

ఈతీర్మానాన్ని భద్రతామండలిలో అమెరికా, బ్రిటన్, అస్ట్రేలియా, కొలంబియా, మ్యాథా దేశాలు ప్రతిపాదించాయి.

భద్రతా మండలిలో సభ్యులైన 9 దేశాల ప్రతినిధులు తీర్మానానికి అనుకూలంగా ఓటు చేశారు. ఒక్క రష్యన్ మాత్రమే ఓటుచేయకుండా తటస్థంగా ఉండిపోయింది.

ఈ ఓటింగు వ్యవహారం చాలా విచిత్రంగా జరిగింది.

పాకిస్తాన్ తరపున ఫీరోజ్ ఖాన్ నూన్ తమవాదం తూర్తిగా భద్రతామండలి సభ్యులకు తెలియజేశారు. ప్రధాని నెహ్రూ లోగడ చేసిన నిర్బుద్ధ ప్రకటన ప్రశస్తినికూడా నూన్ ఈవాదనలో తెచ్చారు.

తరవాత భారత ప్రతినిధి డి. కె. కృష్ణ

మీనన్ సమగ్రంగా సుమారు రెనిమిది గంటల సేపు కాశ్మీర్ వ్యవహారం పుట్టుపూర్వోత్తరాలన్నీ భద్రతామండలి సభ్యులకు తెలియజేశారు.

అయితే, కృష్ణమీనన్ వాదం తూర్తి కాకుండానే, కాశ్మీర్ తీర్మానం ముసాయిదా భద్రతామండలి సభ్యుల చేతుల్లోకి వచ్చివేసింది. తీర్మానం రచనలో బ్రిటన్ తరఫునక చాలా ప్రధానమైన పాత్ర నిర్వహించింది.

దీన్నిబట్టి అమెరికా ఇంగ్లండు దేశాలు, ఆ దేశాల అడుగుజాడల్లో నడిచే దేశాలు ఈ విషయంలో అప్పడే ఒక నిర్ణయానికి వచ్చివేళాయని భారత ప్రతినిధి ఎంత గొప్పగా తమ వాదం వినిపించినా, అదంతా కేవలం అరణ్యరోదనమే అయిపోయిందని కేలింది.

ఆ మరునాడే—అంటే జనవరి 26వ తేదీ అర్ధరాత్రి—కాశ్మీర్ రాజ్యాంగ పరిషత్తు చేసిన సంపూర్ణ పీఠీన తీర్మానం అమలులోకి వచ్చింది. కాశ్మీర్ రాజ్యాంగ పరిషత్తు ఈ తీర్మానాన్ని ఇంతకు పూర్వమే ఆమోదించిందిగాని, 26 జనవరినగాని ఇది పూర్తిగా అమలులోకి రాలేదు. దీనితో భారతదేశ

అంతర్భాగంగా కాశ్మీర్ సంబంధభాంధవ్యాలు బాగా స్థిరపడిపోయాయి.

దీనికి నిరసనగా పాకిస్తాన్ లోని కొన్ని నగరాలలో ప్రదర్శనలు జరిగాయి. వాటిలో కొన్నిచోట్ల ప్రదర్శనలు ప్రధాని నెహ్రూ ప్రతిఘటన బహిరంగంగా తగలపెట్టి తమ అక్కకు వెళ్ళిపోతారు.

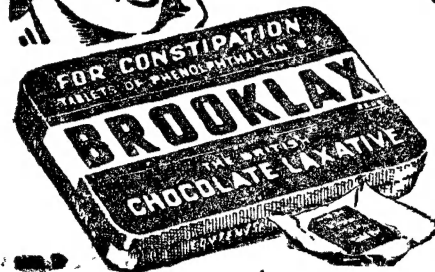
మొట్టమొదట కాశ్మీర్ వివాదంపై భద్రతామండలికి సీర్వాదు చేసింది భారతదేశం.

కాశ్మీర్ చట్టరీత్యా భారతదేశంలో చేరిందనీ, అప్పై పాకిస్తాన్ దానిపై పెద్దపెట్టున దురాక్రమణ జరిపిందనీ ఈ దురాక్రమణను అరికట్టవలసిందనీ తొమ్మిదేళ్ళ క్రితం భారతదేశం చేసిన సీర్వాదు సారాంశం. కాని భద్రతామండలి భారత ప్రభుత్వ వాదనను ఎప్పుడూ తిన్నగా వినిపించుకొన్న పాపావపోలేదు. మొదటినించీ లోలోపల పాకిస్తాన్ వైపునక వేసుకురావడం మొదలుపెట్టింది.

కృష్ణమీనన్ మొన్న భద్రతామండలి ఎదుట చేసిన ప్రతిపాదనలలో నాలుగు ముఖ్యవిషయాలున్నాయి. కాశ్మీర్ భారతదేశంలో చేరడం ఇంతకు పూర్వమే జరిగి

జీవితమును మలబద్ధకము

భారముగా చేయనీయకండి

తలవ్యాధులు, గొప్పకలవము, అకలిమంద్యము, విప్పిత్వము, మందగితవము ఇవన్ని కలిమలోని అవిరక్తరక్తము పరివహించుచుండునప్పుడు కాని మంద్యము మీ దీర్ఘకాలి పెద్ద భాగముగా చేయవలసినది లేదు. బ్రాక్ లాక్స్ పేషెంట్లకి తగిన వర్ణము చేయవలసింది. అవిరక్తరక్తము యా రోగికి వలెవలె మూలమున ఉత్తేజవరితమును కలగజేయుచు మౌన వింపియుండును. ఈ రోగికి ఒక రిప్పి తమకేమి గోరి. దేవునికేమియైనా, పాత ముందుకు మొందుకే గమనించి కాని కష్టమును మరలగదా బ్రాక్ లాక్స్ అని మాత్రం పొందవలసింది.

బ్రాక్ లాక్స్

మిమ్ము లాటికే రాలి

సరిదిద్దును

(నెర్వ మిగిలి రోగికి తగిన విధమున)

అందరికీ తగిన విధమున)

మొదటి

ఫీరియండ్ల కుమార్తెల పేర్లను

మద్రాసు-1.

ఫ్రాంబి: 17/117, వాగ్గేట్ల

కాపుకోడ, విజయవాడ-8.

★ కౌశ్మీర్ సమస్య ★

పోయింది. ఈ నిమిషం అప్రతిహతమైనది. దీన్ని ఇప్పుడు ఎవ్వరూ మార్చలేదు. ఇది మొదటి విషయం.

అమెరికా పాకిస్తాన్లతో సైనిక సహాయ ఒప్పందం చేసుకున్న ప్రస్తుత పరిస్థితులలో జనవాక్య నిర్ధారణ జరపడం అసాధ్యం.

అసలు మొట్టమొదటగా పాకిస్తాన్ కాశ్మీర్ పై దురాక్రమణ జరిపింది. కాబట్టి, భద్రతామండలి దీనిని చర్య జరిపి, పాకిస్తాన్ సైన్యాలు ఆక్రమిత కాశ్మీర్ ప్రాంతం నించి వెళ్ళిపోయేట్లు చెయ్యాలి.

అదీగాక, కాశ్మీర్ ఇటీవల అనేక రంగాలలో అపూర్వమైన అభివృద్ధి సాధించింది. ఇన్నాళ్ల నుంచి పాకిస్తాన్ కాశ్మీర్ లో జనవాక్య నిర్ధారణ జరపడానికి వీలుగా అవసరమైన చర్యలు ఏవీ తీసుకోలేదు కాబట్టి ప్రస్తుతపరిస్థితులలో జనవాక్య నిర్ధారణ సాధ్యంకాదు. ప్రస్తుతం కాశ్మీర్ లో పరిస్థితులు బాగాకుదలుబడ్డాయి. ఈ పరిస్థితులను తాదామరచేసే చర్యలేవి తీసుకొన్నా, పరిస్థితులంకా విషమించే ప్రమాదం వున్నది. అందుచేత ప్రస్తుత పరిస్థితిని కూలద్రోసే నిర్ణయా లేవి తీసుకోరాదన్నాడు మిసన్.

కోరాదన్నాడు మిసన్.

శ్రీ కృష్ణమిసన్ చేసిన ఈ ప్రతిపాదన లేవీ భద్రతామండలి సభ్యులకు చెవిక్కనే లేదు.

పాకిస్తాన్ ముస్లింలుగా కాశ్మీరుపై దురాక్రమణ జరిపినప్పుడు, ఈ దురాక్రమణను అరికట్టవలసిందని భారతదేశం భద్రతామండలికి చేసిన ఫిర్యాదు సంగతి ఏమైనట్లు? తొమ్మిదేళ్ల క్రితమే చేసిన ఈ ఫిర్యాదును ఎత్తుకోకుండానే, కాశ్మీర్ యధాస్థితికి భంగం రాకుండానని ఇప్పుడు ఈ నిర్ణయంద్వారా మండలి ఆదేశించడంలో అర్థమేమిటి? ఈ తీర్మానంవల్ల ముందు ముందు భారత పాకిస్తాన్ సంబంధాలు విషమిస్తే, అందుకు బాధ్యతెవరిది?

కాశ్మీర్ సైనికులు, రహస్యకు, పాకిస్తానుకు భారతదేశానికి సరిహద్దులలో ఉన్నప్రాంతం అందుచేత యుద్ధవ్యూహంబద్ధమై ఇది చాలా కీలక ప్రాంతం. ఇన్నాళ్లనుంచి బ్రిటన్ పైపైకి తిట్టడం ప్రదర్శించినా, లోలోపల పాకిస్తాన్ కు పక్కతాళం వేస్తూనే ఉన్నది. ఆ తరువాత అమెరికా, పాకిస్తాన్ ల మధ్య

సైనిక ఒప్పందం జరిగింది. ఈ ఒప్పందంతో అమెరికా దృక్పథం బాగా మారిపోయింది. అందుచేత అమెరికాగాని, బ్రిటన్ గాని ఈ వ్యవహారంలో నిష్పక్షపాతదృష్టి అవలంబించ గలవని అనుకోవడం కేవలం భ్రమ మాత్రమే.

మున్ను భద్రతామండలి ఆమోదించిన తీర్మానంతో అమెరికా బ్రిటనుల ఆంతర్యం బాగా బయటపడిపోయింది.

ఈ పరిస్థితులలో భారత ప్రభుత్వం అనుసరించదగిన భవిష్యత్ కార్యక్రమ మేమిటి? లేపో, మాటో జరగనున్న కేంద్ర మంత్రివర సమావేశంలో కాశ్మీర్ సమస్య చర్చకువచ్చి తీరుతుంది.

వారాంతంలోగా భద్రతామండలి తిరిగి సమావేశం కాబోతున్నది. ఈ సమావేశంలో కాశ్మీర్ సమస్యపై అమెరికా బ్రిటన్ దేశాల అసలు ఆంతర్యాలు మరి బాగా స్పష్టపడవచ్చు. సమితి మధ్యవర్తిగా తిరిగి మేజర్ గ్రాహంరంగం లో ప్రత్యేకం కావచ్చు.

ఏది ఏమైనా, కాశ్మీర్ విషయంలో భారతదేశం దృఢమైన ఒక వినుతన దృక్పథంలో వ్యవహరించవలసిన తరుణం ఆసన్నమైనది. ★

గెలవండి

ప్రత్యేక కానుక

గెలవండి

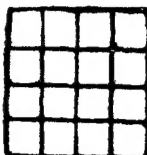
రిజిస్ట్రేషన్ నెం. 1257.

రూ. 55,000

పోటీ నెం. V-C.1

మా స్టేట్ కీ సాల్యూషన్ మొదలు. నెనుంగాడి బ్యాంకు లిమిటెడ్, మద్రాసు చారిటబ్ల ఉన్నది. వారి అధికారముతో అది ప్రకటించబడును. ప్రథమ బహుమతి ఆర్ కె రెడ్ల రు. 27,500. రెండవ బహుమతి మొదటి రెండు రైసులు కె రెడ్ల రు. 18,750 మూడవ బహుమతి మొదటి ఒక రైస్ కె రెడ్ల రు. 6,875. నాలుగవ బహుమతి మొదటి రెండు నెంబర్ల కె రెడ్ల రు. 5,150 (మా అఫీషియల్ కీ సాల్యూషన్ ప్రకారం నిలువుగా, అడ్డంగా వుండవలెను.) ఎక్కువ ఎంట్రీలు పంపినవారికి రు. 1,720 ప్రత్యేక బహుమానము.

ఆఖరు పోస్టింగు తేది 12-2-57 ఫలితములు తేది 19-2-57

ప్రవేశ రుసుము : ఒక ఎంట్రీకి రు. 1/-; 8 ఎంట్రీలకు రు. 5/-; 16 ఎంట్రీలకు రు. 9/-; 30 ఎంట్రీలకు రు. 25/-; 100 ఎంట్రీలకు రు. 41/-.

సాల్యూషన్ చేయవలసిన విధానము:- ఈ చదరములో 7 నుండి 22 వరకు గల అంకలు నిలువునా అయిదుగా అడ్డముగా ఎటు కూడా 58 వచ్చేట్లు వేయాలి ఒక అంక ఒకసారి వాడాలి. సాదా కౌగిలముమీద ఎన్ని ఎంట్రీలైనా పంపవచ్చును. ప్రతి ఎంట్రీకినీ, వంపేకారి చేరు అడ్డను అంకలు స్పష్టంగా పెద్ద అక్షరాలతో ఇంగ్లీషులో వ్రాయాలి. సామ్యు ఇండియన్ పోస్ట్ అర్బన్ గా, లేక మనియార్బన్ గా పంపాలి. మనియార్బన్ రకములు యెంట్రీల వెంటపంపవలెను. ప్రతి మనియార్బన్ ఫారమునకు జరితురుకు కూతనులో సామ్యు పంపువారు తన పేరు, అడ్డను ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. "వనూజును బట్టి బహుమతుల సామ్యు మారుచుండును." మేనేజరు తీర్మానము ఆఖరు, చట్టబద్ధమైనది. 0-4-0 పోస్టు సౌండ్ లు, పంపినచో పోస్టులో ఫలితముల లిసుపంపబడును. మా ప్రత్యేకరూల్స్, చరతులు బాగా తెలిసినవారే పోటీలో పాల్గొనాలి. మీ ఎంట్రీలు పంపవలసిన ఆడ్రసు:-

VIJAYA COMPETITIONS (A.W) 2-133, LINGHI GHETTY STREET, MADRAS-1.

5	17	12	16
8	20	9	13
18	6	15	11
19	7	14	10

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం

ఇటీవల మదరాసు విశ్వవిద్యాలయం శత వార్షికోత్సవం జేయుమానంగా జరిగింది. మేనూరుగవర్గులు, శ్రీ జయచామరాజ వడయర్, ఈ ఉత్సవాలకు ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

ఉపరాష్ట్రపతి డా॥ రాధాకృష్ణన్ మొదలైన పలువురు ప్రముఖ లీ ఉత్సవాలతో ప్రసంగించారు. దక్షిణ భారతంలో ఉన్నత విద్యావ్యాప్తికి మదరాసు విశ్వవిద్యాలయం చేసిన సేవ చిరస్మరణీయమైనది.

18 వ శతాబ్దంలో క్రైస్తవ మతప్రచారకులు దక్షిణభారతంలో ఆంగ్ల విద్యావ్యాప్తి కెక్కువగా కృషిచేశారు.

మూడు విశ్వవిద్యాలయాలు

లార్డ్ ఎలిఫిన్స్టన్ (1840-57) 1841 లో ఒక హైస్కూలు స్థాపించారు. 1858 లో ఇది కళాశాలగా మార్చారు. దానికే ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ అని పేరుపెట్టారు. సరిగా ఆ సంవత్సరమే మద్రాసు విద్యాలయం ప్రారంభమైంది. ఆ సంవత్సరమే బొంబాయిలోను, కలకత్తాలోను మరి రెండు విశ్వవిద్యాలయాలకు శంకుస్థాపన జరిగింది.

ఈ మూడు విశ్వవిద్యాలయాలు ఆకాలంలో లండన్ విశ్వవిద్యాలయం ఒకవడిలో ఏర్పాటుచేశారు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయంకూడా చాలాకాలందాకా ఆ ఒకవడిలోనే నడిచింది.

పరిక్షలు

తరవాత క్రమంగా మదరాసు విశ్వవిద్యాలయం మెట్రిక్యులేషను, బి. ఎ., బి. ఎల్. మొదలైన పరీక్షలుజరపడం ప్రారంభించింది. క్రమంగా వైద్యము, ఇంజనీరింగు, మొదలైన శాఖలకూడా ప్రారంభమయ్యాయి.

అనుబంధ కళాశాలలు

1871 వ సంవత్సరం నాటికి అనుబంధ కళాశాలల సంఖ్య కొంత పెరిగింది. 4 ప్రభుత్వ కళాశాలలేగాక మరి ఏడు కళాశాలలకూడా స్థాపించారు. పాఠ్య ప్రణాళిక విషయంలో లండన్ విశ్వవిద్యాలయం అడుగుబాడలలో నడిచినా మన దేశ పరిస్థితులనుబట్టి కొన్ని కొన్ని మార్పులుచేశారు.

విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠ

ఆనాడు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పరిశీ

శతవార్షికోత్సవాలు

లంటే గొప్ప ప్రఖ్యాతి ఉండేది. ఈ నాటికి కూడా ఈ విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షల ప్రామాణ్యం జేకోలో అంతలా గౌరవిస్తున్నారు.

పరిశోధన సంస్థలు

1904 నాటికి విశ్వవిద్యాలయంలో ఆయాశాఖలలో పరిశోధనసంస్థ రేర్పాటు చేశారు. ఇంతేకాక అనుబంధ కళాశాలల తనిఖీ మొదలైన విషయాలలో కొన్ని గట్టి నిబంధనలువిధించారు. విద్యార్థి వసతిగృహాల నిర్మాణాలలో విశ్వవిద్యాలయం బాగాశ్రద్ధ వహించింది.

1913 లో భారతప్రభుత్వం విశ్వవిద్యాలయాల స్థాపనలో కొన్ని ముఖ్యమంత్రులు విధించింది. పిటివల్ విశ్వవిద్యాలయాలపరిపాలనపరిధి కొంతపరిమితమైంది. ఇంకా మరి కొన్ని విశ్వవిద్యాలయాల స్థాపనకూడా జరిగింది. 1917 లో మేనూరులో ఇంకోకవిశ్వవిద్యాలయం స్థాపించారు. 1918 లో హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయస్థాపన జరిగింది. ఇవన్నీ మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం ఒకవడిలోనే స్థాపించారు.

భారతప్రభుత్వం 1917 లో నియమించిన కాడ్గర్ కమిటీ దేశంలో విశ్వవిద్యాలయాల అభివృద్ధికి కొన్ని ముఖ్యమైన నూతనలు చేసింది. విశ్వవిద్యాలయాలకు బాగా స్వాతంత్ర్యం ఉండవలెనని నూచించిన దీక్షమిటియే.

విశ్వవిద్యాలయ నిర్వహణ శుభాశ్రయాల నియామకం జరగాలనికూడా ఈ కమిటీ నూచించింది. ఈ నూతనల ప్రకారం 1928 లో కొత్త విశ్వవిద్యాలయ చట్టం అమలులోకి వచ్చింది.

ఆ సమయంలోనే మద్రాసురాష్ట్రంలో 'ద్యంద్య' ప్రభుత్వం అమలులోకి వచ్చింది. విద్య ప్రజాప్రతినిధులైన మంత్రుల పరిపాలనలో జేరింది. నిజానికి 1928 వ సంవత్సరం

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ విశ్రాంతిలో ఒక ప్రధానశుట్టమని అనవచ్చును. అప్పుడప్పుడు కొన్ని చిన్న చిన్న మార్పులు చేసినా ఆసంవత్సరం అమలులోకి వచ్చిన విశ్వవిద్యాలయ చట్టమే నేటికీ మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయానికి పునాదిగా నిలిచింది.

పరిశోధన అభివృద్ధి

ఇటీవలి కాలంలో మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయంలో పరిశోధన బాగా అభివృద్ధి జేసింది. జంతుశాస్త్రము, బయో కెమిస్ట్రీ, వృక్ష శాస్త్రము, భారతీయ సంగీతము, మన శాస్త్రము మొదలైన విషయాలలో పరిశోధనశాఖ రేర్పాటు చేశారు. ఇంకా ఫ్రెంచి, జర్మనీభాషలలోను, పత్రికారచనలోను, డిప్లోమాపరీక్ష రేర్పాటుచేశారు.

ప్రచురణలు

విశ్వవిద్యాలయం కొన్ని అమూల్యమైన గ్రంథాలుకూడా ప్రచురించింది. మరికొన్ని ప్రచురిస్తున్నది. పిటిలో ప్రధానమైనది. సంస్కృతగ్రంథసూచిక. ఈ సూచికలో ప్రపంచంలో ఉన్న అమూల్యమైన సంస్కృత తాళపత్ర గ్రంథాల పేరులన్నీ నేకరించి ప్రచురిస్తున్నారు. ఇదిగాక తమిళ నిఘంటువుకూడా ఒకటి ప్రచురిస్తున్నారు. ఇది వాఙ్మయపరిశోధన కెంతైనా ఉపకరించగలదని విద్యార్థులు లాశిస్తున్నారు. మొకంటే గ్రంథసంపుటాల ప్రచురణకూడా ప్రారంభమైనది. ఇంకా ఆయా పరిశోధన శాఖలలో వ్యవసాయాది శాస్త్రాలలోను, వ్యవసాయపద్ధతులలోను పరిశోధనలు సాగిస్తున్నారు.

ఇటీవల ఇంకా కొన్ని కొత్త విశ్వవిద్యాలయాలు బయలుజేరాయి. 1926 లో ఆంధ్ర

(56-వ పేజీ చూడండి)

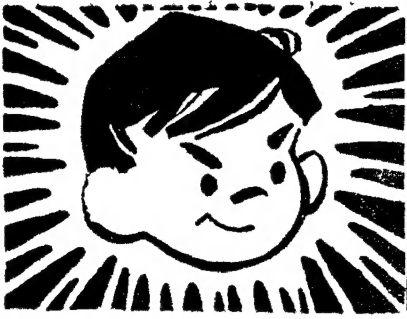
RATNAM'S 'N' OIL

నేవించిన తూర్తి నంతోప సౌఖ్యము లనుభవించగలరు. 1 సీసా రూ. 11-4-0.

ఎడవైపునో బాబు బ్రాయండి.

డాక్టర్. రత్నం సన్,

మలకపేట బిల్డింగ్, హైదరాబాదు - 2.

బుడుగు! చిచ్చులపిడుగు

త్రోయితే నేను ఇప్పుడు ఎక్కిన ఆడ
మెడ్రాసు రైలులో చిన్నపిల్లలు
అన్నలు ఉంగా అనుకో.

ఒక్క సీ. గానపెనూనాంబ
ఒకటే ఉంది. సీ. గానపెనూనాంబ
అంటే ఆడది.

ఆడది అంటే, అసలు అమ్మ
అని అర్థం. ఇలా అని నాన్న
చెప్పాడు.

ఆడది అంటే పెళ్లాం అనికూడా
అర్థం. ఇది బాబాయి అభి
ప్రాయం. బాబాయి దగ్గర ఇవి
చాలా ఉన్నాయి అని చెప్పాడుగా.
వాడిని ఇంకా అడిగితే ఆడది అంటే
ఒక్కసారి సుబ్బలమ్మి అని, ఒక్కో
సారి సీత అని చెప్తాడు అనుకో.

అదన్నమాట. ఇప్పుడు పెళ్లాం
అంటే, దానికి ఫదేట్లకన్న చాలా
ఎక్కువ ఏళ్లు ఉంటాయి. ఇండాకా

ఆడమెడ్రాసు రైల్లో నా దగ్గర కిటి
కీలో కూర్చో లేదా అది అను
కుందూ.

దాని పేరు ససి. అది నాకన్న

కాఫీ పదేనాకావాలా ససి.

చాలా ఎత్తులే. అందికని భాలా
గర్వం.

గర్వం అంటే అది మనతో
జూట్టాడదన్నమాట. మనం కాఫీ

కావాలా ససి అంటే వద్దులే
బుడుగూ అంటుంది.

మళ్ళీ రైలాగాకా, వాళ్లముగుడు
వస్తాడుగదా. వచ్చి కాఫీ కావాలా
ససి అంటాడుగదా.

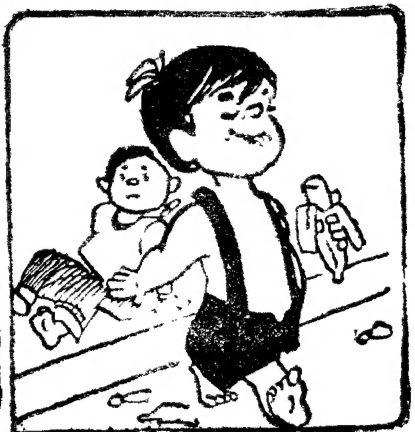
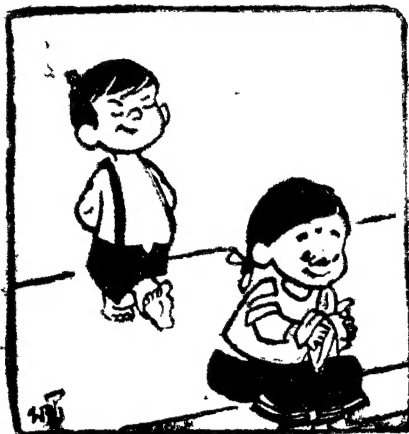
అప్పుడు ససి ఇలా నవ్వుతుంది.
నవ్వి వద్దండీ అంటుంది. అయినా
వాడు కాఫీ తెచ్చేస్తాడు.

రైలు మళ్ళీ ఆగితే, ముగుడు
మళ్ళీ వస్తాడు. మళ్ళీ కాఫీ కావాలా
అని అడుగుతాడు.

అప్పుడు ససి మళ్ళీ నవ్వుతుంది
అది నవ్వితే బాగానే ఉంటుం
దనుకో. యలాగేనా అమ్మంత బా
వుండదు.

అప్పుడు ఆ ముగుడు మళ్ళీ నవ్వు
తాడు.

మీరు కూచున పెట్టిలో చోట
లేదా అంటుంది మళ్ళీ ససి. అప్పుడ

వాడు లేడు ససీ, ఇక్కడే వుండూ, జగర్తా సుమా అని పరిగేతు కలి పోతాడు.

వాడే కాదు. నేను కూచున్న ఆడమెడ్రాను రైలు పెట్టి దగ్గరికి బోట్టుమంది బాబాయిలు వస్తారు గదా. అప్పుడు నేను ఈల వేస్తాను గదా అందుకూ.

బోట్టు బోట్టు బా బా యి లు వచ్చేసి నవ్వుతూ ఉంటారా.

రైలు కూ అని కూసి ఇలా కదల గానే పరిగేతుకలిపోతారు.

మళ్ళీ రైలు ఇలా ఆగగానే పరి గేతుకొచ్చేస్తారు.

వాళ్ళని చూస్తే ససికి బయం. ఇలా ఇటువేపు తిరిగి కూచుంటుంది.

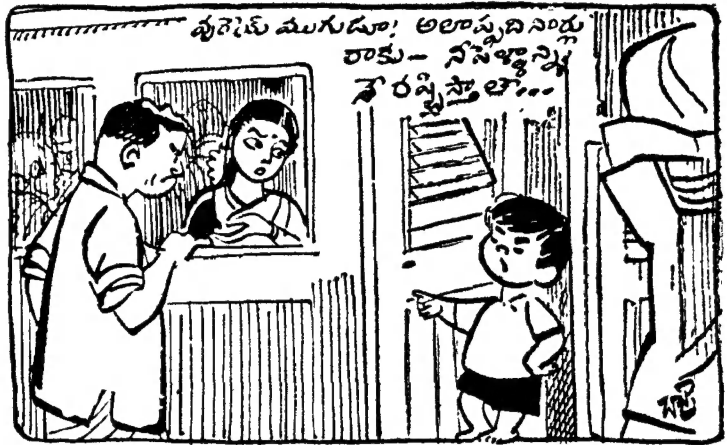
మళ్ళీ వాళ ముగుడు వచ్చాకా, నీతో వచ్చేస్తాను అంటుంది.

వాడు జగర్త అని చెప్పి వెలి పోతాడు.

అప్పుడు నాకు జాలివేసింది.

ససిని కొంచెం రప్పించాలి అను కున్నాను. అందుకని మళ్ళీ ముగుడు రాగానే వురేయ్ వురేయ్ ముగుడూ అలా అస్తమానూ రాకూ, దీన్ని నేను రప్పిస్తానులే అని చెప్పాను.

కాని అది నామాట వినలేదుగా మరి. నేను కాఫీ కావాలా అంటే

ఒద్దు బుడుగూ అంది. నిన్ను రప్పి స్తానులే అంటే ఒద్దులే బుడుగూ అంది.

నేనంటే బయం అన్నమాట. అందుకే రైలు దిగి వెళ్ళిపోయింది. నాకు బలే కోపం వచ్చిందిలే. నేనేం చిన్నవాడినా, లేకపోతే చితక వాడినా అలా ఖాతరు చెయ్యను అనడం.

ఖాతరు చెయ్యను అనడం అంటే ససి, వాళ్ళ ముగుడితో రైలు దిగి వెళ్ళిపోడం అన్నమాట.

నా కోప్పం వచ్చిందిగా. అందుకని కోప్పడేశాను.

అప్పుడు అమ్మ ఎందుకురా బుడుగు కోపం అంది.

మరి అది దానిముగుడితో ఎందుకు వెలి పోవాలి అన్నాను నేను.

దానిముగుడితో అది వెళ్ళక పోలేను

వ్వెల్లావుట్రా పోకిరి వెధవకానా అనేసింది అమ్మ పక్కనికూచున్న బామ్మగారు.

మరి నేను రప్పించుతాను అన్నానుగా అన్నాను నేను.

వాడి పెళ్ళాన్ని వాడు రప్పించుకోగలడు లేవోయి బోడివెధవా, అంది ముగుడు వేసుకున్న ఆ బామ్మగారు.

మరి నాకు పెళ్ళాం లేదుగా అని చెప్పాను నేను.

అప్పుడు మరలాగ.

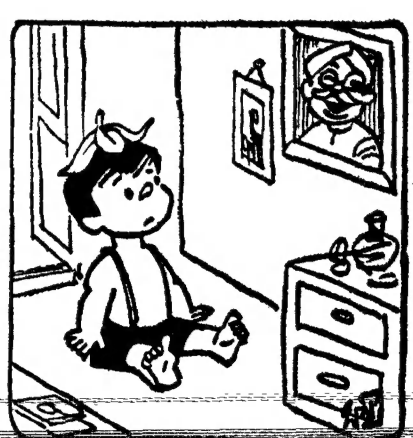
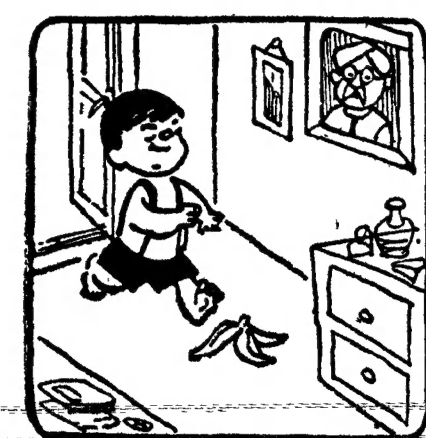
అందుకని ఎదురుగుండా కూచున్న లావు పాటి పిన్ని గారేమా, మా గాన పెనూనాంబని పెళ్ళాడుతావురా అంది.

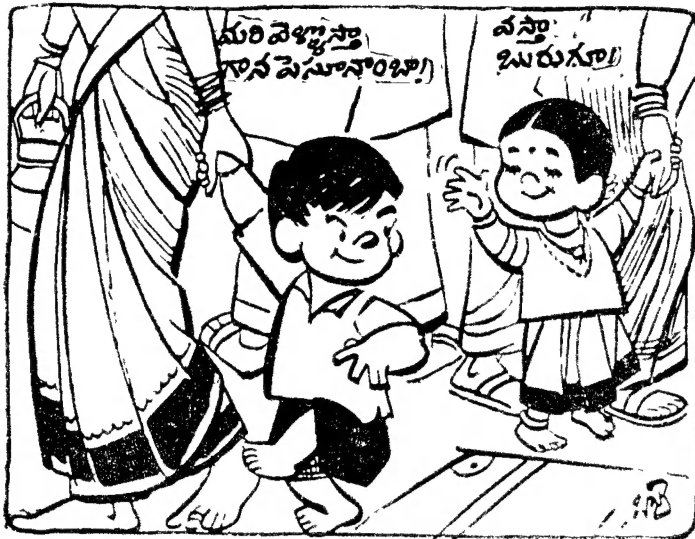
పెళ్ళాడుతావురా అంటే నాకు తెలీదు. కాని, మరి నేను చిన్నవాడినీ చితకవాడినీ కాసుగా అందుకని నాకు అన్నీ తెలుసుగా.

అందుకని సరే మీ గాన పెనూనాంబని నేను పెళ్ళాడుతావురాలెడి అని చెప్పేశాను.

అప్పుడేమా ఆ గాన పెనూనాంబని నవ్వేసి చీ అంది. అది చిన్నపిల్ల అనుకో అయినా ఓ ఫడేళ్ళు ఉంటాయి.

గాన పెనూనాంబా నీవేరేమిటి అని అడి

★ బుడుగు! చిచ్చుల పిడుగు! ★

గాను. నాకేద సీగానపెనూనాంబ అని చెప్పింది.

అప్పుడేమో నీపేరు బుకు రుకు గుకు కాకాదుకూ అంది.

అలాఅంటే ఏమిటో నాకు తెలిదు. ఇది తెలుగుకాదుగా. అందుకని నాకు తెలిదు అనేకా.

అప్పుడు ఓసారి ఉంగా ఆ. పూ ఉంగా గాపూ అనేకా.

అలాఅంటే ఏమిటి అంది సీగాన పెనూనాంబ.

మరి బుకు రుకు గుకుకాకాదూకూ అంటే ఏమిటో చెప్ప అన్నాను నేను.

అప్పుడు అందరూ నవ్వేశారు ఎందుకనో. తెలిదా అని నవ్వేసింది సీగానపెనూనాంబ. అలా నవ్వితే బలే ఉంటుందిలే.

తెలిదు అని చెప్పాను.

నీపేరూ బుకు రుకు గుకుతే అంత మళ్ళీ.

అప్పుడు అమ్మ నా చెవిలో అత్తును అని చెప్పరా బుడుగు అంది.

నేను ఓహో అనుకుని, అత్తును అని చెప్పరా బుకును అనేకాను ఘట్టిగా.

అప్పుడు అందరూ కలిసి సీగానపెనూనాంబని చూసి హే హే హే అనీ, యే - ఊ ఊ అనీ నవ్వేశారు. సీగానపెనూనాంబ కూడా నవ్వేసింది.

చిన్నపిల్ల గదూ. ఏం తెలిదుగా అందుకని.

బుకురుకుగుకు అంటే బురుగు అని అర్థం, ఇది కాబాపలే అని అప్పుడు చెప్పింది.

అప్పుడు నేను ఓహో అనుకున్నాను.

మరి ఉంగా ఉంగా ఆ పూ గా ఉం అంటే ఏమిటి బుకురుకుగుకూ అని అడిగింది.

ఉంగా ఉంగా ఆ పూ గా ఉం అంటే మరీ, నీవు చెప్పింది నాకు తెలియలేదు సీగానపెనూనాంబా అని అర్థమూ, ఇది ఉంగాభాష ఇంకా నాకు చాలా భాషలు వచ్చును తెలిసిందా సీగానపెనూనాంబా అని చెప్పాను.

అప్పుడు సీగానపెనూనాంబేమో నాకు నేర్పించవా బుకురుకుగుకూ అంది.

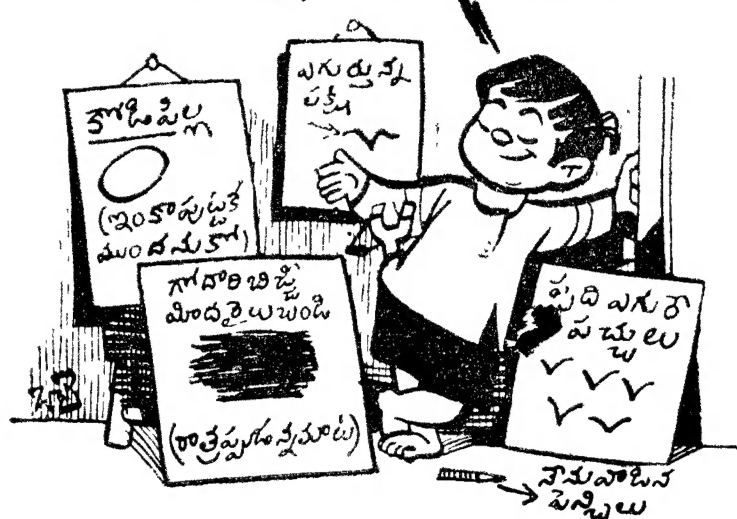
మెద్రాసు వచ్చేదాకా, సీగానపెనూనాంబకి నేను అవన్నీ నేరిపించాను. నాకు తెలుగు బాష కొంచెం వచ్చు. బుకుగుబాష బొల్లబొల్ల వచ్చు. ఇలా అని బాబాయి అన్నాడులే.

ఇంకా నాకేమో ఉంగా బాష, పిచిక బాష, చికబాష, కబాష, బాష మ అవన్నీ తెలుసును.

పూర్వకాలం, అంటే నా చిన్నపుడు నేర్చుకున్నానులే. మొన్ననుకూడా ఉంగా బాష కథ ఒకటి నేర్చుకున్నాను. తరక వాకాతక చెకపాకానుకులే.

ఇంకా వుంది స్నే ★

నాకునన్న నానువనిందనంది!

నారసింహ తీర్మానము

ఇంగురుతో చేరినది. మేహము నిక్షాక, నిస్పత్తువవలె హరించి జలము రక్తవృద్ధి కల్గింతును. 20కు. డబ్బీరు. 3-4-0. పోషకత. 1-1-0.

పి. సి. ఏ. అండ్ కో, (ఆయుర్వేద సమాజం) పెరిదేవి (పోస్టు) - నెల్లూరుజిల్లా.

★ న్యూ డిలీరేట్ ★

యాత్రలో చదువుకున్నాడు. ఇదివరకు ఎకన మిక్స్ బ్రాఫెసరుగా పనిచేసిన ఈ అధికారి అన్నిదేశాల ప్రతినిధుల ప్రశంసలను పొందారు. వీరి వయస్సు 82 ఏళ్ళే.

ఆయన ఇంగ్లీషు వాగ్దాటి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. పరిపాలనా సమర్థత, బహుముఖ విజ్ఞానం అద్భుతంగా ఉన్నాయి.

మరొక భారతీయాధికారి శ్రీ సి. ఎన్. కృష్ణమూర్తి (ఆర్థికశాఖ డిప్యూటీ కార్యదర్శి) కూడా మంచి సమర్థత, సహనం కలిగిన వ్యక్తి. మరొకసమర్థుడు కొలంబోలో కొలంబోపాను సమాచారాధికారి శ్రీ ఆర్. కె. చటర్జీ. ఈయనకూడా డా॥ పటేల్ లాగా ఎకనమిక్స్ అభ్యాసకుడుగా పనిచేశారు.

సమాజానికి హాజరైన భారతీయులందరిలోనూ మహాత్మాగాంధీ ఉపదేశ ప్రభావం కనిపించింది. గాంధీ జన్మదినమైన అక్టోబరు 2 వ తేదీన సమాజవికాసశాఖ నొకదాన్ని ప్రారంభించామని డా॥ పటేల్, మరొక అధికారి శ్రీ సి. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యన్ సగర్వంగా చెప్పారు.

కొలంబో ప్రాసులోని భారతీయప్రతినిధులతో మాట్లాడుతున్నప్పుడు వారు కేవలం తమ ప్రత్యేక ఉద్యోగాలలో మాత్రమే ప్రావీణ్యం సంపాదించినవారు కారని

వినుంది. గడచిన వందేళ్ళలోకంటే వడేశ్ లోనే ఎక్కువ అభివృద్ధి జరిగిందని ఒక భారతీయ ప్రతినిధి అన్నారు. కనుక ఈ ప్రతినిధులందరూ ఆభివృద్ధిని ప్రత్యక్షంగా చూచి తెలుసుకున్న వారే నడకలో సందేహంలేదు.

నూయిజ్ సమస్య చూడంగా బ్రిటన్, భారతదేశాలమధ్య ఏ విభేదాలు ఏర్పడినప్పటికీ, పైన చెప్పిన ప్రతినిధుల వంటి వారి మూలంగా ఉభయదేశాల సంబంధాలు పూర్తిగా బెదిసిపోవడే ఆశ కలుగుతున్నది.

* * *

విదేశ ప్రయాణాలు

విదేశీ ప్రయాణాలకు రెండేళ్ళవరకు 750 పానుల కోటాకు రద్దుచేస్తూ ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఇక్కడ వివాదానికి కారణమైంది. ఈ కోటా నిలుపుచేయడంవల్ల యాత్రాపరిశ్రమకు, విమాన, నౌకాసంస్థలకు చెబ్బతగుతుందని అంటున్నారు. విదేశీ ప్రయాణానికి అయిన ధనం ఈదిగువ అంకెలవల్ల తెలుసుంది. 1949 లో రూ. 9 కోట్లు, 1950 లో రూ. 14.6 కోట్లు, 1951 లో రూ. 25 కోట్లు, 1952 లో రూ. 7.4 కోట్లు, 1953 లో రూ. 9.6 కోట్లు, 1954 లో రూ. 8.4 కోట్లు

అయింది. 1953 లో విదేశీ యాత్రికులవలన లభించిన ధనం రూ. 90 లక్షలు, 1954 లో రూ. 1.6 కోట్లు.

ఒక విషయం గమనించాలి. ప్రభుత్వం విదేశ ప్రయాణాలను నిషేధించలేదు. విదేశీ ద్రవ్యమారకం ఇవ్వగూడదని నిర్ణయించలేదు. విదేశాలకు వెళ్ళదలుచుకున్న వారికి 750 పానుల ద్రవ్యం ఇచ్చేపద్ధతిని మాత్రమే రద్దుచేశారు. ఇకనుంచి ప్రయాణానుమతి కోరినవారి అర్హతాది విషయాలు పరీక్షించి, అర్హులకు మాత్రమే విదేశీ ద్రవ్యం లభింపజేస్తారు.

ఈ నిర్ణయంవల్ల ఎయిర్ ఇండియా ఇంటర్నేషనల్ వారి ఆదాయానికి చెబ్బతగులుతుందన్నమాట నిజమే. యాత్రాపరిశ్రమకు, దానినుండి లభించే ఆదాయానికి చెబ్బతగులుతుందన్నమాట మాత్రం నిజంకాదు.

బ్రిటిష్ మాసపత్రిక "ఎన్ కాంట్రీ" లో జార్జ్ మెక్స్ ఇలా వ్రాశాడు:

"విదేశీ యాత్రికత్వే అభ్యాసం అంటు వ్యాధిలాంటిది. అది మధ్యయుగాలనాటి వలసలను జ్ఞాపకం చేస్తుంది. ఏటా కొన్ని నెలలపాటు లక్షలాది జనం యాత్రలు చేస్తూనే ఉంటారు. హెల్స్ ప్రింక్, జిబ్రాల్టర్ మధ్య, టోర్కే, యల్లాలమధ్య ఒక్క హోటలుగదికూడా ఖాళీగా ఉండదు. అండోరా ప్రాంతానికి యాత్రవచ్చే ప్రేమించి, స్పానిష్, జర్మన్, ఇంగ్లీషు, స్విస్, స్కాండినేవియన్ (అమెరికన్లు ఇంకా రావడంలేదు) జనం ఎందుకు వస్తున్నారో అండోరావాసులకు ఇంత దాకా అర్థంకాలేదు. యుద్ధానికి పూర్వం తమదేశానికి ఏ యాత్రికుడూ రాలేదే, ఇప్పుడిన్ని వేలమంది ఎందుకు వస్తున్నారా అని వాళ్ళ ఆశ్చర్యం. మరికొన్ని ఏళ్ళలో అండోరాకు వచ్చేజనం ఏటా 5 లక్షల దాకా ఉంటారని అంచనా. రోజుకో కొత్తవహాటలు లేస్తుంది; కొత్తధనం లేస్తుంది. వ్యాపారం వృద్ధిఅవుతోంది. అండోరా రాజధానిలో కార్లు నిలుపుకోడానికికూడా స్థలం చాలకుండాపోతోందట. (ఆరాజధానిలో జనసంఖ్య 900). అండోరావాసులు విదేశీయులను మర్యాదగాచూసి, వారిచెబ్బుతో జేబులు నింపుకుని రోజురోజుకీ ధనవంతులవుతున్నారు. సాఫుది అరేబియాకు పెట్టెలు దొరికినట్లు అండోరాకు యాత్రికులారీకారు.

అయితే యాత్రికులకు తామెందుకు యాత్రలు వెళ్ళేదీ తెలుసు. అండోరా చాలా అద్భుతమైన దేశం. అంత అందమైన దేశం ఇంకెక్కడా ఉండదేమో. ప్రజలు (కొటలను) అందమైనవాళ్ళు. శిథిలాలు ఉంటాయి. ఆటే కలిసికట్టుగా ఉండటాని (56-వ పేజీ చూడండి)

సుప్రింకోర్టు న్యాయమూర్తి శ్రీ బి. జగన్నాధదాసుగారింటిలో (ఢిల్లీ) స్వామి శివానంద సరస్వతీ సంగీత సమాజంవారు జనవరి 20 వ తేదీన త్యాగరాజ ఉత్సవాలు చేసినసందర్భంలో తీవ్ర బోధా. బుక్ డి. ఎన్. వెంకటరామయ్యర్ వక్తకు అధ్యక్షురవహించారు.

కమలాపహరణం

[తెలుపు చప్పుడుచేస్తున్న శబ్దం]

శాస్త్రి: అబ్బి ఎంత చెముడే నీకు. అర గంటనుండి పిలుస్తున్నా పలుకుతుం దేమా చూడు. (మళ్ళీ తెలుపు తడతాడు.)

సుశీల: (లోపలినుండి) ఆ! ఆ!...వచ్చే. (తెలుపు తీసి) ఎందుకండి అలా బాదుకుం టారు! తెలుపు విరిగితే ఇంటివార్తకు సమా ధానం చెప్పలేక దుంప తెగిపోతుంది!

శాస్త్రి: (లోనికి వచ్చి) చాలే నేర్పు కున్నావు మాటలు! గంటసేపటి నుంచీ తెలుపు కొడుతుంటే నీకు వినిపిస్తేగా! ఆ భగవంతుడు నిన్ను పూర్తిగా చెవిటిదాన్ని చేసినా బాగుండిపోయేది.

సుశీ: ఎవరికి చెబుడొచ్చిందో తెలుస్తూనే వుంది. పిల్లవాడికి నీళ్లుపోస్తూ “వస్తున్నా” నంటే మీరు వినిపించుకుంటేగా!

శాస్త్రి: సరేలే! ఏదో అభూరించావు! కాఫీ తీసుకురా!

సుశీ: ఇంకా వేళ కా లేదని పిల్లాడికి నీళ్లు పోస్తున్నా! ఇంతలోకే మీరొచ్చారు. ఇంకా వెంటేదు. ఏం పనో! పాడు పని! ఊణం తీరికలేదు ప్రాణానికి!

శాస్త్రి: నువ్వసలే చేయ లేకుండా వున్నావుగదా! కమలని పిలిపించుకో కూడదూ కాస్త సాయంచేస్తుంది కొద్దిరోజుల పాటు.

సుశీ: దాన్నే చెప్పకోవాలి! పిల్లాడిని పట్టుకొమనిస్తే వాడిదొవ వాడిది. దీని గచ్చ కాయలాట దీనిది. రోజూ బడికి పాత్రే దాన్ని దాన్ని కబురు చెయ్యట మెందుకు లెద్దురూ! చదువుకోనీక!

శాస్త్రి: మహా చదివారు లెద్దురూ ఈ పాటికి చదివింది చాలక! ఏమన్నా ఉద్యో గాలు చెయ్యాలా! ఉళ్ళేలాలా!

సుశీ: ఏమో చేస్తే చెయ్యగూడదా ఏమిటి?

శాస్త్రి: అవునవును. చెయ్యొచ్చు. మీ అక్కయ్య చెయ్యటంలా! పెళ్ళి చేస్తే యీ పాటికి నలుగురు పుట్టుకొస్తారు.

సుశీ: ఆ పుడతారు! తొందరపడతా రెండుకు! అదో పెద్ద సంబరమా ఏం!

శాస్త్రి: సరయితే యిప్పుడే మీ నాన్నకు వుత్తరం వ్రాసా.

సుశీ: ఏమని?

శాస్త్రి: “ఇక్కడ మీ అమ్మాయి పిల్ల

పాత్రలు:

శాస్త్రి

సుశీల

కమల

మహేశయ్య

సుభద్రమ్మ

వాడితో పని చేసుకోలేక ఇబ్బందిపడుతోంది గనక తక్షణం కమలను తిరుగుటలలో పం పాల్పింది” అని.

సుశీ: ఏమో! మీ యిష్టమొచ్చినట్లు రాసుకోండి నాకు తెలిదు.

2

శాస్త్రి: సుశీ! సుశీ!

సుశీ: ఏమిటండీ!

శాస్త్రి: అబ్బాయండీ!

సుశీ: ఇప్పుడే అన్నంతిని నిద్ర పోతున్నాడు.

శాస్త్రి: కమలం ఎంతపని చేసిందో చూశావా!

సుశీ: (ఆదుర్దాగా) ఏం జేసిందండీ?

శాస్త్రి: ఏం జేస్తుంది! ఎవడివెంటనో పడిపోయింది?

సుశీ: మీ కట్టా తెలుసు! ఎవరు చెప్పా రండి! నాన్న వుత్తరం వ్రాశారా? సంగ తేమిటో వివరంగా చెప్పండి!

శాస్త్రి: ఏం చెప్పమంటావ్! యాడొచ్చినపిల్ల! పైగా యింగీళ్ళు చదు వాయే! అబ్బో ఎక్కడలేని ఫ్యాషనులు వచ్చిపడ్డాయి. ఇంక వాళ్ళు చెప్పినమాట వినమంటే ఎట్లా వింటారు?

సుశీ: (భయంగా) ఏమిటండీ యిదం తాను!...నా కంతా అయోమయంగా వుంది!...సంగతేమిటో తేల్చి చెప్పండి!

శాస్త్రి: చెప్పేందు కేముంది! మీ నాన్న నేను వ్రాసినవుత్తరం చేరగానే

అమ్మాయిని పంపుతున్నాను. స్నేహమదగ్గరికి రావలసిందని వ్రాశాడు. సరేనని స్నేహమకు వెళ్ళాను. రైలు వెళ్ళింతర్వాత వచ్చి మార్డునుగదా దూరంగా ఒక బండిలో కమలం దాని నానుకోని ఇరవైవేదళ్ళో యువకుడొకడూ కూర్చోని నవ్వుకుంటూ పోతున్నాడు.

సుశీ: మీరు సరిగా చూశారుటండీ! ఆ తొందలో ఎవరినిచూచి ఎవ రనుకున్నారో!

శాస్త్రి: నాకింకా అంత చూపు మంద గించలేదులే! మీ చెల్లెల్ని నే నెరగనా ఏంటి! ఎర్రటిపిల్ల. ఆ చిలిపికళ్ళు. ఆ సొట్ట బుగ్గలు. ఏమీ సందేహం లేదు! ఆ అమ్మాయి మీ కమలమే!

సుశీ: అయ్యో ఇప్పు డెట్లాగండీ!

శాస్త్రి: చేసేదేముంది? అనుభవించడమే!

సుశీ: మీరెలా వెళ్లి దాన్ని లాక్కూ రాలేక పోయారా?

శాస్త్రి: ఇంకా నయం! నడి బజారో దాన్ని కిందకి లాగితే అది ఎదురు తిరిగి “ఎవగు నువ్వం”టే నా వళ్ళంతా మెత్త మెత్తిగా చితకొట్టి పో రేయరూ అక్కడి జనం!

సుశీ: ఇంకా చూస్తారేమండీ! ఇంటికి తక్షణం తెల్లగాం యియ్యండి.

శాస్త్రి: ఏమని యియ్యమంటావ్!

సుశీ: ఏమని ఏమిటండీ! ఇట్లా మీ అమ్మాయి బండిలో ఎక్కి ఎవడితోనో వెళ్తున్నది. మీరు తక్షణం బయలుదేరి రండని.

శాస్త్రి: చంపేశావ్! ఇంక నేనుగాని మీ నాన్నగాని తలెత్తుకు తిరగాలా అక్కరేదా!

సుశీ: అట్లా అంటారేమండీ!

శాస్త్రి: అట్లా కాక యింకెట్లా అన మంటావ్! మీ అమ్మాయి ఎవడితోనో లేచిపోయిందని తెల్లగాం యిస్తే ఇంకే మన్నావుదా! కొంపలంటుకు పోతాయ్! ఏమనుకున్నావ్! ఈ వూళ్ళోనూ, ఆ వూళ్ళోనూ ఫలానివారమ్మాయి ఎవడితోనో లేచిపోయిందని ప్రాకిందంటే మనకింక పచ్చి మంచి నీళ్ళ గూడా పుట్టవు.

సుశీ: (ఏమవుతో) ఇంతకీ ఏం చేద్దా మంటారండీ!

శాస్త్రి: చేసే దేముంది! కమలాన్ని తీసుకు పోయివవాడి యిల్లు గురు పెట్టుకొని వచ్చాను. కప్పు చేసు వెళ్లి మీ అమ్మ నాన్నను వెంటపెట్టుకొనివచ్చి అక్కడికి

“పారిజాతం”

చెల్లె సంగతి సందర్భాలు ఆలోచిద్దాము. ఏమంటావ్!

సుశీ: అయితే యీ పూట బండికి బోగూడదూ! ప్రాద్దున్న బండికి తీసుకు రావచ్చు.

శాస్త్రి: అబ్బ! వంటలో ఏమీ బాగుం జేచే! ఈ పాట్లా బయలుదేరితే అడ్డం పడాల్సి వస్తుంది.

సుశీ: సరే మీ యిష్టం! మీరు మాత్రం వాళ్ళని వెంబడి పెట్టుకు తీసుకొచ్చి ఏదో ఒకటి చెయ్యకపోతే నేనిక్కడ బతకలేను. (అంటూ వెళ్ళుతుంది.)

శాస్త్రి: (నవ్వుకుంటూ) పిచ్చిదానా! ఎంత బాధ పడుతున్నావ్!

3

[బయట తలుపువచ్చుడు]

మహేశయ్య: ఆమ్మాయ్! సుశీలా! తలుపు తీయవూ!

సుశీల: (దొడ్డోనుండి) ఆ! ఎవరది?

మహేశ: నే నే నే అమ్మాయ్! నాన్నని!

సుశీల: ఆ! వస్తున్నా!

[తలుపు తీస్తుంది! మహేశయ్య, సుభద్రమ్మ, కమల కనిపిస్తారు. సుశీల ఆశ్చర్యపోతుంది]

సుశీల: (కమల చెయ్యిపట్టుకొని బరబర లోపలికి తీసుకుపోయి ఒక్క చెంప చెప్పి యిస్తుంది)

కమల: (ఆశ్చర్యం! ఏడుపూ రెండూ మిళితంకాగా) ఏమిటక్కయిది!

సుశీ: ఏమిట! నవ్వు చేసిన దరిద్రపు పనికి బహుమానం!

[ఇంతలో ముసలివాళ్ళిద్దరూ లోపలికి వస్తారు. ఆదృశ్యం మాసి ఆశ్చర్యపోతారు] సుభద్రమ్మ: ఏమిటే! ఏమిటే!

[అంటూంది ఆదుర్దాగా]

సుశీ: ఏమిట! దీనిబాంద! ఎవడే వాడు. నిన్ను వస్తే తిన్నగా యింటికిరాక ఎవడితోనో బండిలో పడిపోతావా? మీబావ కనిపించినా ఎవరో అన్నట్టు తప్పుకుపోతే సరిపోతుందనుకున్నావు గావును. మేమంతా ఏమైనామని! చదువుతున్నది చదువు! దీని క్రొద్దపు చదువు!

మహేశ: సుశీ, సుశీ, ఏమిటమ్మాయిమాటలు:

సుశీ: మీరూరుకోండి నాన్నగారూ! మీ అతిగారావమే దిన్నింతవరకూ తెచ్చింది చెట్టై వంగంది మానై వంగుతుందా!

సుభ: ఏం చేసిందే! ఉత్తిపుణ్యానికి అలా కొట్టావేమే!

సుశీ: కొట్టాలా పాతెయ్యాలా! ఏంచేస్తే పాపమంది దిన్ని! పదిహేనేళ్ళొచ్చాయో లేదో అప్పుడే ప్రేమకలాపాలు, గీమ

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం గత డిసెంబరులో జరిపిన కళాశాలల నాటకాల పోటీలో శ్రీ వేమధారణకు వైస్ చాన్సలర్ చే మొదటి బహుమతి పొందిన తర్వాత ఆనర్సు సద్యార్థి శ్రీ వి. వి. భానోజీరావు.

కలాపాలు! మీ కెక్కడ దొరికింది. అబజా ర్గోనే పారేసి రాకపోయారు. పిడా వదిలి పోయేది.

మహేశ: ఏమిటే సువ్వంటున్నది! మాకు సుభ: మొదలు చివరతేలకుండా వుంది.

[శాస్త్రి ప్రవేశం]

శాస్త్రి: (నవ్వుతూ) మరదలు గారికి అక్కగారేదో బహుకరించినట్టుండే! ఏయేపిలా! ఏది చూడనీయ్! (అని దగ్గరికి పోవును. కమల కోపమతో తల్లిచాటుకు పోతుంది.)

సుభ: ఏమిటి నాయనాయది! సుమ్యంలా అడుగుపెట్టామో లేదో అదేమా దీని దవవ మీద ఒక్కటేసి ఏమిటేమిటో వాగుతున్నది. నాకేమీ బోధపడటం లేదు.

శాస్త్రి: ఆచ్చే ఇందులో బోధపడేదేముంది, సుశీ చెప్పలా? దాన్నే అడగండి!

సుభ: ఏమిటే సుశీ యిదంతా!

సుశీ: నా ప్రారబం! మీ గ్రహచార మాను! నిన్ను బండి దిగింది ఇంటికి సరాసరి రావచ్చుగా, ఎవడో మొగవాడితో బండిలో ప్రక్కన కూర్చోసి కబుర్లు చెబుతూ తాను కనబడ్డా చూడకుండా పోయింది!

మహేశ: ఓసి నీయిలు బంగారంగానూ అది మాతోబాటే బండిదిగి వస్తూంటే నిన్ను రావడమేమిటి. ఎవడిబండి లోనో పోవటమేమిటి! ఇవ్వాలి ముగ్గురం వస్తున్నామని వుత్తిం వ్రాశానుగా!

సుశీ: (ఆశ్చర్యపోతూ) ఇవ్వాలినున్నారూ! అది నిన్ను రాలా? మరి మీ అల్లుడు కమలని చూశానంటూ వర్తించి చెప్పితే!

మహేశ: ఏమిటి శాస్త్రి యిది!

శాస్త్రి: పూర్వగాథ చాలా వుందిరెండి!

సుశీ: ఏమిటండీ అది! నాకేం బోధపడకుండా వుంది!

శాస్త్రి: మీ కవ్వరికి బోధపడదులే! అర్థంకావాల్సినవారికి మాత్రమే అర్థమవుతుంది.

సుభ: ఏమిటో తిన్నగా చెప్ప నాయనా!

శాస్త్రి: (కమలవంక మాస్తూ) పాపం! అసలే ఎర్రటి బుగ్గ అందుమీద అక్కగారి అయిదు క్రేళ్ళు! ఇచ్చి! ఇచ్చి!...జాపక ముందా మరదలు పిల్లా! నేనొకసారి మీ యింటికి వచ్చినప్పుడు ఆకులు రాసి యియ్య మంటే నాదవడే పొక్కేలా సున్నంరాసి యిచ్చావు. ఆమంట వారం రోజులదాకా తగ్గలేదు. ఇదేముంది రేపటికీలా తగ్గిపోతుంది.

సుశీ: ఏమిటండీ ఆమాటలు!

శాస్త్రి: మీ చెల్లమ్మ చేసిన పనికి ప్రతికారం!

సుశీ: అంటే మీరు చేసిన పనులు చెప్పిన మాటలూ అన్నీ అబద్ధమే నన్నమాట!

శాస్త్రి: అని ఎవరన్నారు?

సుశీ: అసలేమిటి ప్రత్యక్షంగా కనబడు తూంటేనూ! కమలం ఎవడితోనో పోయిందని...బిడ్డని అనవసరంగా కొట్టాను తొందరపడి...[అని కమల దగ్గరికి పోయి చూడబోగా కమల కోపంతో చేతులు ప్రక్కకు నెట్టుతుంది.]

శాస్త్రి: నేనెంత అబద్ధం చెప్పలేదు నీతోటి! నాకేం అంత ఖర్మకాలింది. నిన్ను కమలాన్ని వాడు తీసుకుపోవటం కళ్ళారా చూశాను కాబట్టి చెప్పాను అంతే!

సుశీ: కమలాన్ని చూశారే! కమలాన్ని! వైగా మాటలు చెప్పాచ్చారు!

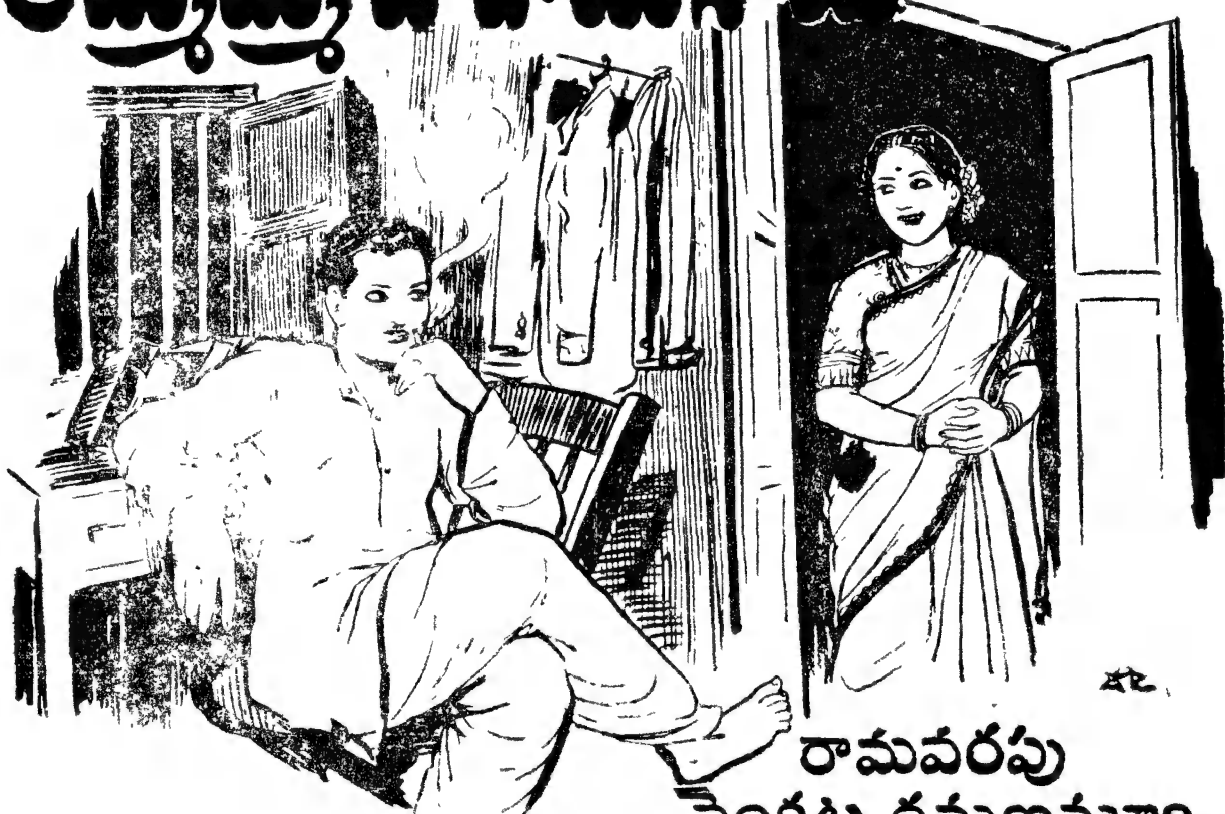
శాస్త్రి: చెప్పితే నమ్మరు గదా మీ ఆడవాళ్లు. కమలాన్ని తీసుకు వెళ్ళాడంటే ఈ కమలాన్నేనా, వలసినన్ని కమలాలున్నాయి. కమలం అంటే తామర పువ్వు. ఎర్రతామరపువ్వు దాన్ని నాడవడో వెంబడి తీసుకువెళ్ళాడు. అంటే కమలాన్ని వెంబడి తీసుకుపోయాడన్నమాట!

సుశీ: మరి యీ అపవాదేమిటి!

శాస్త్రి: మీ చెల్లమ్మ చేసిన పనికి గుణపాతం!

[అందరూ విరగబడి నవ్వుతారు. తెర]

అమ్మమ్మ రూపాయి నోటు

రామవరపు వెంకట రమణమూర్తి

అగ్రాసునుండి యింటికొచ్చేసరికలా, అమ్మమ్మ విధి వాకిట్లోనే ప్రత్యక్షమై లైబ్రరీలోనే మంటూ ఏడుపు లుకించుకుంది. ఏం అసూయిత్యం జరిగిందో తెలిక, తెల్ల మొఖం వేసి అలా బిధి వాకిట్లోనే నిల్చుండిపోయాను.

“ఒత్తులపెట్టో దాచుకున్న రూపాయ నోటుని ఎవరో ఎత్తుకపోయా రానాయనా!” అంటూ ఓసారి ఝుఝన చీది, పెట పెంగుతో, ముక్కుచెలమలూ—కళ్ళనీళ్ళూ ఒత్తుకుంది. “హా భగవాన్!” అని, ఇంట్లోకి అడుగుపెట్టి, కుర్చీలో కూలబడ్డాను. ఇంతలో శ్రీమతిగారు పొగలుకక్కే వేడి కాఫీ బల్లమీదపెట్టి నా వైపు, అమ్మమ్మ వైపు ఓ తీక్షణ వీక్షణాన్ని విడిచి, చరచరా లోనికి వెళ్ళిపోయింది. వేడి కాఫీని ఓ గుక్కడు గొంతులో పోసుకుని—ఎదురుగా నిల్చున్న అమ్మమ్మకేసి చూస్తూ.

“జరిగిందేదో కాస్త వివరంగా చెప్ప, అమ్మమ్మ!” అన్నా రీతిగా.

“ఏముందిరా అబ్బాయ్! నిన్ననుండిరా ఆ నోటు. ఇవారో ఉదయం వంటయాక దేవుడికి దీపం పెట్టుకుందికి వత్తులపెట్టోని ఒత్తి

తీసి, అడుగున పెట్టిన రూపాయనోటును చూద్దాం అని, ఒత్తులు ఒత్తిగించి చూద్దాను కదా! ఆ నోటు కనిపించలేదు. ఒత్తులూ—పత్తి బొగలూ అన్నీ కలగాపులగంగా ఉన్నాయ్. అమ్మమ్మన కాళ్ళూ చేతులూ ఆడక, ఇల్లంతా వెదికేశామరా అబ్బాయ్! ఎవర్నడిగినా ‘మాకేం తెలుసా?’ అనే కాత్రా యింట్లో అంతా.”

“ఊహా!... పోనీ అమ్మ నడిగి చూశావా?”

“తనకి తెలిదందిరా, చీమూ, నెత్తురులూ కానీ—పరకా కూడబెట్టుకుని, నిన్నటికి ఓ రూపాయి చేసుకున్నాను. చిల్లరగాఉంటే ఖరైపుపోతుందని, నిన్నునే రంగమ్మగారు చిల్లరకావాలని అంటూంటే, ఆవిడకిచ్చేసి, ఆనోటు తీసుకున్నారా అబ్బాయ్. వస్తోన్నది కార్తీకమాస మాయరి; ఆవునెయ్యి కొని, కార్తీక దామోదరుడికి దీపారాధన చేసుకుందామని ఆశపడారా నాయనా, ఆఖరికిలా అయింది. వాళ్ళచేతులు విరిగిపోనూ—ఎవరి కేం పొయ్యేకాలం ఒచ్చిందోను—”

అంటూ తిరిగి యేడుపు లుకించుకుంది.

పాపం! అమ్మమ్మ చిరకాలవాంధితం యీ విధంగా అంతమవడం చాలా విచారించ తగ్గదే, అయినా అమ్మమ్మ ప్రస్తుత భోరణి మాత్రం కాస్తచిరాకు కలిగించింది.

“నువ్వుకాస్త తాపీపదారి అమ్మమ్మ! అనవసరంగా యేడుమాంటే నేనేంచేయ గలను?” అన్నా, కాస్త మందలింపుగా.

“యేడవక సంతోషించమంటావటా? రూపాయి నోటు పోలే?” అంది ఉక్రోశంగా.

“అదికాదే. నువ్వుకాస్త తాపీపడి, నే అడిగేవాటికి సమాధానా లియ్యకుంటే, ఎవరు దొంగల చేశారో ఎలా కనుక్కోవడం?” అన్నా.

“సరేబాబూ! నువ్వుకాస్త కష్టపడి, నారూపాయి దొరికేలాచూస్తే నాకడేచాలు కొత్తనోటురా నాయనా!” అంది. మరో మాట కళ్ళుఒత్తుకుని.

నేను నా పరిశోధనా కార్యక్రమం ప్రారంభిస్తూ, అందరి డిటెక్టివ్లలాగే ముందుగా నా క్లయింటుని ప్రశ్నించటం ప్రారంభించా.

★ అద్వైత రూపాయి నోటు ★

“సరే. నీ అడిగేవాటికి నూటిగా నూరు ధానాలయ్యి తెలిసిందా?... ఆ నోటు ఎక్కడుందా?”

“ఒత్తులపెట్టో. - దేవుడిగుమ్మటం అరుగు మీదుంది ఆపెట్టి.”

“అందులో యేమేమి టున్నాయో?”

“ఒత్తులపెట్టో యేం వుంటాయిరా? ఒత్తులూ, పట్టిపోగలూ, విభూతిపండున్ను దప్పి?”

“సరే. నీదిగర ఆ రూపాయి ఉన్నట్లు యేవరెరికి తెల్పు?”

“ఆసంగతి నాకేం తెల్పాల్సిందే! తీసిన వధివారికి తెలిసుండాలిగాని.”

“పోనీ. నువ్వారూపాయి అందులో దాచగా, ఎవరన్నా చూశారా? బాగా జాప్యం చేసుకో.”

“అత్తే! ఎవరూ చూడనేలేదు. ఎవరూ లేకుండా చూసే ఆనోటండులో పెట్టాను.”

“నువ్వారోటుని ఎప్పుడుమార్చి తెచ్చా నన్నావో?”

“నిన్న సాయంకాలం. రంగమ్మగారు చిలర తెమ్మని వాళ్ళ అబ్బాయికి ఆ నోటు ఇస్తూండగా, నేయిస్తా తెమ్మని, ఆనోటు తీసుకుని ఆవిడకి చిల్లరిచ్చేశాను.”

“నువ్వారోటుని ఆఖరిసారిగా, అంటే పోయిందని తెల్పుకోకముందు, ఎప్పుడు చూశావో?”

“నిన్న సాయంకాలం. పలహారం అయ్యాక.”

“అప్పటికి ఎన్ని గంటలయ్యుంటుంది?”

“దీపాలు పెట్టేరు. గంటలనాకేం తెల్పు నబ్బాయో?”

“పారబాటునగానీ, మళ్ళా ఆరూపాయిని యే పోపులడబ్బాలోకేనా మార్చేశావేమో జాప్యం చేసుకో ఓసారి.”

“ఏదైనాటే ఉందిరా నీ సలహా! నోటు అందులో పెట్టేకే, చిల్లరతీసి రంగమ్మగారి కిచ్చాను. పలహారం అయ్యాక, ఓసారి ఎందు కేనా మంచిదని పెట్టి మూతతీసి చూశాను. అప్పుడుకూడా ఉంది.”

“అంటే, నిన్న సాయంకాలం ఆనోటుని ఎవరూ చూడకుండా ఆ పెట్టెలో పెట్టావ్. దీపాలవేళ నీ పలహారం అయ్యాక చూసుకుంటే నోటు నువ్వు పెట్టినసలలో సురక్షితంగా ఉందికూడాను. ఇవాళ ఉదయం వంటయ్యాక దేవుడికి దీపారాధన చేసుకుందికి వత్తులపెట్టి తీసి చూసుకుంటే అది అందులోలేదు...”

అంటే పోయిందన్నమాట...”

మాట సారేంకొకుండానే, మగ్గలోనే అందుకుంది అమ్మమ్మ.

“ఏడిసినట్టేఉందిరా నీ పతేదారతనం. మిడతంభొట్టు జోస్యంలాగు. పోయిందని నాకూ తెల్పు. ఆమాత్రం తెలిక నీతో నేను చెప్పకోలేదు. యేవిటో మహాయిదిగా, దొంగల్ని పట్టుకునే-పోలీసుపనులు (అంటే ఆవిడగారి ప్రవచనంలో అర్థం ‘డిటెక్టివ్’ అని) పుస్తకాలు తెగరాసేస్తూంటే, నా గోడుకూడా నీతో చెప్పకున్నాను; నువ్వేదో నెలగపెట్టి బరగదోస్తావని...అయింది. ఆ ఆశ కూడా తీరిపోయింది.”

మాట సారేంకొకుండానే, మగ్గలోనే అందుకుంది అమ్మమ్మ.

“ఏడిసినట్టేఉందిరా నీ పతేదారతనం. మిడతంభొట్టు జోస్యంలాగు. పోయిందని నాకూ తెల్పు. ఆమాత్రం తెలిక నీతో నేను చెప్పకోలేదు. యేవిటో మహాయిదిగా, దొంగల్ని పట్టుకునే-పోలీసుపనులు (అంటే ఆవిడగారి ప్రవచనంలో అర్థం ‘డిటెక్టివ్’ అని) పుస్తకాలు తెగరాసేస్తూంటే, నా గోడుకూడా నీతో చెప్పకున్నాను; నువ్వేదో నెలగపెట్టి బరగదోస్తావని...అయింది. ఆ ఆశ కూడా తీరిపోయింది.”

పూర్తిగా నామాటలు వినకుండా-నాకేత్తి

గమనించకముందే, ఆవిడగారిలా తన అభి ప్రాయాన్ని నాముందరే బయట పెట్టేసరికి, ఎక్కడలేని కోపం వచ్చి-నావల్ల మండుకు పోయింది. అయినా కొరవైనాదిని కావడం చేత-చిరకాల వాంఛితమయిన నాకొరిక తీర్చుకుందుకు, యానాటికి లభించిన యీ సదవకాశాన్ని జారవిడవటం యిష్టం లేక-ముసిల్మానితో ఘర్షణమిటని ఊరుకున్నా.

నేను నా ఆలోచనల్లో, మునిగి, అమ్మమ్మతో మాట్లాడకపోవటంతో, ఆవిడగారు అక్కడినుండి చల్లగా జారుకుంది. నిరాశగా అమ్మమ్మ అక్కడినుండి కదలగా నేను చుట్ట వెలిగించి ఆలోచనలకి ‘స్టీప్’ ఎక్కించాను. అంతవరకూ అమ్మమ్మ, ఒక రూపాయకి ‘అధినేత్రీ’ అన్న సంగతే నాకు తెలిదు. “ఇంతకీ రూపాయి నోటు ఎవరు తీసుంటారు?” అన్నదే తెలియ సమస్య. ఇంట్లో ఉన్నది అమ్మ-నాన్న-నాభార్య-నేనూ-అమ్మమ్మ. ఈ ఏడుగురోనూ ఆ రూపాయి నోటు ఎవరు తీసుకుంటారు? తీసేం దుకు-అవకాశాలూ, అవసరాలూ ఎవరికి ఎక్కువ ఉన్నాయి? లిఫ్టులో ఉన్న యీ ఏడుగురో, ఎవరో ఒకరు తీసిఉండటం మాత్రం ఖాయం. కొరణం ఎవరూ తియ్య కుండా, పెట్టోపెట్టిన రూపాయి మరిం చుకుపోవడానికి అవకాశాలు లేవు. అందు వల్ల ఒక్కొక్కరి గురించే వేరువేరుగా, ఆలోచించడం మొదలెట్టాను.

నాన్న : నాన్న ముసలాడు. అదీగాక దేవుడిగదిలోకి పల్లెవలసిన ఆవసరంగానీ, అమ్మమ్మ దాచుకున్న రూపాయని దొంగి లించాల్సిన ఆవసరంగానీ ఆయనకిలేవు. ముఖ్యంగా నాన్న సాయంకాలం చల్లి గాలికి వీధిపెన్సింగులూ కుర్చీవేసుకుని, కాసేపు కూర్చోవడం - భోజనం చేశాల్సి వంటయింట్లోకి వెళ్లడం, ఉదయం పూట కాలకృత్యాలూ, స్నానంవల్ల రాల్సి పెరట్లో ఓగంటకాలం వివసం, మిగతా వేళల్లో ఆయనగారు, తన గదివదిలి బెటకేరారు. కాబట్టి, యీ దొంగతనంతో ఆయనకెట్టి ప్రమేయం ఉండదని భావించడం వ్యాయ విరుదం కానేకాదు. కాబట్టి, లిఫ్టులో నుండి నాన్న కేగు తొలగిస్తే మిగిలిన నలుగురోనూ దటిది అమ్మ.

అమ్మ : తల్లి ప్రాణపదంగా దాచు కున్న రూపాయని కాజేసేటంత నీవత్వానికి కూతురు ఒడికడుతుందా? అన్న ఆశం విచారణీయమే. మొగల్ చక్రవర్తుల చాలా మంది తల్లిదండ్రులనీ - అన్నదమ్ములనీ కూడా హతమార్చారు సింహాసనానికోసరం. అంతేకాదు. డిటెక్టివ్ సాహిత్యం లో కూడా, ఇటువంటి ఘోరాలు జరిగినట్లు చాలా బున్నాయి. అటువంటిప్పుడు లోభి త్యానికి పుట్టిలయిన ప్ర్రేరస్థభావం, అమ్మ

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరగబోతున్నదన్నీ, నీ సరియైన చర్యను గురించిన్నీ నీవు తెలుసుకోవ గోరినట్లయితే ఒక పోస్టుకార్డు వైన నీకు యివ్వమగు ఒక పువ్వును పేరున్న, నీవు వ్రాయులేదీ, వేళ వివరములున్న, నీ సరియైన చిరునామాయున్న వెంటనే వ్రాసి పంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కార్డు వ్రాసిన లేదీ లగాయతు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభ సప్తములు, జీవిత మార్గము, ఏ వ్యవహారములో నీకు జయము కలుగును. నీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచి చెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్య విషయము, పరదేశీ గమనము, తీర్థ యాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, ఆకస్మాద్రవ్యలాభము మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేవయినా పుష్కయెడల కాంతిచేయు విధానం కూడా తెలుపుకు చేయడమగును. వివరములు మా పూచీపైని పంపబడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు తృప్తిగా నుండునియెడల చెక్కు వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుకు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Shree Swamy Satyanarain, Raj Iyotishi.. (WPA) Phagwara. (PB)

★ అమ్మమ్మ రూపాయి నోటు ★

ఇప్పటికే కథ కాస్త మసకమసకగా అర్థమైంది, అమ్మమ్మ చాలా గ్రంథం నడిపించేసిందని - 'తనది' అనుకున్న రూపాయి నోటు పోవడంతో విచిత్ర జాబ్బానం కూడా పోయి, నా శ్రీమతిని ఎన్నో నిఘోషాక్షులతో మనసు పాడుచేసేసుంటుందని. అది తెలుసుకోలేక డిటెక్టివ్ గోరణిలో ప్రారంభించిన, పరిశోధనా ప్రభావంతో, అది పెల్లబిడి, శ్రీదేవి కన్నీరు రూపంలోనూ - మాటల 'గర్జన' రూపంగానూ బైటపడింది.

"పోనీలే అనుకోనీ, పాపం ఎక్కడంటే భయం అక్కడంటుంది. కావలినే ఆ రూపాయి నోటు దాని మొహాన పాలేస్తారే!" అన్నా కాస్త ఉపశమనంగా.

"జానాన ఎందుకివ్వరా? "దొంగలాడి మొసడిచేత యిప్పించిందిమ్మా గుట్టచప్పుడుగా బైటపడకుండాను." అని వాళ్ళిందరి దగ్గరా ఆవిడి నోరు నొక్కుకోవద్దా మరి?"

అని గిరున వెనక్కితిరిగి నెల్లిపోయింది. జానాన నిజమేమిటి, అదిగూడా ఆలోచించాలి నన విషయమే. పరాయింటి పిల్లయిన నా శ్రీమతిమీద యానింద తప్పకుండా పడే అవకాశం వుంది. దూరాలోచన లేకుండానే వెయ్యిబోయే కార్యంయొక్క పరిణామ దిశనుగురించి తెలుసుకున్న మరుక్షణం లోనే ఆ ప్రయత్నం విరమించుకున్నాను.

అథవా, మరో మారాంతరం తేసికారణంగా, ఓవేళ యాకార్యం ఆంతరంగిక వ్యక్తులవల్లే జరిగిందంటే, నాతంటాలు నేపడి, నాక్కయింటుకు, ఎవరిమీదా అపోహ కలగకుండా తనసామ్రాజ్యం, ధక్కా లేకుండా

ఉండే మరో పరిష్కారమార్గం యోచన చేసుకుందుకు నిశ్చయించుకుని, నాపని ప్రారంభించాను. ఆరిపోయిన చుట్టపీకని అవతలపారేసి, ఓసారి అమ్మనికూడా కలుసుకుని, మన లిస్టు పూర్తిచేద్దామని, కుర్చీ లోంచిలేచి, వంటింటివైపుగా నడక సాగించాను.

మండులోన్న కట్టెల పెగతగిన్నా అమ్మ బంగళాదుంపలు వేపుడుచేస్తోంది. ఎర్రగా వేసుకూన్న ముక్కలతోబాటుగా, వేసుకూన్న ఉలిపాయి ముక్కల ఘుమఘుమలు నా నాసికొపుటాలని చేరి, మత్తైచాయి. ఓసారి ఆవాసనని తనవిలీర ఘాటుగాపీల్చి, అమ్మకు దగ్గరగా - గుమ్మంపొడిగట్టుని కూర్చున్నా. అమ్మనాకేసి ఓసారి వింతగా చూసి చిన్నగా నవ్వుకుంది. ఆనవ్వులో "నువ్వొచ్చిన పని నాకు తెలుసులే!" అన్న భావం ఉట్టిపడింది.

"అమ్మమ్మ రూపాయి నోటు పోయిందంటోంది....." అన్నా ఉపదాతం ప్రారంభిస్తూ, అమ్మ ఒక్కసారి తల విదిలించింది.

"దాని వన్నీ పెథవ కబురేరా! ఒత్తుల పెట్లో సాయంకాలం పెట్టింది; తెల్లారే సరికి ఏమైపోయింది? అనవసరంగా అందర్నీ నోటికొచ్చినట్లూ అడిపానోంది. పాపం ఆగుంట (అంటే నాభార్యలెండి) కేం తెలుసు?" మీ పుట్టింటి బడాయి మీం యెరక్కపోలే, అంతా దొంగముండా జట్టా - మాయముండా కబురూను," అంటూ నోటికొచ్చినట్లూ అంది. "ఉర్రకోటే తనీ! పోలే పోయిందిగాని, నేయిచ్చుకుంటారే మరో రూపాయి! అంటే ననేమిరా. వింటేనా? యేంచెయ్యనూ! ఏదీ ఏదంతా కూడా పనిగట్టుకుని మరి వెళ్ళి - ఇంతోటి ఖజానా కొల్లకోయిందని చెప్పి అమ్మలక్కలందర్నీ, పిలుచుకొచ్చి, ఆ పెట్టిలోని రూపాయి కాగితం కథ ఓ సమాప్త గాఢు త్రిలా పఠించింది. తిండికూడా తినలేదు. మని పికి వయసు వచ్చిన కొద్దీ - పిచ్చి ముదుర్తోంది."

"అయితే యింతకీ రూపాయి నోటు పోవడం ఖాయమేనన్నమాట."

"యేమో, యేంపాడో, ఎవరికి తెలుసు? పోయిందని అంటోంది. ఉదయం ఇల్లంతా గాలించేసింది. దేవుడికి దీపం కూడా పెట్టలేదు. నానా హంగామాను. పోలే పోయిందేమో, మరి భ్రష్టుది ఎక్కడ పడేసిందోను. నిన్న సాయంకాలం దీపాలవేళ, దేవుడింట్లో బుడ్డిదీపం పెట్టడానికి నీ వెళ్ళాన్ని

నే వెళ్ళమంటే వెళ్ళి దీపంపెట్టేసి మళ్ళీ వెంటనే ఒచ్చేసింది. ఆ వెళ్ళినప్పుడే, ఆ రూపాయి తీసేసుంటుందని దాని అనుమానం "నాకు తెలియ దేవుడా" అంటూ అది యేడుపు. ఈ విడగారి కాపనారాలూ. ఒహోహో! ఇల్లంతా వచ్చి పోయేవాళ్ళిలో ఓ తీర్థమైపోయిందంటే నమ్మబ్బాయో!"

పోయిన రూపాయి నోటు సమగ్రచరిత్రంతా తెలిసిపోయింది. ఇంట్లోని వాతావరణానికి అమ్మమ్మ జరిపే హంగామాకీ కూడా కారణం తెలిసింది. నోటుపోవడం ఖాయమని - నాభార్యను అమ్మమ్మ అనుమానించడానికి కూడా తగినంత కారణం ఉందని కూడా తెలుసుకున్నాను. కానీ, నా ప్రశ్న మాత్రం ప్రశ్నగానే ఉండిపోయింది. నా భార్య సత్యసంగతని యెరుగున్న నేను ఈ కారణాన్ని ఆధారంగా అనుమానించలేక పోయేను. పైగా అమ్మ సహృద చాలా బలంగానే వుంది. అయినా, రూపాయి నోటు పోవడంలో ఇసుమంత అసత్యం కూడా లేదు. కాబట్టి యెవరో ఒకరు తీతారనటం మాత్రం ఖాయం. మొదట్లో యేదో సామాన్యంగా పోతుందని అనుకుని యెవరికి వారుగా "మాకు తెలిదం" అంటే "మాకు తెలిదు" అనేసుంటారు. తీరా యింత రాధాంతం జరిగేక, దాని నివృత్తంగాని, తీతామని ఒప్పుకోవడంగాని, అమర్యాదాకరమని, ఎవరికి వారుగా ఎలివీల్ కోసరం - సత్యసంగతే ప్రకటించుకుందుకూ ఒకరితో ఒకరు యుద్ధం చెస్తూన్నట్లంది. ఇంక ప్రశ్నించ వలసిన ప్రశ్నకే వ్యక్తులుగానీ - ప్రశ్నలుగానీ లేక పోవడంవల్ల, చోరీప్రాంతాన్ని కూడా ఓసారి, పరీక్షించడం చాలా ఆవశ్యకమని గ్రహించిన నేను, ఆధారాలని వెదుకుతూ, దేవుడి గది ప్రవేశించాను.

ఇంట్లో దీపాల పెట్టి చాలాసేపయింది. గాని, శేపుడింట్లో మాత్రం యేవరూ ఇంకా దీపం వెలిగించకపోవడంతో గదంతా అంధకారంగావుంది. జేబులో సిగర్ టెలెర్ వెలిగించి, దగ్గర్లో ఉన్న దీపంబుడ్డి వెలిగించాను. దీపాన్ని దేవుడి పట్టు దగ్గరగా తీసుకుపోయి, పరీక్షగా నెలగెత్తే, పరీక్షించాను. దీపం ప్రమిదలు పంపిణీగా అప్పుడే తోమిపెట్టి సట్టున్నాయో అందులో నూని జిడ్డుగానీ, ఒత్తుల సునిగానీ జేపించలేదు. అందువల్ల ఆ దీపం దేవుడిముఖం చూసినవాళ్ళే తేరని నిర్ణయించుకున్నాను. ఇట్టే పెట్టికి దగ్గరగా దీపం తీసుకుపోయి చూశాను. పెట్టి మూత వేసే ఉంది. దేవుడి పీఠం దగ్గర, చూపు పక్కలా పల్లివోగలా - పల్లిగింజులూ - ఒత్తులూ చెదుగుగా పడున్నాయి. "ఒహూహా దొంగ రూపాయి నోటుని పెట్టిలోనుండి చాలా చూడవుడిగా తక్కువ వ్యవధిలో తప్ప

తెల్ల వెంట్రుకలుండవు

(GOV. REGD)

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు. అది తాత్కాలికము మా నువ్వాన "మన మోహిని హేర్ ఆయిర్" అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద వద్దతిలో తయారైనది. 50 సం.ల వయస్సువరకు వెంట్రుకలను నల్లగా వుంచును. ఇదిగా మెదడుకు చల్లదనము నిచ్చును. ఉన్నాదము, తలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రాయిదు. "జ్ఞాపకశక్తి"ని కంటిపాపును వృద్ధిచేయును, కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 5-0-0. 3 సీసాలు రు. 12-0-0. నగము నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 8-0-0. 3 సీసాలు రు. 15/- పూర్తిగా నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 7/- య 3 సీసాలు రు. 18/- య. వని చేయలేదని ఋజువుపర్చిన పూర్తి సౌమ్య వాషను చేయబడును. కోరినవారికి పూచీ.

GENERAL LABORATORIES,
(P. W) P. O. Rajbhanwar (H. Bhag.).

రించబోతున్న కంగాడులో, నోటుతో బాటుగా, యివికూడా జైలుపడి ఉంటా" యని నిర్ధారణ చెబును.

ఆ ఇల్లడి బతుల పెట్టితాళంగాని; కనీసం మూతికి గొళ్ళించాని లేవు. పెట్టి వెనకవైపు ఉన్న బండుల్లో ఒకటి ఊడిపోవడం వల్ల మూతి కొస్తే తెలుచుకునే ఉండటమూ— పెట్టె మూతని చాలా సునా యాసంగా, అత్యంత స్వల్పవ్యవధిలో తెరవగలిగేందుకు ఆవకాశాలు ఉన్నాయి అని తెలుసుకున్నాను. చోరులు మరే యితర ఆధారాలూ తమకు సంబంధించినవి బిదిలి నెళ్ళకపోవడం వల్ల, ఓసారి పెట్టెమూతనికూడా తెరిచి చూస్తే మొయినా లాభించవచ్చని తలచి పెట్టెను తీయబోతుండగా చుప్పన ఒక 'వెడియా' తట్టింది. అదేమంటే "రూపాయి పోకముందు అది పెట్టెలో జాగ్రత్తగావుంది. అది జైటికి తీయాలంటే దొంగ పెట్టెమూతని వైకెత్తించే తనకది లభ్యంకాదు. అంటే దొంగ పెట్టెమూతని వైకెత్తాడన్నమాట. అందువల్ల అతని లేక ఆమెయొక్క వేలిముద్రలు పడితీరాలి. కాబట్టి, వాటిని నేకరించుతే కేసు మంచులా విడిపోయి, దొంగవరైంది, తెలుసుకుందుకు అట్టే శ్రమ ఉండదు," అని. ఆలోచన చాలా బాగానే ఉంది. "ఇంతకీ అవి నేకరించడం ఎలాగ?" అని శతమతమాతూండగానే అమృత చెప్పిన మాటలు కూడా జ్ఞాపకం వచ్చి నిరాశపడిపోయెను. అమృత ఆ పెట్టెని కొన్ని వందలసార్లు, అందరినీ పిలుచు కొచ్చి చూపించిందనీ, రూపాయి నోటు తానే దాచింది చూపించిందనీ, అటువంటివన్నీ ఆ పెట్టెమూత అమృత ముద్రలు కూడా తప్పకుండా సజేవుంటాయి. అందువల్ల యిబ్బంది అట్టే లేదుకాని, దొంగ వేలుముద్రలవిదా, అనేక కోణాలలో పట్టుకుని ప్రదర్శనాల్చిందన, అమృత వేలి ముద్రలు కూడా వాటివిదపడి డబుల్, త్రిపుల్ ప్రింట్స్ అయి ఉంటే అందవల్ల ఆనవార ప్రయాసా, ఫలితం శూన్యం తప్ప ఇంకేమీ ఉండదు. అందువల్ల ఆ ప్రయత్నం నుండి విరమించుకుని, పెట్టె మూతని తెరిచి చూశాను. చాలామట్టుకు పత్తి బోగలనుండి వేరుచేయబడి వుంది. ఒత్తులు ముక్కలుగా తుంచితేయబడి వున్నాయ్ - పెట్టెనిండా పత్తి గింజలూ ఎల్లని ఉండలూ పుకాగాను పుకాలుగా బ్రేపించాయి. అంతలో నా పరిశోధన కూడా ముగిసింది. వివరాలన్నీ ఒకొక్కటిగా వివరించాను. ఆ రిపోర్టును ఓ సారి చదువుకున్నాను.

నివారంతో ఓసారి చదువుకున్నాక, ఎక్కడో నా సరికిలలో యేదో లోపం ఉన్నట్లు, అది తెలుసుకోవడం చాలా ముఖ్యమనికూడా తట్టింది. నంటనే లేచి అమృతను

ఉన్న వసారావేపుగా వెళ్ళాను. అమ్మనా భార్య-అమ్మమ్మ ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క వైపుగా తిరిగి కూర్చుని ఉన్నారు. ఒకరితో ఒకరు మాట్లాడుకోవడంలేదు. ఎవరికి వారుగా యేమో దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నారు. ఆ తరువాత నే రావడం చూసిన అమ్మమ్మ ఆశగా నావైపు ముఖం తిప్పిచూసింది. ఆ చూపులో 'నా రూపాయి నోటు దొరికిందా?' అన్న ఆశాభావం వ్యక్తమయింది.

"అమ్మమ్మ! ఆ రూపాయి నోటు నెంబరు గాని నీకు తెల్సా?" అన్నా ఆ తరువాత.

"నీ మొహంలాగే ఉంది నీ ప్రశ్న. అవ్వ పదులు వలెనే నుకోడం రానిదానికి ఆ నోటులో నెంబరే ఉందో-నా శార్థమే ఉందో నాకేం తెలుసా?" అంది.

నా అమోఘమయిన డిటెక్టర్ అమ్మనా శ్రమతి ఒక్కసారిగా ఘట్టన వేయెను. అమృత నా మొహం గురించి చేసిన విమర్శనకంటే వీళ్లనవ్వ నన్నెంతగానో బాధ పెట్టింది. నా తల కొట్టేసినంతవరకు ఉంది. పుస్తకాల్లో, అనేక క్లిష్టపరిస్థితులు సృష్టించి ఆత్యంత వైపుణ్యంగా ఆవర వాతావరణ

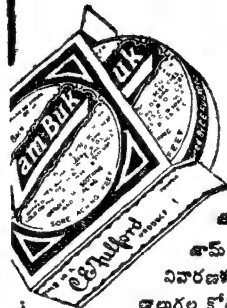
సృష్టితో హంతకులని డిటెక్ట్ చేత పట్టించే నా నేర్పూ-కథా కల్పనా సామర్థ్యం, యీ నాడు డిటెక్ట్ స్థానంలో నిల్చుని, ఇంట్లో పోయిన అమృత రూపాయి నోటు విషయం తెలుసుకునేందుకు నే పడుతున్న అవస్థలు-గురవుతూన్న ఆవమానాలకీ లెక్కలేకుండా పోయింది. ఇంతయినా కేసు స్వరూపం పిసరం త కూడా ఆమాకీ దొరక్కపోవడం రెండోది. నా పుస్తకాలలో జయం ఎప్పుడూ డిటెక్ట్ చే. అయినా యితర ఖంగారు యే డిటెక్ట్ చే కూడా సడనియ్యలేదు. పుస్తకాల్లో సృష్టించినంత సుకువుగా-రమ్యంగా-దైనందిన వ్యవహారాలలోని విషయాలు నిగ్రహించుకుండా పడం సామాన్యం కాదన్న సగ్గు శత్యం యీనాడు నాకు అవగతమయింది. 'అదే శత్యం' అంటూ ఎవరో వెయ్యి గొంతులతో నా హృదయాంతరభాగాల్లో నుండి అరుస్తున్నట్లుంది. నాలో పట్టుదల ఎక్కువయింది. ఆ ఆవమానాలని నిగ్రహించుకుని, అమృత వైపు తిరిగి:

"ఉదయం నేనుడింటిలో గీపం ఎవరు పెట్టెరు?" అనడిగాను.
"నేనేరా?"

ఆ వినుగుగజ్జి
తలమీది చర్మవ్యాధి
లేకచిడుమును
జామ్-బుక్ తో నివారించండి

Zam-Buk

జామ్-బుక్ చర్మవ్యాధుల నివారణకు ప్రపంచంలో సర్వోత్కృష్టమైన మరూమా. జామ్-బుక్ ఒరువుడు పుండ్లను మాన్పుతుంది; తీటను పోగొట్టుతుంది. జామ్-బుక్ చర్మం లోనికి ఇంకి, వ్యాధిగ్రస్తమైన చర్మం పొరలను తేలికవ్వ మొనర్చి, చర్మానికి తిరిగి సత్వరం పొందర్యం. ఆరోగ్యం చేకూర్చుతుంది. విషపుండ్లు, ప్రణాళ, వాపుల నివారణకు. క్రిమి కాటు విషాన్ని హరించుటకు, ఒరిసి, అరిసి, పుండు పడిన పాదం బాధోపశమనానికి, బాధానివారణకు కూడా జామ్-బుక్ అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది.

జామ్-బుక్ అమోఘమైన ఇతర బాధనవస్తప్పుడోహాట, బాధా నివారణకీ, క్రొత్తదర్మాన్ని పుట్టించేకీ, ఇంకా ఇతర ముఖ ఆదాగం కోరోపిరకూడా చేరివున్నది.

జంతువులకొప్పు చేరలేదని హామీ కంది, జామ్-బుక్ మీదగర ఉంటే ఎప్పటికీ చేరే.

మందుల వ్యాపారులందరివద్ద లభిస్తుంది.

మద్రాస్ సోల్ వేజెంట్స్: దాదాడికంపెనీ, పార్కు లాన్, మద్రాస్ - 8.

★ అమ్మమ్మ రూపాయి నోటు ★

“దీపం” పెట్టలేదన్నావ్ యిండాకడిగి వచ్చావు?” అన్నా ఆశ్చర్యంగా యేదో మర్మం గ్రహించినట్లుగా పోజుపెట్టి.

“ఎవరన్నారా? అమ్మమ్మ పెట్టడం లేదన్నాను. అందువల్లే ఆనక స్నానం చేసి నేనే పూజ చేశాను.”

శాతల తిరిగిపోయినంత పనయింది. అనుమానం నా భార్యవీదా-అమ్మమ్మదాకూడా బలపడుతోంది. గాని, పొరబాటు నేనా ఆవిషయంగాని బైటకన్నా నో కొంప అమాం తంగా అంటుకుంటుంది. రెండో ఆట సినిమా కళానని చెప్పి ఎనిమిదింటికల్లా భోజనం చుగించుకొని బజారుకేసి నడక సాగించాను.

రాత్రి 9 గంటలకు ఇల్లు చేరుకున్నాను. ఇంట్లో బెడ్ రూం లైటు మసక మసకగా వెలుగుతోంది. తలుపులకి లోనగడియలు వేయక పోవడంవల్ల, తలుపు తోయగానే తెరుచుకున్నాయి. ఇంట్లో అందరూ ఎవరిగదుల్లో వారు నిద్రపోతున్నారు. అమ్మమ్మకూడా తన మామూలుస్థలం. అంటే దేవుడి గదిమందు వసారాలో కాకుండా, యింటి నడవలో పక్కసుకుంది. చప్పుడు కాకుండా దేవుడి గదిలో ప్రవేశించి, తలుపులు దగ్గరగా చెరవేసి, ఓసారి ఒత్తులపెట్టి మూత తెరిచి అంగులో ఉన్న రూపాయి కాగితం చూసి తృప్తిగా, మళ్ళీ మూత ఎప్పట్లా వేసేసి, ఓమూలగా వచ్చి కూర్చున్నాను.

నా అంచనా ప్రకారం, ఇంట్లోవారి “చేతి సాపు” వ్యవహారమే అయిందే, తప్పకుండా ఆ రూపాయి

నోటుని తిరిగి పెట్టేసేందుకుగాని - లేదా అమ్మమ్మ ద్వారానే తిరిగి అదే పెట్టి లోదాచిన యీ రూపాయిని కూడా తస్కరించేందుకు గాని తప్పకుండా ఒస్తారనే. అందుకేనే ఎటువంటి ఆటంకాలూ కలగకుండా ఉండేందుకుగాను, అమ్మమ్మకి చాలా దూరం నచ్చచెప్పి, దొంగయేవరైంది తెల్పుకుండుకుగాను సరంజామా అంతా జాగ్రత్త పరచుకుని, ఓమూల ఒదిగి కూర్చున్నాను. తాలూకాఫీసులో కొట్టిన పన్నెండు గంటలూ డెక్కపెట్టేను. దొంగలు వచ్చిన జాడలేదు. ఇంతలో మా సిఫున్న తలుపు విడబర గీసిన చప్పుడయింది. కాస్త దగ్గరగా వెళ్ళి చూశాను ఆ చీకట్లో యే ఆకారమూ ఔపించటంలేదు. గాని, ఆశేబం మాత్రం ఆగిపోయింది. ఆ చీకట్లో బొద్దింకలూ-ఇంకా ఏవేవో కీటక సమాహాలు తమ చిత్తం వచ్చినట్లుగా తాండవ నృత్యం చేయసాగాయి. ఒంటిగంటకూడా అయింది దొంగల జాడలేదు. చిరాకు ఎక్కువ కావడం మొదలెట్టింది. నిద్ర మంచు కొసాంది. టీగాని - సిగరెట్టుముక్కుయినా కాల్పుకునేందుకు ఆవకాశం లేకపోవడం వల్లా దొంగల అతీగతీ తెలిక పోవడంవల్ల నా నిద్రతో కుస్తీపడుతూ, ఎల్లాగో అంత వరకూ బ్రహ్మప్రయత్నం మీద మేలుకుని కూర్చోగలిగాను. నాకళ్ళు వాటంతటవే మూసుకుపోసాగాయి. మన ప్రయత్నం వృథాకాజాచ్చింది. ఉన్నట్టుండి పెట్టి మూత “టపటప” కొట్టుకోవడం ప్రారంభించింది. అంతలో ఒక్క ఉలికిపాటుతో కళ్ళు తెరుచుకుని గదంతా కలయ జాశాను.

తలుపులు మాత్రం యధావిధిగా ఎప్పట్లా వేసే ఉన్నాయి. ఎందుకయినా మంచిదని ఓసారి పేంటు జేబులోని చిన్న టార్పి-రాత్రి బజారో కొనుక్కోతున్న ఆటో మెట్రోక్ పిస్టల్ బైటకు తీసిపట్టుకున్నా ఆత్మరక్షణకి. నాలిడికి చప్పుడు ఆగిపోయి, మరోనిమిషంలో మళ్ళీ “టపటప” అంటూ పెట్టే మూత కదలసాగింది. ఏ ప్రమాణం లోనూ మానవాకారంలాంటిదేదీ కనుపించక పోవడంతో, దెయ్యమేమో నన్ను తలంపు రావడం యేటి, ఒళ్లంతా చెమట పట్టడం యేటి, అన్నీ నిమిషంలో జరిగిపోయాయి. అందువల్ల ముందు నే ననుకున్న విధానానికి కాస్త విరుద్ధంగా, “అగు” అన్న పాలికేతో, టార్పిస్పిక్కి బదులుగా పిస్టల్ ని నొక్కేయడం. అది బ్రహ్మాండంగా “థాం!” అని ప్రేలడంతో, ఇంట్లోవారి తోబాటుగా ఇరుగు పొరుగువాళ్ళు యావస్థుందీ మాయింట్లో చెరడమతో, నా గదిమందో పెద్ద గుంపు తయారయింది. నా పొంబాటు గుర్తించి, యీలోగా నా టార్పిలైటు స్విచ్ నొక్కేశాను. బేరీరైటు కాంతిలో ద్వారానికి అడ్డంగా నిల్చునుంది అమ్మమ్మ. ఎవర్నీ లోపలకు రానియ్యకుండా ఆపుతోంది.

టార్పిలైటు కాంతిలో, రెండు చిట్టెలు కలు దేవుడిపట్టుమీద నిల్చుని బెదురు చూపులు చూస్తూ ఉండిపోయాయి. వాటి నోట్లో నా రూపాయి కాగితం నలుగుతోంది. ఈ దృశ్యం చూశాక, ధైర్యంగా ముందుకు అడుగువేశాను. రూపాయి కాగితం వదిలి బెదిరి దేవుడి సింహాసనంక్రింద దూరి అదృశ్యమయాయి.

అమ్మమ్మ “మైలబట్టలు తోలే నా యేవిట్రా?” అంటూ అరుస్తూన్నా విని పించుకోకుండా దేవుడి సింహాసనం దించి, దానికింద వెళ్తా చెదారం-పత్తిబోగలూ ఓ ప్రక్కకిపెట్టి, అక్కడి కన్నంలోకి నా పెన్సిల్ పోనిచ్చి కెలికాను. రెండుకొనలూ చిరిగిన అమ్మమ్మ కొత్తనోటు గర్వంగా బైటకిలాగి, అమ్మమ్మ మొహం గిరాటేసి నా గదివైపు నడిచాను విజయగర్వంతో.

జరిగిన సంగతంతా తెల్పుకున్న అమ్మ అమ్మమ్మ మొహం వాచెట్టుగా చీనా ట్టేసింది. అమ్మమ్మ మొహం మాడినా- పోయిందనుకున్న తనరూపాయి తిరిగి లభించినందుకు-ఆ మొహంలో ఓ విధమయిన కళాకాంతికూడా ప్రకృటంగా ప్రదర్శితమయాయి.

మిగిలిన రాత్రంతా నిద్రపట్టని కారణంగా, మర్నాడు అఫీసుకు శేలపుపెట్టి, మధ్యాహ్నం భోజనం కాగానే సుషుగా నిద్రపోయాను, గతరాత్రి నా పరిశోధన ఫలితాలని తలచుకుంటా.

క్రైశ సంపదకు

రీటా కుడుక్కుకు బలమునిచ్చి, నిగనిగలాడు నిడుపాటి వెండ్రుకలను పెంచుటకు అద్భుతమైన హెయిర్ ట్రానిక్. తల వెండ్రుకలు రాయటం, నెరయుట, చుండ్రు, ఇంకల, పేనుకొడుకు, ఇంకను తలవెండ్రుకలకు సంబంధించిన నమన వ్యాధులకు రీటా ఆమోఘముగ పనిచేయును. చేనకువేద వాడి గుణమును పొందియున్నాడు. మీదకూడా నేటినుండియే రీటా వాడుడు.

రీటా

హెయిర్ ట్రానిక్

పతిత జనోద్ధరణం

గత సంచిక తరవాతి

౪

అటుపిమ్మట క్రమంగా ఒకపక్షం రోజులు గడిచిపోయాయి. అయినా రాగమంజరి తల్లి మరి ఆశ్రమానికి తిరిగి రాలేదు.

ఆమె తిరిగి రాకపోవడంతో ఆరుణి హృదయంలో కొంచెం ఆందోళన బయలుపడింది. ఆ తరవాత నైనా ఆమె ఎప్పుడో ఒక్కప్పుడు మారాత్తుగా ఆశ్రమంలో విరుచుకు పడగలదనీ, రాగమంజరి నెలాగైనా తిరిగి వంపించ వలసిందని మళ్ళీ కాల్వావేల్లా పడి గగ్గోలు చెయ్యగలదనీ అతడు భయపడాడు.

ఆ దృష్టితోనే ఒకనాడు రాగమంజరిని తిరిగి చంపానగరానికి వెళ్లి పోవనిందని బలవంతం చెబాడు: కాని ఆమె చెక్కిళ్ళపై బాలువారిన కన్నీరు పరిశీలించగానే అతనికి కొంచెం జాలివేసింది. ఆమె సంతగా బలవంతం చేసినందుకు లోలో పల బాగానొచ్చుకున్నాడు.

సంసారం పై విరక్తితో ఒక పతిత స్త్రీ అతని పాదాలా

శ్రయించింది. గడిచిన పక్షం రోజులనించీ ఆరుణి ఆమె ప్రవర్తన చాలా నిశితంగా పరిశీలించాడు. ఆ ప్రవర్తనలో అతని కళ్ళదా వేరే తి చూపడానికి కాస్కారం కనిపించ లేదు. బాగా పసివారైనా అతని శిష్యుల నెన్నడు ఆమె కన్నెత్తి పలకరించనే లేదు. ఆశ్రమానికి వచ్చినప్పుడామె శరీరం మీద కొన్ని చిన్న చిన్న అలంకారాలుండేవి. ఇప్పుడామె ఆ అలంకారాలన్నీ పూర్తిగా విసర్జించి వేసింది. కేవలం వట్టి నార చీరలతో సన్యాసిని వేషం ధరించింది. ఎంతటి ఎముకలు కొరికివేసే చలిలోనైనా తన దైనందిన నియమాలు, జపతపాలు, విసర్జించ లేదు. ఆమె నిష్కమాచి శిష్యులంతో ఆకృత్యపడ్డారు. క్రమక్రమంగా ఆరుణికి కూడా ఆమె నిష్కమడల గౌరవం కలిగింది.

ఆ విధంగా అత్యంత శ్రద్ధాభక్తులతో తన పాదాలా శ్రయించిన ఒక పతిత స్త్రీని ఆ విధంగా తిరిగి సంసారం కూపంలోనికి తోసి చెయ్యడం కేవలం పాపమేమౌతువు కాగలదని అతనికొత్తుణంలో స్ఫురించింది.

చంపానగర వాసులు కొంద రప్పుడప్పుడతనిని సందర్శించి పోయేవారు. అతడు వారి వారితో తల ననుసరించి ధర్మోపదేశాలులు చేస్తూండేవాడు.

అయితే ఇప్పుడతని కొక విషయంలో ఒక పెద్ద ఆశంక పట్టుకుని పీడించింది. ఇంతకు పూర్వం చంపానగర మహిళలతనిని సందర్శించక పోలేదు. ఆరుణి వారికి కేవలం ధర్మోపదేశాలు చేసేవాడు. వారొకటి రెండు రోజులాశ్రమంలో ఉండి తిరిగి చంపానగరానికి వెళ్లిపోయేవారు.

కాని రాగమంజరి ఆజన్మాంతమతాశ్రమ వాసం చెయ్యాలని నిశ్చయించింది. తనకు మంత్రోపదేశం చెయ్యవలసినదని ప్రార్థించింది. ఆవిధంగా ఆమెకాజన్మాంత దీక్ష ఇచ్చి మంత్రోపదేశం చెయ్యడం సముచితమేనాఅని అతనికొక పెద్దసందేహం బయలుపడింది.

అతనిమనస్సులో ఇంకా అనుమానంకూడా బయలుపడింది. ఇన్నాళ్లనించీ అతడామె

ప్రదిన్ గాథాలహరి

యావనసౌందర్యాగలంత శ్రద్ధగా పరిశీలించ లేదు. ఇటీవల ఆమె యావన సౌందర్యాలు జాగ్రత్తగా పరిశీలించాడు. ఆమెకింకా పాతికసంతత్యరాలైనా నిండలేదు. పరిపూర్ణ యావనం ఆమె ఆకృతిలో అంతటా పరిస్ఫుటంగా స్ఫురించింది. రాగమంజరి అంతటి మహాసౌందర్యవతి కాకపోవచ్చుమగాని మొత్తంమీద ఆమె అందగల్గెలలో రెక్క.

ఆమె యావనసౌందర్యాలు కొంచెం నిశితంగా పరిశీలించగానే ఆరుణికి తన శిష్యులిద్దరివిషయము మారాత్తుగా స్ఫురించింది. వారిద్దరు వటువులే. వారిలో ఒకడింకా పసివాడే. అతనికింకా పదిపదహారేయినా నిండాయోలేదు! రెండవశిష్యునికి పదైనిమిదేళ్లు నిండాయి. ఆపరిశీతులలో వారికీ స్త్రీసన్నికర్త అంతగా సముచితంకాదేమోనని అతనికి భయం వేసింది.

ఆరుణికి తన విషయంలో ఆవిధమైననందే

వి. గణపతిశాస్త్రి

హానికొస్తూరం లేనేలేదని అనిపించింది. అతని కిప్పుడు ఏదైయోపడి చాటి పావచ్చింది. మైగా అనేకమైన అసిధారావ్రతాలలో ఆరితేరిన అతనికి ది ఒకప్రశ్నగానే స్ఫురించలేదు. ఎంతవేపు అతనికా శిష్యుల విషయమే ఒక విషయసంధిలా స్ఫురించింది. అయితే అలాగ ఎన్నాళ్ళలోచించినా అతనికేమిచెయ్యడానికి మనస్సొప్పలేదు.

ఒకనాటి ప్రాతఃకాలవేళ అతడు తన జపతపాలులు ముగించుకుని తన కుటీరాని కెదురుగా ఆరవేసిన నారచీరలతీరుపరిశీలిస్తూ కూర్చున్నాడు.

అవి పవిత్ర భాగీరధీజలాలలో పరిశుద్ధంగా స్వచ్ఛంగా ఉలికి ఆరవేసిన మడుగుదోవతులు. గంగానదీ నెకతాలలో మెరిసిపోయే తెలనిరలుపూరకలా ఉడికి ఆరవేసిన ఆమడుగు దోవతులమీద శిశిర ప్రాతఃకాల సూర్యకాంతి ప్రసరించగానే అతని దృష్టికవికవలంకామయవస్త్రాలలా ప్రత్యక్షమైనాయి.

ఆ సమయంలో మారాత్తుగా అతనికొక అభిప్రాయం స్ఫురించింది.

ఎంతటి తెల్లని మడుగు

దోవతి అయినా ఎర్ర ఎర్రని లేత ఎండపడగానే అది కామయవస్త్రంలామారిపోయింది. హృదయంకూడా ఎంతస్వచ్ఛమైనాస్త్రీసాంగత్యంలో అది ఇట్టే రాగరంజితమై పోగలదని అతనికి భయం వేసింది. ఆ సమయంలో శిష్యులకిక స్త్రీసాంగత్యం డేమందాయకంకాదని ఒక నిశ్చితాభిప్రాయం కలిగింది. కాని వెంటనే రాగమంజరి నాశ్రమం నించివంపించి చెయ్యడానికి మనసొప్పలేదు. అలాగని ఆమె శిష్యులలో ఉండనీయడానికి మనసొప్పలేదు.

ఎప్పుడైనా తపశ్శ్రద్ధను గురించిన ధర్మసందేహాలు కలిగినప్పుడు మరీచిమహారి సన్నిధిలో ఆ ధర్మసందేహాలు తీర్చుకోవడం అతనికికొక పరిపాటి. మరీచిమహారి అతనికి సన్యాసాశ్రమదీక్ష ఇచ్చిన మహామహానుజుడు.

ఆరుణి ఆ విషయంలో మరీచి మహారి నొకమారు సందర్శించవలెనని అనుకోవ్వాడు. శిష్యులిద్దరినీ ఆశ్రమ సంగతులు కళ్ళగించి ఆమరునాడే మరీచిమహారి ఆ ఆశ్రమానికి బయలుదేరి వెళ్లిపోయాడు.

★ ప తి త జ నో ద్ధ రణం ★

✽

పది పదిహేను క్రోశాలదూరం నడిచి మరీచిమహర్షి ఆశ్రమం చేరుకోగానే అరుణి ముని హృదయంలో ఒక విధమైన ప్రకాంత స్థితి ఏర్పడింది. ఆ ఆశ్రమ పటవృక్ష చ్చాయలో మరీచిమహర్షికి సాగిలిపడి అతని సన్నిధిని కూర్చోగానే అరుణికి తిరిగి ఇంకొక పటవృక్ష చ్చాయ లో కూర్చున్నట్టు తోచింది. అతని హృదయంలోని సంశయాలన్నీ ఒక్కమారుగా విచ్చిన్నమైనట్టుగా ఒక ఆపూర్వానుభూతికలిగింది.

దట్టంగా అల్లికల్లిగా అలుకొన్న ఆశ్రమ వృక్షాల గుబురులలో కొంచెం ముస్ముందుగానే సూర్యప్రయం అయినట్టు కనబడింది. మరీచి మహర్షి ఆశ్రమంలోని ఉడతలు, పిచుకలు మొదలైన జీవాలు మహర్షి దగ్గరగానే ఎంతో చనువుగా సంచరిస్తూ ఆడుకొంటున్నాయి. అరుణి మరీచికి సాష్టాంగ నమస్కారంచేసి కూర్చోగానే ఆ జీవాలతన్ని చూచి కొంచెం బెదిరి దూరంగా పారిపోయాయి. ఒకలేడికొంచెం దూరంలో నిలబడి నిశ్చలంగా అతనివైపు చూచింది. మరీచి మహర్షి తన కెదురుగా కూర్చున్న వృద్ధతాపసుల కిద్దరికీ ధర్మోపదేశం చెబుతున్నాడు. ఆరుణిని చూచినా అతడా ధర్మోపదేశం విరమించలేదు:

“మీరన్నడయినా వానర వినోదుల రజ్యాల్లో కోతులను పట్టుకొనే తీరులు పరీక్షించారా?”

ఆ ఇద్దరు వృద్ధులు ఆ విషయం ఎన్నడు పరీక్షించినా లేదన్నట్టాశ్చర్యంగా మహర్షి వైపు చూచారు. మహర్షి మళ్ళీ తన ప్రసంగం ప్రారంభించాడు:

“నేనది అంతా వివరిస్తున్నాను. శ్రద్ధగా

ఆలకించండి! వానర వినోదులు కోతులు తిరిగే చోట భూమిలో చిన్న చిన్న మూతులున్న కలకాలు స్థాపిస్తారు. ఆ కలకాలలో కోతుల కిష్టమైన కాయలు పడవేసి దూరంగా తొలిగి పోతారు. కోతుల కాయలు కోసం ఆ కలకాలలో చేతులు పెట్టి అవి గట్టిగా పట్టుకొని పైకి తీయాలని ప్రయత్నిస్తాయి. కాని ఆ కాయ లిరికించుకొన్న కోతుల పిడికిళ్ళు బాగా పెద్దవై పోతాయి. అవి ఎంత గిరిగిలా కోట్లకున్నా ఆ కలకాలలో చిక్కుకొన్న పిడికిళ్ళు పైకిరావు.”

ఆ వృత్తాంతం ఆత్యంత శ్రద్ధగా విని ఆరుణి ఎంతో ఆత్రంగా ప్రశ్నించాడు:

“ఆ కాయల కలకాలలోనే విడిచి వేస్తే పిడికిళ్ళు సులభంగా పైకి తీసుకోవచ్చును గదా?”

“నిజమే! కోతులకా జ్ఞానం కలగదు. అవి ఆ కాయలలోనే పట్టుకుని అతిదీనంగా ఆక్రోశించి ఆక్రోశించి అలిసిపోతాయి. ఆ సమయంలో వానర వినోదులు వాటిని పట్టుకొని బాగా మచ్చిక చేస్తారు.”

మరీచిమహర్షి ఆ విషయం ప్రసంగించడానికి కారణమేమో ఆరుణికి తెలియలేదు. అతడలాగే ఆశ్చర్యపోతూ మహర్షి కేసి చూచాడు. మహర్షి మళ్ళీ తన ప్రసంగం ప్రారంభించాడు:

“ఈ సంసార తాపత్రయాల్లో చిక్కుకొన్న దౌర్భాగ్యులు కూడా అలాంటివారే. అలభ్యమైన ఫలాలకోసం ఆ కోతులధోరణిలో అంగలారుస్తూ అలాగే ఆలిసి పోయి మృత్యు దంష్ట్రలలో చిక్కుకొంటారు. అంతేగాని ఆ అలభ్యమైన ఆ ఫలాకాంక్షలు విడిచిపెట్టాలని వారికి తెలియదు. ఎంత చెప్పినా వినిపించుకోరు.”

ఆ కథ విన్న తరవాత అక్కడ కూర్చున్న వృద్ధతాపసుల తిద్దరు నిట్టూర్చి మహర్షి పాదాలకు నమస్కరించి నెమ్మదిగా అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయారు.

ఆరుణికా కథ విన్నగానే నిత్యము తాపత్రయాలలో తలమునకలైపోతూ క్రమంగా మృత్యుదంష్ట్రలలో పడిపోయే సంసారుల యెడల విపరీతమైన జాలికలిగింది. వారి యమయాతన లొక్కమారు తలుచుకోగానే అతనికి కళ్ళు కొంచెం చెమర్చిపోయాయి. ఆ క్షణంలో తన తపశ్చర్యాలన్నీ నిలిపివేసి నిత్య దుఃఖితులైన పతిత జనుల సముద్ధరణంలో జీవిత కేషం అంతా గడిపినవయ్యాలని అనిపించింది. అయినా కొంచెం అడుగువలె మహర్షికి విన్నవించుకొన్నాడు:

“నాకీ నిత్యదుఃఖితులైన జీవుల యాతనలు తలచుకొన్న కొద్ది ఇక ఈ తపశ్చర్య ఇంత

టితో విరమించివేసి పరమేశ్వ స్వరూపులైన పతితజనుల పరిరక్షణలోనే జీవితకేషం యావత్తు గడిపినవయ్యాలైననే ఉత్కంఠ కలుగుతున్నది.”

అని అలాగే రెప్పవార్చకుండా మహర్షి ముఖం చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ఆ మాటల్ని మహర్షి నుడుటిపై రూక్షంగా బొమముడి విరిగింది. అతడు దురుసుగా ఆరుణివూడ విరుచుకుపడ్డాడు.

“ఈ సముద్ధరణాధికారం నీ కేవలీచ్ఛార? ప్రపంచం అంతా సృజించిన ఆ పరమేశ్వరుడే వారి సంరక్షణభారం భరించగలడు. మధ్యన అల్పాలబ్ధపు, అల్ప అయిన నీ వెవరవు?”

ఆరుణి ఆ మాటవిని తలవంచుకున్నాడు. అతని కొక నిమిషంవరకు ఏమనడానికి పాలు పోలేదు. అలాగే తలవంచుకొని వినబడి వినబడనట్టుగా నెమ్మదిగా నవ్విగాడు.

“అయితే నిత్యదుఃఖితులైన జీవులకో శిక్షాంతే మనం అంతా తటస్థంగా మాట్లాడ కూరుకోవడం ధర్మమేనా?”

మరీచిమహర్షి ముఖం ఆ ప్రశ్నతో మరింత జీవురించింది:

“ముస్ముందు నీ ఆత్మసముద్ధరణ విషయం ఆలోచించుకో! అది జరిగిన తరవాత పతిత జనోద్ధరణ విషయం ఆలోచించుకోవచ్చులే!”

ఆరుణి అంతటితో మాట్లాడ కూరుకోలేదు:

“అయితే అంతవరకు తటస్థంగా మాట్లాడ కూరుకోవలసిందేనా?”

అది కేవలం స్వార్థదృష్టికాదా?

“మహర్షిముఖంలో తీవ్రత కొంచెం కలిగింది:

“అహంకారావేశం అణిగిపోనంతవరకు ఈ స్వార్థపరాధాల నిర్ణయం మిక్కిలి దుష్కరం! అందుచేత ముస్ముందుగా సాధించుకోవలసింది రాగాద్యపాది దమనం!”

అయినా ఆరుణి సందేహం అంతమాత్రం చేత తీరలేదు. అనలీ శంకలన్నీ అతని హృదయంలో రాగమంజరిని గురించే బయలుదేరాయి. ఇక ఆ విషయం విస్పష్టంగా చెప్పకపోవడం మంచిదికాదని అతడు నిశ్చయించుకొన్నాడు. సంగ్రహంగా మరీచి మహర్షికి రాగమంజరి వివాదగాన అంతా తెలియజేశాడు. ఇక మహర్షి ఏవిధంగా ఆజ్ఞాపిస్తే ఆవిధంగానే చెయ్యవలెనని నిశ్చయించుకొన్నాడు. కాని మరీచి మహర్షి ఆ ప్రశ్నకంత విస్పష్టంగా ప్రత్యుత్తరమియలేదు. ఆరుణి ఆత్యంతవినయంగా ప్రార్థించిన పిమ్మట చిట్టచివర కొక నిట్టూర్పు విడిచి పెట్టాడు:

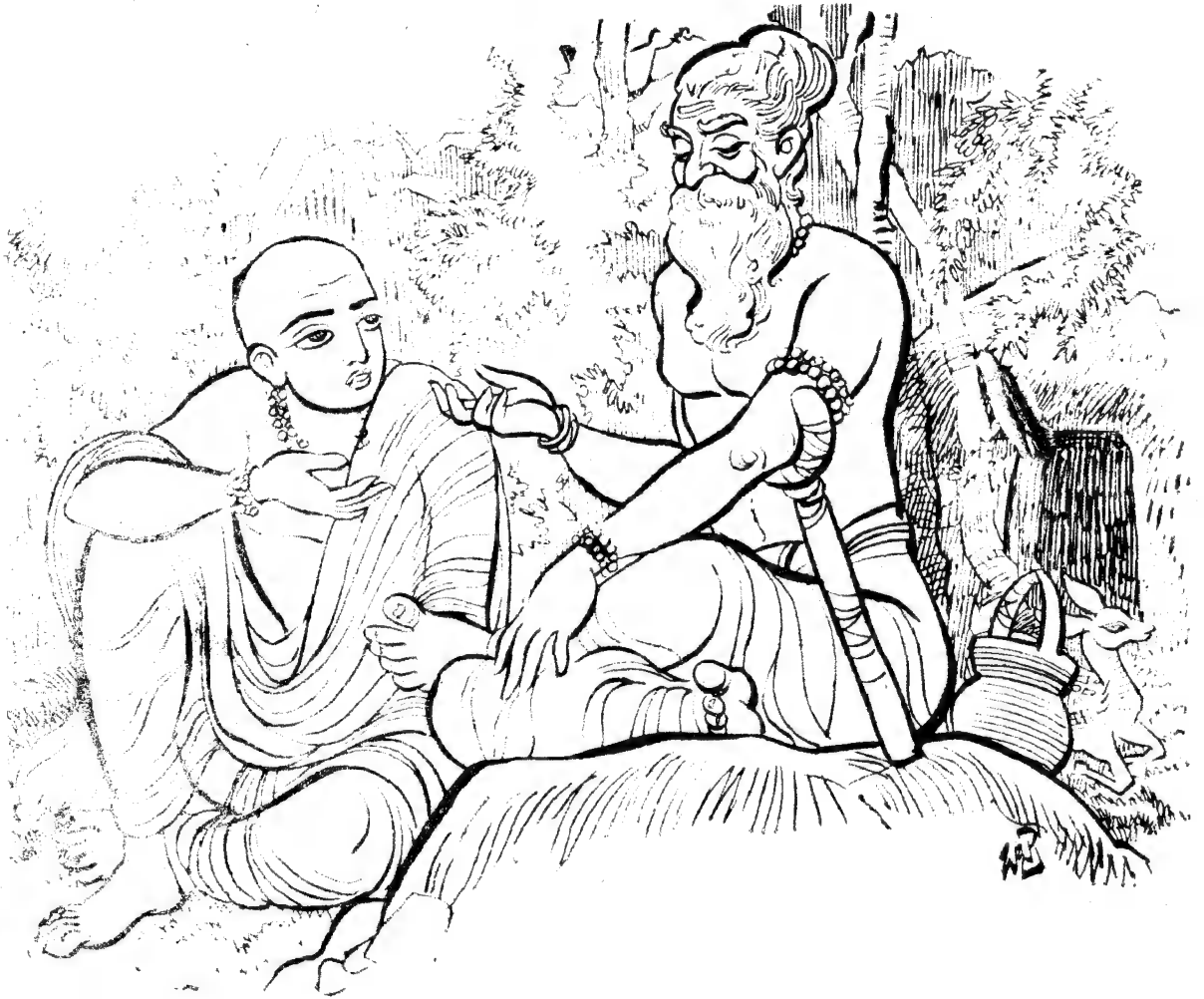
“ఆరుణీ! ఈవిషయం నేనేమినిర్ణయించ

సావరిన్

మిత్రులు, హస్తాలు

దేశమంతా వినే కర్ణుతుంది

మున్నందు నీ ఆత్మ సముద్ధరణ విషయం ఆలోచించుకో !

గలను. ఇంతకీ ఆమె అర్హత ఎట్టిదో నే నెరగను కదా! ఆమెకు సహజవిరక్తి కలిగి నపుడు ధర్మదీక్ష ఇవ్వవచ్చును. అసలు మున్నందుగా నీ వలవరుచుకోవలసినది రాగద్వేష రాహిత్యం. అది సిద్ధించినపు డిలాంటి వెన్ని చేసినా అవి నిన్నంట జాలవు.”

ఆపైన ఆరుణి ఇక ఏమని ప్రశ్నించగలడు? కొంచెం జిజ్ఞాసాదృష్టితో మళ్ళీ ఏమో ప్రశ్నించబోయాడు. అంతలోనే మహరి అక్కడినుంచి కదిలి నెళ్ళిపోయాడు. ఆరుణి అతని అడుగులో అడుగులు వేసుకుంటూ వెనునంటనే నడిచి నెళ్ళిపోయాడు. మహరి మళ్ళీ నిశితంగా ఆరుణిముఖం పరికిలించాడు:

“ఆ పరమేశ్వరునిసంకల్పం ఎలాగున్నదో సరిగా అవిధంగానే జరిగిపోతుంది. నీకీ అనవసరమైన ఆందోళన ఎందుకు? యద్భావి తదభ్యవతి!”

అయినా అతని హృదయంలో ఆందోళన మందగించలేదు.

౬

ఆరుణి తిరిగి తన ఆశ్రమానికి చేరుకొన్నాడు. అతడు తిరిగి వచ్చేసరి కించమించుగా పదిరోజులు పట్టింది.

శిష్యులు, రాగమంజరి ఆరుణి రాకకోసం ఎదురు తేస్తులు చూస్తున్నారు. ఆరుణిని చూడగానే వారందరి ముఖాలు ఒక్క మారుగా వికసించాయి.

ఆ పది రోజులలోను ఆశ్రమంలో కొన్ని కొత్త మార్పులు వచ్చాయి. ఇంతకు పూర్వం శిష్యు లిద్దరు అడవికి నెళ్ళి ఆరుణికి కావలసిన సమిధలు, కుశలు, ఫలాలు, పుష్పాలు మొదలైనవి తీసుకు వచ్చేవారు.

కాని ఈ మధ్యన రాగమంజరి ఆశ్రమాని కనతిమారంలో కొన్ని పూల మొక్కలు

నాటింది. వాటికి పాదులు చేసింది. పాదన మానము వాటికి నీరుపోసి పెంచడంలోనే నిమగ్నురాలైపోయింది. మిగిలిన కాలంలో ఆమె జపతిపాదులలో మునిగి పోయేది. ఇంతేగాక తన కుటీరమేగాక ఆరుణి కుటీరము, శిష్యుల కుటీరము పరిశుభ్రంగా అలికి ముగులు పెట్టేది.

శిష్యుల సామె కన్న తల్లికన్నా ఎక్కువ ఆప్యాయంగా ఆదరించింది.

వారి కామె యెడల కలిగిన మాతృగారవ భావం పరికిలించిన ఆరుణి కాక్షణంలో ఆవిషయంలో అంతకుపూర్వం కలిగిన భయ సంకేహాల్నీ తొలగిపోయాయి.

క్రమంగా ఆశ్రమంలో శిరార్థ వుచ్చిల్నీ అంతరించిపోయాయి. నూతన వసంత ప్రాదుర్భావంతో రాగమంజరి పాదులుచేసి నీరుపోసి పెంచిన పూల మొక్కల్నీ చిగిర్చి మొగ్గాలు దోడిగాయి. అంతేకాదు. ఆ పరి

★ పత్రిక జనోద్ధరణ ★

సరారణ్యం అంతా నవవస్త్రం ప్రాచుర్యం వంతో ఒక వినుతన స్వరూపం ధరించింది.

ఒకనాటి ఉదయం రాగమంజరి కన్న తల్లిలా కొత్తగా పూచిన పూలకేసి చూస్తూ ఎంతో అమాయకంగా కనిపించింది.

ఆమె అమాయకనందం చూడగానే ఆరుణి కింతకుపూర్వం ఆమెపై కలిగిన అనుమానాలన్నీ మంచువిడి పోయి నట్లు విడిపోయాయి.

ఈమేమాలంగా నాశిష్యుల వేదాధ్యయనాదులకు, జపరహితులకు అంతరాయం లేదని కలగవచ్చునని ఎంతైనా అనుకునించాను. ఆ అనుమానాలన్నీ నా హృదయ దౌర్బల్యంవల్లనే ఏర్పడ్డాయి. సందేహ మేమీ లేదు.

ఆరుణి తన హృదయ దౌర్బల్యానికి కొంచెం ప్రాశ్నాశుడు.

అయితే ఆమె తన కరకు ఆమెకు పూర్తిగా సన్యాసదీక్ష ఇవ్వలేదు.

మరీచిరుమరి చెప్పినట్లు ఆమె అర్హతా నర్తకం పూర్తిగా పరిశీలించిన తరువాత ఆమెకా సన్యాసదీక్ష ఇవ్వడం సమచితమని అనుకున్నాడు.

అయినా మరీచిరసిన హృదయంలో కండి దేవాలయ ఘంటలలా మారుమోగడం మొదలుపెట్టాయి. మరీచిరుమరి ముందుగా చిత్తశుద్ధి, రాగద్వేష రాహిత్యము అలవదుకుకోవలసిందని నొక్కినొక్కి చెప్పాడు. అహంకారావేశం అణిగిపోవంతవరకు ధర్మాధర్మ

నిర్ణయం చాలా కష్టమని అచేసేవాడు. ఎన్నిమారులు నొక్కినొక్కి అడిగినా రాగమంజరికి ధర్మదీక్ష ఇవ్వవచ్చుననికాని, ఇవ్వకూడదనిగాని నిష్కర్షగా తేల్చి చెప్పలేదు. ఆరుణి అంతటితో విడిచిపెట్టలేదు. ఇంకా నొక్కినొక్కి అడిగాడు. అయినా మహద్మి ఆ విషయం తేల్చి చెప్పలేదు. పరమేశ్వర సంకల్పం ఏవిధంగాఉంటే ఆ విధంగానే సర్వము జరిగిపోగలదని అన్నాడు. ఆ విషయంలో అందోళన పడడం అనవసరమని చెప్పి ఆ ప్రస్తావన అంతటితో ముగించివేశాడు.

ఆరుణికి మహద్మి ఆ విషయంలో ఇచ్చిన ఉపదేశం అంతగా రుచించలేదు. ఒకవ్యక్తి తనకు రాగద్వేష రాహిత్యం సిద్ధించేవరకు నిత్యదుఃఖితులైన జీవుల యమ యాతనలన్నీ తటస్థంగా తనకు పట్టనట్లుగా చూస్తూ ఉండుకోవలసిందేనా?

అదీగాక ఒకవ్యక్తి తన కాత్మపరిశుద్ధి కలిగినదో లేదో నిర్ణయించుకోవడమెలాగ?

ఆరుణికి తన చిత్తశుద్ధి విషయంలో ఎన్నడు అణువంలేనా సందేహం కలగలేదు. దైవా పరమేశ్వర స్వరూపులైన పరితజీవుల సముద్ధరణమే తన ముఖ్యధర్మమని ఆధర్మ నిర్వహణలో వెనకంజ నెయ్యడం మహా పాతకమేమిట కాగలదని అనుకున్నాడు.

అయినా అతడు రాగమంజరికి పరిపూర్ణ ధర్మదీక్ష ఇవ్వడంలో తొందర పడలేదు.

రాగమంజరికూడా ఆ విషయంలో అతని సేమి బలవంతం చెయ్యలేదు. అన్ని విషయాలలోనూ అతని అజ్ఞప్రకారమే ప్రవర్తించింది. అతడే తనకే కిరణ్యమని నమ్మింది.

ఆలాగలాగ వసంతం గడిచిపోయింది. క్రమక్రమంగా గ్రీష్మం కూడా గడిచి పోయింది. వ్రవండ్ గ్రీష్మంలోకూడా జులైలో రాగమంజరి భక్తిశ్రద్ధలు పరిశీలించిన ఆరుణికి ఆమెను పరీక్షించడం శేవలం అన్యాయమే అని తోచింది.

ఆమరునాడే ఆమెకు పరిపూర్ణదీక్ష ఇచ్చాడు.

రాగమంజరి అతని అపార వాత్సల్యానికెంతో సంతోషించి సాహంగనమస్కారం చేసింది. వేడి వేడి కన్నీటితో ఆరుణిమని పాదాలు తడిపివేసింది.

ఆమె శ్రద్ధాభక్తులు పరిశీలించిన ఆరుణి కంత ప్రయత్నించినా కనుగొనుటలో కన్నీటిబిందువులు నిలకలేదు. అవి సెమ్మడి సెమ్మడిగా అతని చెక్కిళ్ళపై దిగజారాయి.

—నళిషం

“మధురానగరి దారిలో”

చిత్రకారుడు: చావలి నమశ్శివాయశర్మ.

జనరల వేసం

నిర్మల - శివరాంలు సంవత్సరానికి ఆరు నెలల క్రితం ఓరుభిముహూర్తాన దంపతులయినారు. ఇద్దరూ తమమ మనుష్యులే! ఏ కొంచెం మొచ్చి నా తట్టుకునే స్వభావం కా దిద్దరిది. ముచ్చటగా వుంటే—అలా వుంటారు; భేదిస్తే ఇట్టే ఉగ్రరూపులయిపోతారు. వీరిద్దరిమధ్యా ఓ చిట్టిపాప! పాపమూలంగానే ఎక్కువగా తగవులొస్తూవుంటాయ్. మళ్ళీ పాపం అంటే ఇద్దరికీ తగని ప్రేమ!

భర్తలో వేరేకాపురం పెట్టాలనీ, బస్తీలో ఉండాలనీ నిర్మలకు తీరని ముచ్చట.

శివరాంకేమో ఉద్యోగంలేదు. సరదాగా వుండే స్థామతా కాదు. అందుమీదట “ఊరికే ఎందుకూ!” అన్నాడు. ఇది రోజూ పాడేపాటే. “ఊరికే కాకపోతే ఉద్యోగమెవడిస్తాడూ?” అంది మూతి మూడు వంకరలు త్రిప్పి.

“ఉద్యోగమంటే—నీకూ, నాకూ పెళ్ళియినంత లేకకాదు.”

“పోదురూ—ఆ ముఖాలే వేరు” అన్నట్లు పెదిమ విడిచింది. చివుక్కుమంది అతిగాడి ప్రాణం.

నిర్మల ఎన్నోసార్లు పట్టణంలో యిల్లు చూడమనటం—అతనితో సాగుచెప్పటం.. పర్యవసానంగా వాళ్ళిద్దరిమధ్యా కొన్ని రోజులు అశాంతి... ఈసారి ఏదో ఒక నిర్ణయానికి రావాలనుకున్నాడు శివరాం. గదిలోనుంచి వెళ్ళిపోతూ “నా పంట డబ్బు తోనన్నా వెలిగించండి కాపురం.....నే నిక్కడుండలేను ఊణం” అంది. ఇక గత్యం తరం లేకపోయింది అతనికి.

పట్టణం మూడు మైళ్ళుంటుంది. వెంటనే వెళ్ళిపోయాడు. స్నేహితుని “ఎంకైర్వీలో” ఓ యిల్లు ఉండటంతో అతని హృదయం వికసించింది. ఇద్దరు కలసి యిల్లు చూచి వచ్చారు. అద్దె ఏమంత ఎక్కువనిపించలేదు శివరాంకి, నిర్మలను సంత్రిప్తివర్మగలుగుతున్నాననే సంతోషంలో. బాగుందంటే బాగుందనుకున్నారు. స్థిరంచేసుకుని ఇంటి ముఖంపట్టాడు శివరాం.

దారిలో—నిర్మలను ఎప్పుడు కలుసుకుంటానో, విషయం ఎప్పుడు చెప్పతానో—అని, ఆనందం పట్టలేకపోతున్నాడు..దొంగ! నిరాశగా తూర్పుంటుంది. ఆ కళ్ళ ఆలోచన

లను అన్వేషిస్తున్నట్లు ఉంటాయ్! బరువుగా కళ్ళు మూసుకుంటుంది; కొలనుఒడ్డున ఆల్చిప్ప గురుకువస్తుంది. అప్పుడు చూడబుద్ధవుతుంది. పాపం! ఎన్నోసార్లు ఆశిపెట్టాను. విషయం చెప్పితే నమ్మదుకదా! ఏ ఇల్లాలు కోరుకోదు—భర్తతో బస్తీలో కాపురం చేయాలని? అందులో—తనెదో చదువుతున్నాననీ, ఉద్యోగం వెలిగిస్తాననీ—వాళ్ళనాన్నగారు కోరిన కట్నం ఇచ్చారాయ్. పెళ్ళి అయిపోగానే పరీక్షకుకూడా వెళ్ళలేదాయ్ తను. తన తప్పమట్లు కేసుంది, ఇందులో! తనను ఆమె గారు చదివనివ్వండే—తనవదనే ఉండమనేది. ఆకర్షణ అటువంటిది. ఏదయినా, తన దౌర్బల్యం - ‘అందుకు అనుభవిస్తున్నాను’ అనుకున్నాడు.

దండమూడి బాలగంగాధరరావు

ఇంటికి వెళ్ళాడు. అమ్మ పాపనెత్తుకుంది. నిర్మల ఏదో పనిలోఉంది. తను వచ్చినట్లయినా గుర్తించలేదు. ఎందుకు గుర్తించుతుంది? తనంటే—తేలికా, నిర్లక్ష్యమూనూ. కొంచెం చప్పుడు చేశాడు. గ్రహించికూడా, ఇటు చూడనన్నా చూడలేదు. కోపం వచ్చింది; అలిగి మాటాడకుండా పడుకున్నాడు. చీకటి పడిబోతున్నా దర్జనమే కలువైంది. తలపొగరు దించాలనుకున్నాడు. “నెగవడెట్లు” అనుకున్నాడు. “మూడ్” పాడు చేసేసింది. తను ఎంత ఉమారుగా ఖుషీగా వచ్చాడు? తల్లికిందలైంది, వ్యవహారం.

చీకటి పడింది. దీపం వెలిగించి, భర్త గదిలోపెట్టి వెళ్ళిపోయింది. చప్పుడు విని పించెప్పటికి కళ్ళుమూసుకుని, లేపుతుండనే ఆశితో—నిద్ర పట్టినట్లు నటించాడు. కొద్దిగా కళ్ళు తెరిచి చూచేప్పటికి తుఱ్రున వెళ్ళిపోయింది. నిద్రత్నాహుపడ్డాడు; నిబ్బరం కోల్పోతున్నాడు. ఐనా, అలాగే మంచాన్ని కలచుకు పడుకున్నాడు.

అంతలోనే, అమ్మ అంటోంది, “నిర్మలా! ఆబ్బాయి వచ్చినట్లున్నాడు. గదిలో ఉన్నాడేమో చూడు. అన్నం వడింతువుగాని” అని. మళ్ళీ కళ్ళు మూసుకు

న్నాడు. చప్పుడైంది. గట్టిగా మూసుకున్నాడు. నిర్మల భర్తవైపు చూచి, “ఊ!” అనుకుంటూ విసురుగా దూరంలో కుప్పిని వరించింది. నెమ్మదిగా లేచిచాడు కనురెప్పలు. కళ్ళు మూసుకుంది. “దొంగ!” అనుకొని తనూ మూశాడు. మళ్ళీ తెరిచేప్పటికి అంతే. ఈసారి అలాగే ఉన్నాడు. దొంగ దొరికింది! తప్పించుకోలేకపోయాడు తనూను. ఒకరికి ఒకరు ఓడిపోయారు. నవ్వాడు తనలో. తనూ నవ్వింది మందంగా. తనను కవ్వించించా నవ్వు! లేచాడు. “మాట” అన్నాడు. రాతేదు. ఏదో అలోచిస్తున్నట్లు చూస్తోంది. ఆ ముఖం తనను రెచ్చకొట్టింది. “ఒరే విషయం” అన్నాడు. ఉలక లేదు. బ్రతిమాలుతున్నట్లు ముఖం పెట్టాడు. పలకలేదు. “ఇల్లు కుదిరింది” అన్నాడు, ఉత్సాహం అపుకోలేక. పెదిమ విడిచింది. గతుక్కుమన్నాడు. “నిజం! నామీద ఒట్టు” అన్నాడు విసుగ్గా. ఆశగా వికసించింది దామెముఖం. “నిజం నిర్మలా! ఇల్లు చాలా బావుంది” అన్నాడు. “ఐతే, ఎప్పుడు ప్రయాణం” అన్నట్లు ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది దామె. రాత్రికి తండ్రితో మాట్లాడి రెండు రోజులో వెళ్ళిపోదాం అన్నాడు. దగ్గరగా వచ్చింది—అతనిచేతుల్లోకి. “పాపేడి?” అన్నాడు. నిద్రపోయిందన్నది. వెళ్ళి భోజనాలకు ఉపక్రమించారు. మగ్గలో, “అనవసరం ఉంటం అవుతుంది—బస్తీలో” అని గొణిగాడు. “మళ్ళీ మొదలా?” అన్నట్లు చూసింది. “నీదంతా అపోహ! తోటివాళ్ళను అరం చేసుకోలేవు—సర్దుకుపోలేవు” అంటూ, “ఆశక్తి లేనంత వరకూ నువ్వు ఎక్కడా సుఖం పొందలేవు” అని విరమించాడు.

“మీ రేమన్నా అనండి—నేను మాత్రం ఒకరికింద ఉండలేను. మీ అమ్మగారి పోరు పడలేను,” అంది ఆ తేజంగా. “నీబాగు కోరేగా—మీ అమ్మ ఐనా చెప్పేదీ” అన్నాడు.

“నా కెవరూ చెప్పనవసరంలేదులే” అంటూ అలిగింది. “ఉత్తినే అన్నాలే” అన్నాడు నవ్వు తెచ్చుకుని. బుంగముఖం పెట్టింది. నెత్తిమీద ఒకటి వేశాడు. నవ్వి పూరుకుంది.

తలి ఏదో ఒకటి అంటుంది; పెత్తనం చేయాలనే స్వభావం తల్లిది. అందుకు నిత్యం సహించలేదు. ఈమెగారికి రోషం

ఆఖరువైనం

ఎక్కువ. అనుకుంటే ఈమాత్రం గ్రహించలేదు. మధ్య సరిగిపోయేది తను. తన బ్రతుకు అలాంటిది అనుకున్నాడు.

తండ్రి వచ్చి భోజనం ముగించి తేపు కంటూ బజారులోకి బయల్దేరాడు. అతను వెంటనే పొడిగడ్డ దగ్గరకు. తండ్రి వెనక్కు తిరిగాడు, ఏమిటన్నట్లు. తనం నిశ్చయం. “ఏమిటి?” అని తండ్రి అందుకున్నాడు. నోరు విప్పినా స్వరం రావటంలేదు. అలాగే శ్రమపడి “టవునీకు... వెళ్లివచ్చాను... ఇల్లు కోసం...” తడవబడుతూ అన్నాడు. “ఎందుకు?” “ఊరికే వుండమనిఉంది.” తండ్రి నవ్వాడు. తను పాతాళంలోకి కూరుకుపోతున్నాడు. అంతకన్నా తిట్టితే బాగుండుననుకున్నాడు. “ఎందుకోయేటవునలో కాపురం? దర్జాకా?” ప్రశాంతతను భంగపరుస్తూ అన్నాడు. కొంత నిల త్రొక్కుకుంటూ, “ఇక్కడ ఉండిమాత్రం చేసే జీవముంది-అక్కడ ఉద్యోగంకోసంబనా ప్రయత్నిస్తాను” అన్నాడు శివరాం, నీకు నమస్కారం. “మరి ఖర్చు విషయం ఆలోచించావా?” అన్నాడు వ్యంగ్యంగా, “ఐతే అయింది... వాళ్ళి పంటబిడ్డలుండగా, తెస్తానంటోంది” అన్నాడు. “ఐతే నీ యిష్టం” అంటూ నెళ్ళిపోయాడు. శివరాం ఆనందానికి హద్దులులేవు. తండ్రి అంతర్వరలో ఒప్పుకుంటాడని ఆశించలేదు తను.

2

పంచమిరోజు మంచినీటి బస్తీలో ఇంటికి వచ్చారు. ఇల్లు నాలుగుమూలలూ పరికించి, “చాలా బాగుందండీ!” అంటూ నిర్మల వచ్చింది. “నీకు నచ్చితే-నా కడే చాలు” అన్నాడు పాపయ్య అందుకుంటూ శివరాం. “ఊరి!” అంది వయ్యారంగా అలాగే చూస్తూ నిలబడిపోయాడు శివరాం.

బస్తీలో కాపురం-ఖర్చు అవుతున్నా ముచ్చటగానే జరిగిపోతోంది. సినిమాలు, పార్కులు... ఒకటేమిటి? నిర్మలకు అన్ని సరదాలూ తీరుతున్నాయ్. తనం భర్తను వదిలివెంటటంలా. ఇంటివద్దనే కనిగం అత్తగారు ఆసే భయంతో కొంత స్వేచ్ఛను, కించిత వ్యక్తిత్వాన్ని త్యాగం చేయవలసివచ్చేది. ఇక్కడ తనకు తాను స్వతంత్రురాలు. భర్త తనకు స్వేచ్ఛనిచ్చే మనిషి. ఇంకెం?

అతనిమాత్రం కంపరంగానే ఉంటోంది. ఎప్పుడూ ఇంటి వద్దే ఉండివలసాస్తోంది. బెటకు వెళ్తుంటే-“నెనూ బ్రతికేఉన్నాను” అన్నట్లు తయారౌతుంది. ఒంటరిగా ఇల్లు

విడిచి వెళ్టం గగనం గా ఉంటోంది. కాస్తేపు దగ్గరలోఉన్న లైబ్రరీకి వెళ్లి డం పడటంలేదు. కొంచెం ఆలస్యంబితే మూతి ముడుచుకుంటుంది. ఏ పని చేయదు. ప్రాకటం పూర్తిగారాని పాప నిలబడటానికి యత్నం చేసుంటే చూస్తూ ఉరుకుంటుంది. తనమీద కోపంతో. పసిగుడు రాతిమీద పడుంది. గుక్కపట్టి ఏడుస్తుంది. ఎత్తుకోదు మరీ. బైటికివెళ్లి వచ్చినందుకు శిక్షగా-రాత్రి నిద్రపుచ్చేవరకూ మోయవలసిందే.

రాత్రికి చదువుకుంటుంటే ఉరుకుకోదు. లైటు వెలుతురు భరింపలేనట్లుంది. ఇంకో గదిలోకి వెళ్లి చదవవోతుంటే-తనకు భయం అంటుంది. ఎలా చచ్చేది? గత్యంతరం లేక పుస్తకంమూసి తనూ పండుకోసేవాడు.

పగలు తనకు తీరికే తక్కువ. పసంతా నిర్మలచేసుకుంటూంటే తనకు చదవబుద్ధయేది కాదు. తన కార్పల్సునునే చెప్పాలి. నిర్మలకు వెళ్లి సహాయపడ్డా ఉండేవాడు-కుళాయి నింపటంలో - పాపను ఎత్తుకోబంటో.

ఉల్లో వుంటేనే హాయిగా ఉండేది. తోచినప్పుడు చక్కగా టవునీకు వచ్చి కాలక్షేపంచేసి వెళ్ళేవాడు. స్నేహితులంతా కనిపించినప్పుడు నీ పూరంగా మాట్లాడుతున్నాడు. “కాపురం పెట్టాక అసలు కను పించటంలేదని”-తనకు ఎక్కడా తృప్తిలేక పోతోంది.

తను వచ్చినకర్తవ్యం గుర్తుకొచ్చేది - ఏ రోజు కాలోజు నిద్రపోయేటప్పుడు. విజ్ఞాన పరికోగన చేయాలని అంతరాత్మలోనివాంఛ. ఉద్యోగంచేయాలని ప్రైవేటుమాత్రం ఉబలాటం. ఈ ఉబలాటం ఆధారంగాచేసుకుంటేనే గాని-తను పట్టణంలోఉండి సత్ గ్రంథాలు చదవడానికి వీలుపడదు.

ఇక ఏదో ఒక చక్కని క్రమమైన నడత అలవర్చుకోవాలనుకున్నాడు. ఇలా కొంత కాలం ఉంటే-రాతియుగంనాటి మానవునికి తనకూ తేడాయే కనిపించదు. ఉన్న కొద్ది పాటి పరిజ్ఞానంకూడా నశించిపోతుంది. అది ఖాయం. ఇంతవరకూ చదివినంతా పక్వమవకుండానే రాలిపోతుంది.

ఇప్పటివరకూ నిరక్షరాస్యుకుకూడా ఒక మనిషిగా బ్రతకగలుగుతున్నాడు. ఇకముందు అలా జరుగదు. తను చదివినచదువే చాలదు. శాస్త్రంతోపాటు మానవుడు కూడా మారుతూ ఉండాలి. అటువంటప్పుడు తనూ సాధించిన కొంతవిజ్ఞానాన్ని ఇగరనివ్వకుండా జాగ్రత్తపడాలి. తనకన్నో అభి

ప్రాయాలండేవి. కలెక్టరు వెలిగిదామనీ-కాన్సిల్ పదవి స్వీకరిద్దామనీ ఉండేదికాదు గాని, ఎన్నో గ్రంథాలు చదివి సాహిత్య విమర్శకుడుగా రూపొందాలనేది చిరకాల వాంఛ. ఇక ఉరుకురాదు. హృదయంలోంచి వేడిగాలి ఛాతీమీదుగా ఒత్తుగావున్న జాతును కదిలించి వెళ్ళిపోయింది. తరంగశ్రీం ప్రైవేట్ పొంగినట్లుంది శిరీరం. వెంటనే నిర్మలను పిల్చాడు.

రెండు మూడు కేకలకుగాని రాలేదు. వస్తూనే, “నన్ను లాగులా కేకలు వేయక పోతే-ఆ పిల్లను కాస్త ఎత్తుకోరాదటండీ” అంది విసుగ్గా. సగం తగి మళ్ళీ ఆ వేళిం తెచ్చుకుని, “ఏయ్! పిల్ల నెత్తుకోబంటి-నిన్ను బ్రతిమలాడటంకాదు నా కర్తవ్యం. ఏదో ఈ సెంట్రాల్ నీ కోర్కెలు తీర్చావు. ఇక అలాజరగదు. నా లక్ష్యం వేరు; నన్ను బ్రతకనివ్వ... ఇంటివిషయాలన్నీ నీకు వదిలేస్తున్నా. అంటే-గృహిణిగా నీకు స్వాతింత్ర్యం ఇస్తున్నానన్నమాట. నా చదువుకు మాత్రం అడ్డంరాకు. ఆలోచించుకో. ఆ...అలా చెయ్యి.” ఇంతటి ఉపన్యాసం ఆమెవద్ద ఎప్పుడూ చేయాలి. అందుకు అతినికే ఆశ్చర్యంవేసింది. నిర్మల ఒక్కపెట్టిన తెల్లనుఖం వేసి ముఖవర్ణం మార్చుతూ, “ఇంతకూ మీరనేది-చన్నోక జంతువుగానే ఆ వంటింటి పొలిమేరలో విహరించమనేగా” అమాఘకంగానూ, గోషంగానూ అంది. “మరి? నీ ఉద్దేశ్యం నన్నొక ఫూలోని తేసి నా స్వాతింత్ర్యాన్ని, స్వేచ్ఛను ఆకలింపుచేసుకుని నన్ను ఆకర్షిద్దామనేగా!-అలా వీలులేదు. నీ చెప్పినట్లు చెయ్యి; లేకుంటే... ఇంటికి వెళ్తాం”-అన్నాడు గంభీరంగా. “ఇంతేగా మరీ మీ ప్రయోజకత్వం” అంటూ నెళ్ళిపోయింది రుగ్గునలాడుతూ, సహజమైన దుఃఖాభిరయనంతో.

కాస్తేపు ఇద్దరిమధ్యా అగాఢం. వీరిద్దరి ముఖాలూ దూచి పాపభయపడిపోయి గావురుమంది. నేను తీసుకోనుటంటే నేను ఎత్తుకోనూ వరకూ వచ్చింది. వెంటనే ఇద్దరూ ఒక్కసారే ఎత్తుకోవోయారు. ఒక్కచోటకు వచ్చారు. శివరాం ముందు పాపయ్య అందుకున్నాడు. వెంటనే నిర్మల సాపయ్య విసురుగా లాక్కుంది. తనంకేపు ఒక్కొక్క ఒకరు దూచుకున్నారు. మూపులు ఒక్కసారి కల్పినయ్. పాప కిలకిలమంది. నిర్మల పెదాలు వంపులుతీరిగాయ్. శివరాం నవ్వుకుండా ఉండలేకపోయాడు.

కొంతసేపాగి, “నేను అన్నానని కోపగించకు నిర్మలా? ఉభయులకూ నష్టమే. నా సుఖం నీకు ఆనందింకాదా? నేను బాగుపడటం నీకు ఇష్టంలేదా!-నన్ను కాస్త గాలి పిల్చుకోనివ్వ. “పోనీ, నీకు తోచకుంటే ప్రక్కవాళ్ళిం

టికి వెళ్ళు. వాళ్ళిళ్ళకు వెళ్ళడం నామోషీ
'వలే' మనయింటికి వాళ్ళవచ్చేట్లు చెయ్యి.
ఏదోవిధంగా సదుకోవాలిమరి" అన్నాడు.
అలానగా, "అలాగే" అంటూ బుద్ధిగా
కూర్చుంది. జెడ ముందుకు లాక్కుంటూ,
పాపను దగరకు తీసుకుంటూ. ఊహించరాని
మార్పుకు శివరాం తప్పి బైబి పోయాడు.
విజయగర్వంతో తేచించున్నాడు. నిర్మల
తలనిమిరి, "ఎంత మెత్తనిమనసు" అన్నాడు.
కళ్ళు రెపరెపలాడించి మానుకుంది నిర్మల.
పాపను తీసుకుని హృదయానికి హత్తు
కున్నాడు.

3

రోజూ లైబ్రరీకి వెళ్ళి వస్తున్నాడు,
శివరాం. కోరిన పుస్తకం తీసుకుంటూ
'నోట్ బుక్' ఒకటి పోషిస్తున్నాడు.
పోయినా గడచిపోయింది ఒకవారం.

ఒకరోజు- మధ్యాహ్న మాతోంది. మాన
సిక వికాసానికి దోహదమిచ్చే పుస్తకం
అందింది ఆరోజు. తృప్తిగా చదువుకున్నా
డు; మాంచి ఉల్లాసంగా ఉన్నాడు. ఇంటికి
వచ్చి గుమ్మంముందు ఆగిపోయాడు శివరాం.
అదొక మధురఘట్టం! ముందుకు అడుగు
వేయలేక... ననక్కు అడుగుపడక అక్కడే
సందిగ్ధంగా దిగ్భ్రమ చెందుతూ నిలబడి
పోయాడు. ఎదురుగా—గదిలో, నిర్మల
పాపనో పంకుకానిఉంది. ప్రక్కనే క్రింద
తివాచీమీద ఎవ్వరో వయ్యారపు వనిత—
శిల్పిచేసిన చిలువరాతి ప్రతిమలా,
కూర్చొని ఎంబ్రాయిడరీ పనిలో మునిగిఉంది
శివరాంను గమనించనేలేదు.

శివరాం కళ్ళలో వేయి మెరుపులైట్లు
ఒక్కసారి వెలిగాయ్. ఏమి సౌందర్యం?
ఏమి వర్చస్సు!! ఇంతకుపూర్వం ఎప్పుడూ
చూడని వాలకం... రోజూ పూల కూజా!
సన్నజాజీల మజా! ఏవేవో పారిజాతాల
పరిమళాలు! అన్నీ... అన్నీ ఆ ఒక్క గది
లోనే ఇమిడిఉన్నట్లు భ్రమించాడు. అందు
లోనూ వయసువచ్చిన చిన్నారివనిత, రంగుల
తివాచీమీద—గుమ్మడికాయమీద మంచు
ఓందువులా— కూర్చొని కుట్టుకోటం ఓ
అందం. ఇంద్రపురి దేవకన్యల స్వాస్థిక
సౌందర్యం చూడగొడు స్వప్నంగా—
అలా నేనుంచు. ఎంతసేపని? ఎంతకాలమైనా
అలాగే నుంచు నేట్లు ఉన్నాడు. అంతలోనే
ఆ కోమలిముఖం పైకెత్తెటం—ఒక్కసారిగా
సిగ్గుల రామచిలుక చివాలన ప్రక్కకు
తప్పకోవడం జరిగింది. లోనికి వెళ్ళలేక
అలాగే హాలులో కూర్చుని ఉండిపోయాడు.
"అక్కా, అక్కా!" అంటూ రేపుతోంది
నిర్మలను. ఆ చనువునుమాసి శిరకాల
స్నేహితులని భావించాడు.

ఎవరి అమ్మయ్య? ఎవరైతేనేం, తన
కెందుకు? నిర్మల లేచి భర్తవైపుమాసి నవ్వు
కుంటూ వెళ్ళిపోయింది. తనూ నవ్వాడు.

పెరటి తలుపుతీసి గడియనెచిన చప్పు
డైంది. అన్నీ వింటూనే ఉన్నాడు.
ఆ అమ్మయ్య వెళ్ళిపోయినట్లు గమనించాడు.
నిర్మల నిర్మలంగావచ్చి కూర్చుంది. ఎంత
హుందా? ఏమిటి? ఆడపడుచుకు తన
కన్నా అందమైన స్త్రీతో సాంగత్యం
ఉంటే ఘనతకాబోయి! ఎంతగర్వం? అను
కున్నాడు.

నిర్మల అతని ముఖకవళిలు అనుక్షణం
పరిశీలిస్తూనే ఉంది. అది సహించలేక
పోయాడు, శివరాం. ఆ బారేడేసి కళ్ళు
తనను వెక్కిరిస్తున్నాయ్. "ఊ?" అని,
నిట్టూర్చాడు. "అలా ఉన్నారే!" అంది
గబుక్కున. "ఏమిలేదు" అంటూ ముఖం
తప్పించాడు. గతుక్కుమంది.

నిర్మల ఎంతో ఉమారుగా ఉంది. భర్త
తన ఆనందాన్ని పంచుకోకపోతే సహించ
లేదు తను. అతన్ని ఉత్సాహ పరచడం
కుంది. "మీరు ఆ అమ్మయ్యని చూశారా?"
అంది నెమర్దిగా. కళ్ళు తెరచాడు.
"చూశారా!" అన్నట్లు రెట్టించి, నవ్వింది.
కాంతిగా మెరిశాయ్, అతనికళ్ళు.
"ఎవరూ?" అన్నట్లు చూశాడు.
"చెప్పను!" ఆమె కళ్ళు తెరిపాయ్. అలిగి
మానుకున్నాయ్, అవతలికళ్ళు. "అందుకే
మరి" సమదాయంపుగా అంది. అలాగే
ఉన్నాడు. నవ్వుకుంది. "కారాబం అయ్య
గారిగ్" అంటూ దగరకువచ్చి, "రోజూ
మంచినీళ్ళకు మనింటికి వస్తుంది—సీత అని"
అంది. "ఎదురుగా ఇలు" అంది. "ప్రస్తుతం
అక్కగారింగ్"నే ఉంటోంది—తల్లిలేదు
పాపం.....తండ్రి త్రాగుబోతలు" అంది.
"సీత బావకు, సీతంటే మక్కువనీ—అతనే
మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకుంటా నంటున్నాడనీ—
వాళ్ళ అక్కకు అంగికారమనీ, చెప్పనద్దను
కుంటూనే చెప్పేసింది.

"వాళ్ళ బావకేమిటివని" అన్నాడు.
"కలకనేటులో కర్కట" అంది నిర్మల.
"మరి ఆ అమ్మయ్యకి బావంటే ఇష్టమేనా?"
అని అడిగాడు శివరాం. "లేదట" అంటూ
ఆదోమాదిరిగా వ్యంగ్యంగా చూసింది,
నిర్మల.

అప్పుడే పాపలేచింది. లేచగానే ఏడ్వ
డం మొదలెట్టింది. పాపను తీసుకొచ్చి భర్త
కిచ్చింది నిర్మల. బుజ్జగించి భుజాన వేసు
కున్నాడు. ఏడుపు ఆపింది. నిర్మల నవ్వుతూ
అంది, పాప అంటే సీతకు ఎంతో ప్రాణం
అనీ, అందుకోసం రోజూ వస్తోంది అని.
నిద్రబద్ధకంపోయి తండ్రికి ముద్దుల వర్షం

కురిపిస్తోంది, పాప. అల్లంత దూరం లో
మామూ ఊరుకుంది నిర్మల.

శివరాం ఆలోచనంతా సీతమీదే నిల్చింది.
అనుక్షణం సీత అతని కళ్ళలో మెదుల్తూ
ఉంది. ఆ బంగారు బుగ్గలు. ఆ కోలముఖం
లోంచి ప్రకాశించే బాలుకన్ములు... ముఖం
లోని ప్రసన్నత—ఒక్కక్షణమే చూసినా—
మరువలేకపోతున్నాడు.

నిర్మల గుంభనగా భర్తనుమామూ ఉండి
పోయింది. అతనిమీద జాలివేసింది. ఎంత
పిచ్చిమనసు! ఇట్టే జారిపోతారు పురుషులు.
ఆకర్షణకు ఇట్టే లొంగిపోతుంది మనస్సు,
అనుకుంది. భర్తమీద ఏదో అనిర్వచనీయ
మైన సానుభూతి కలిగింది.

రాత్రికి నిర్మలకు కదిలిద్దామనుకున్నాడు.
అతని హృదయం సీతచుర్రు తపాతపా
పమతోంది.

రాత్రి మాటలో "నీవన కుటుంబని నేర్చు
కుంటోందా?" అని అడిగాడు. "ఏం?"
అన్నట్లు చూసింది. "మీకెందుకూ—ఆ
సంగతి" అన్నది గర్వంగా. ముఖం వంచు
కున్నాడు. "అవును; నేర్చుకుంటుంది డిక్:
నేర్చుకుంటారా?" అంది కంచుగంటలా.
నవ్వుకున్నాడు. నవ్వింది.
"నేర్పరాదూ మరి!" అన్నాడు. "అలాగే"
అంది, నిండుగా. కొద్దిపాటు నిశ్శబ్దం. "ఏమిటి
అలాచిస్తున్నారు!" అంది. "అబ్బే! ఏమి
లేదు" అన్నాడు. కళ్ళు మూసింది నిర్మల.

ఆ రాత్రి నిర్మలకు నిద్రలో కలవరింతలు
పలవరింతలు. ఆకాశంలో విహరిస్తోం
అక్కడనుంచి సీతా—శివరాంలు జంటగా
ఇంకా పైకి ఎగిరిపోతున్నారు. ఎంతో ఉహ
రులో ఉన్నారు; తన వంక చూడనన్నా
చూడడంలేదు. విహంగాలై విహరిస్తున్నారు.
తను హిమవత్సర్యత పంక్తులపైకి దిగి, అక్కడ
నుంచి జారిపోతోంది క్రిందికి, వాళ్ళు చంద్ర
మండలానికి సమీపిస్తున్నట్లుంది. తను
సహించలేకపోయింది; ఐనా రాలిపోతోంది.

క్రిందంతా రాళ్ళూ, రప్పలు. ఒక్క ఉప్పుతో
విసురుగా నేలమీదపడింది. ఉలిక్కిపడిలేచి
ఒళ్ళు తడుముకుంది. ప్రక్కనే శివరాం నిద్ర
పోతున్నాడు. అతని ముఖంమీద జాతుక్రిందికి
పైకి పడుతోంది. కిటికీలోంచి వీచే చలిగాలికి.
తనకు ముచ్చెరుబులుపోసి ఉన్నాయ్. కల
నిజంకాదని సంబరపడింది. ఐనా, భయం
గానే ఉంది.

భర్తను లేపింది. మత్తుగా అటు తిరిగి పడు
కున్నాడు. నిర్మలకు కోపంవచ్చింది.

తెల్లవారూ నిద్రపట్టలేదు. పిచ్చి అనుమా
నాలు మనస్సును చిరాకు పరుస్తున్నాయ్.
సమాధాన పరచుకునే శక్తి తనకు లేదు.

తెల్లవారాక భర్తవంక పరితూగా చూసింది.
అతని ముఖం ఎంతో తీవ్రగానూ—గర్వంగానూ

ఆఖరు వైనం

ఉన్నట్లుగనుపించింది. ఆమెకు అతనిమీద ఆమె కున్న సానుభూతిస్థానే తెలిసివచ్చి కూర్చుంది. ఆ మధ్యాహ్నం సీత మామూలుగానే వచ్చింది. శివరాం రోజూ తైలబీజి వెళి వాడు; ఆ రోజూ వెళ్ళలేదు. పక్షానికి ఓ రోజు—ఏదో బద్దకంతో వెళ్ళలేకపోవడం పరిపాటీ—కాని నిర్మలకు గుర్తు రావటం లేదు, మానివేసిన రోజులు. దానిమీదట అనుమానం స్థిరం అయింది. అంతలో “కార్క్” కంపెనీదాగాలకోసం, అలమరా తీయబోతుంటే—వరండాలోని శివరాం వంగి చూస్తున్నాడు; సీత నును సిగుల దొంతర అయింది; తనకు వల్ల మండు కోస్తోంది. అప్పుడే—శివరాం మంచిసీళ్ళు తెమ్మంటున్నాడు. పనిలేకపోతే ఆక్, తెక్కువంటారు. ఇంటివద్ద మగవాడు ఉంటే—ఎందుకు పనికి వస్తాడు? త్వరత్వరగా మంచి నీళ్ళు వంట ఇంటిలోకి వెళ్ళింది. ఉక్కిరి బిక్కిరి విపోతోంది. వెడవగో! ఈపిల ఒకటి! తూణం వదలి ఉండడు—గుక్క పట్టింది. మంచి

నీళ్ళు పట్టుకుని వరండాలోకి పరుగెత్తింది. ఎక్కిడున్నారాయన? గదిలో సీత చెతులో నుంచి పిల్ల నందుకుంటున్నాడు. ఆ అమ్మో యేమో... అయినవంకే చూస్తూ పాపను ఇస్తోంది. ఛీ! సిగుండడు ఈ బస్తీమాకకు. బాగుంది వరస? అడదానికి అంత స్వేచ్ఛ విలే ఎలా?

ఇక పూరుకోలేక అనేసింది—“దీనితో వేగలేకుండా వున్నాను—రేపు కుట్టు నేర్పు తానులే... ఇవాల్నికే వెళ్ళు” అని.

నూది, దారం, చట్రం సజ్జేసి చటుక్కున “రేపు వస్తానంటే” అంది సీత. “మంచి దమ్మ” అంటూ తలుపు గడియవైచి విసురుగా లోనికి వచ్చింది. ఒక్కసారి త్రాడు పాముపడగలా కోపం అతనిలో నాట్యు మాడింది. “ఛీ! పాడు అనుమానాలు” అంటూ విసుక్కున్నాడు. ఇష్టంవచ్చినట్లు తిట్టేశాడు. తనకితగవు అన్నాడు. మనస్సు ఇచ్చి మనస్సు తెలుసుకోలేవు అంటూ నిటూర్చాడు. “నాగరికత నిలా నట్టేట కల్పి

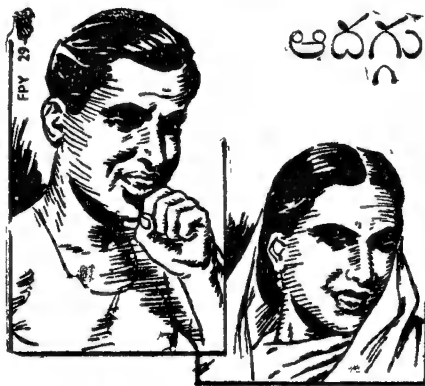
నగరంలో వుండక పోతే—యింటివ చావరామా” అని గర్జించాడు. పరోక్షంగా ఇది తనకు పతనమంటూ” ఇకముందు ఇటు వంటివి సహించేదిలేదు” అంటూ మీది కొచ్చాడు. అకస్మాత్తుగా, తల వంచుకున్న మనిషి క్రిందికి పడిపోయింది. ఆసుకుంటున్న పాప గుక్కపట్టింది. మతి తప్పిన తల్లి వైపు చూచి, గాపురుమంది. గడగడలాడి పోయాడు శివరాం. పాప నెత్తుకుని కావలిండుకున్నాడు. రోషం కాస్తా దిగజారి పోయింది. సుక్కకు తట్టుకోలేక ఉక్కిరి బిక్కిరైపోతోంది పాప. క్రింద నిర్మల అటూఇటూ కొట్టుకుంటోంది. “హిస్టీరియా”! అదిరిపోయాడు. అదంటే అతనికి చచ్చేభయం. ఇంతకుపూర్వం నిర్మలకు ఎప్పుడూ వచ్చేదికాదు. “ఖర్ర! ఇక రోజూరాదుకదా?” అనుకున్నాడు. ఫ్రాయిడ్ ఇది మానసికబలహీనతవల్ల వస్తుందంటాను. పిచ్చి అనుమానాలు ఇంతవని చెబాయ్ అనుకొన్నాడు. చిత్రం! కొంచెం తేరుకుంది. స్మృతివచ్చింది. పాపను తీసుకుని వూదయూనికి హత్తుకుంది. కన్నీరు రెప్పలమీదుగా జారి ఒక్కొక్కసారి పై భూమిమీద పడ్తోంది. తలవంచుకుని ఏడ్చేసింది. చలించాడతడు. గత్యంతరంలేక బ్రతిమాలాడు.

ఇంతకూ తనెమన్నా తిప్పచేశానేమోనని మధనపడ్డాడు. అందుకు ఆత్మ ఎక్కడా అంగీకరించలా, తనను తను మళ్ళీ తర్కించుకుని ప్రశ్నించుకున్నాడు. అంతు పట్టడంలేదు. అంతలో నిర్మల “ఇంటికి వెళ్ళి పోదాం” అంది. విడుగుపడ్డట్లు అయింది. ఉలిక్కిపడ్డాడు... చల్ల బడిపోయాడు చివరికి “వంటనే వెళ్ళిపోవాలి” అని పట్టు పట్టింది “హిస్టీరియా” గుర్తుకు వచ్చింది భయంకరంగా కంపించి పోయాడు. చివరకు అంగీకరించక తప్పింది కాదు.

మరనాటికే ప్రయాణం నిశ్చయించింది. ఆరాత్రి విషయం, నిర్మలను అడుగుదామని వుంది శివరాంకి. నూటిగా అడిగే ధైర్యం నశించింది. పెడమొంగగా ఉంది ఆమె వాటకం. రాత్రికి ఊరుకున్నాడు.

4

తెల్లవారింది. ప్రయాణం దగ్గర పడుతున్న కొద్దీ అతనికి బెంగలోంచి బాధ పిక్కు తింటోంది; వికారం కలిస్తోంది. అతనికి సమాధానంవారకలేదు. ఇక ధైర్యం చేసుకుని అడగాలనుకున్నాడు. కృత కృత్యుడు కాలేకపోయాడు—అందులో నూటలు యాస పోయినై. వివా, అర్థం వ్యక్తమైంది ఆమెకు. సమాధానం మట్టుకు నూటిగానే వచ్చింది—నూర్వకిరణంలాగ. అందుకు తట్టుకోలేక పోయాడు. అనుకున్నంతవరీ అయింది; ఇక (31-వ పేజీ చూడండి)

ఆదగ్గును అణచిరండి
ఆ గోంతు
పుండును
ఉప శమింప
జేసి
మాన్పండి

పెప్స్ డిబ్బెట్టు గొంతు, రొమ్ము బాడోవళమన, వివారకాపాములు కలవి, మీరు పెప్స్ చప్పరించినపుడు ఈ సారములు ఆడి అయి, మీ క్యావర్తాం గొంతుకదానికి క్యావర్తాం, క్యావర్తాంలాంటివి కొనిపోవడం. ఇలా ఆ నెరాసరి ముమ్మ బాడించే బాగాలను చేరుకుంటాయి. అందుకే పెప్స్ అంత శక్తివంతమై, జగదీశ్వర్యతి గొందినవి పెప్స్ దగులను అణచివేస్తాయి. గొంతుపుండు బారన్లు ఉపశమింపజేస్తాయి, మీ క్యావర్తాంలు రక్షిస్తాయి. కపమను కొనివేసి, క్యావర్తాం పొగొట్టుకొని, ఇవ్వుయేంజా. బ్రాంకెటిన్ డిబ్బెట్టు ఇది ఆమెపురుషుడు.

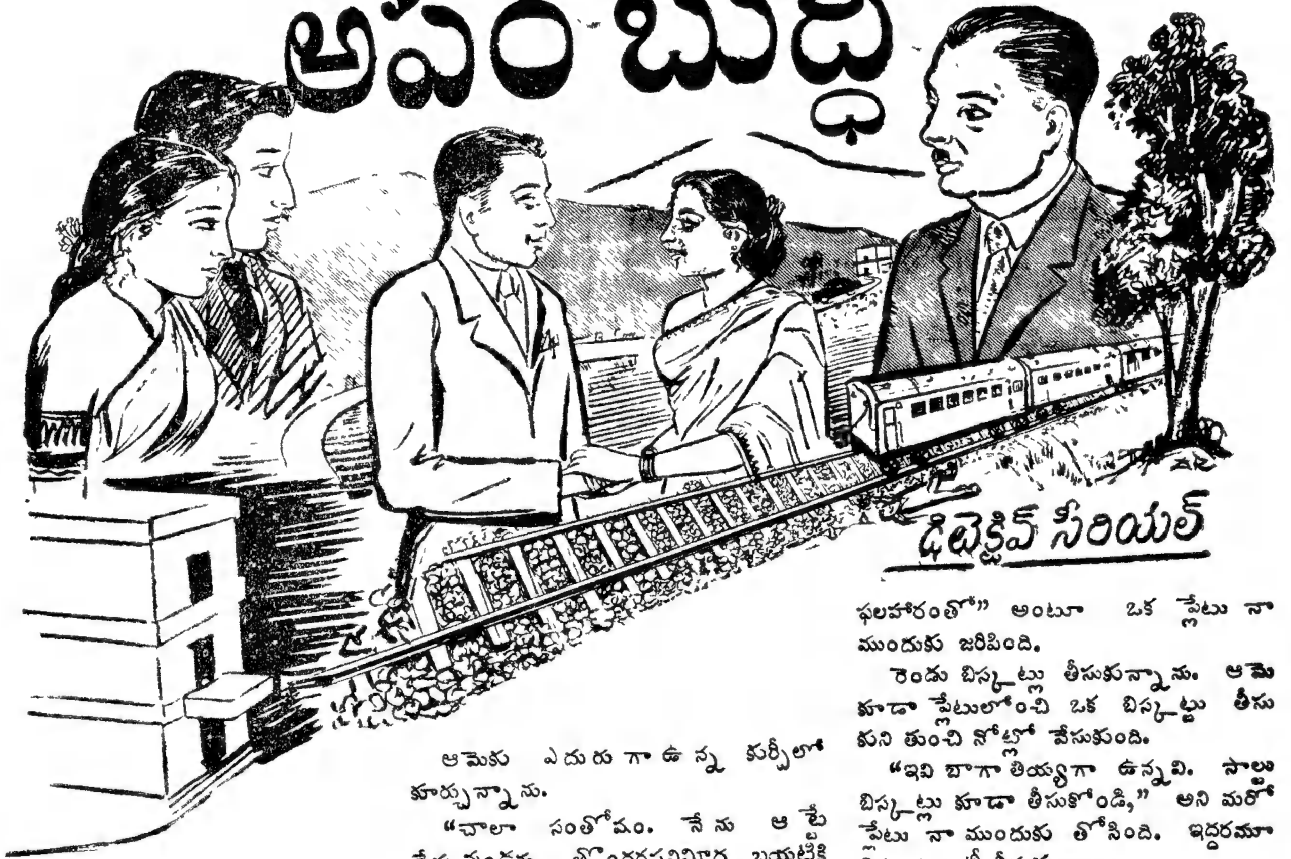
పెప్స్
PEPS

ఆగర్విశ్యాతిగాంచిన
గొంతుగర్మము, డిబ్బెట్టు
మందులమేవరి అందరివద్ద లభిస్తాయి.

సోల్ విత్ డిల్లె : దాదా & కో, 88, వైశ్వనాథ్ బిడి, మద్రాసు-8.

అపర బుద్ధి

ధీబెక్టివ్ సీరియల్

2

మూడుగోజులు గడచినవి. ఆ గోజు మధ్యాహ్నం ఆఫీసులో నా గదిలో కూచుని ఏవో కాగితాలు చూసుకుంటున్నాను. కోమలం ఆఫీసుకు వచ్చి 30-30 గంటలకు ఇంటికి రావచ్చునని చెప్పింది. సరిగా అజేలేకు బయలుదేరి వెళ్ళాను.

బంగళా సింహద్వారం వద్దనే నన్ను చూసి బయటకు వచ్చి ఆమె లోపలికి తీసుకు వెళ్ళింది. తెల్లని గ్లాస్కోచిర కట్టుకుని, తెల్లని చెప్పలు తొడుక్కుని వుంది. మల్లె పువ్వులాంటి ఆ దుస్తులలో ఆమె సౌందర్యం నాకేకాదు అందరికీ మిరుమిట్లు గొలుపుతుంది. ఇద్దరం లోపలిగదిలోకి వెళ్ళాం అక్కడ చిన్న గుండ్రని 'టీపాయి', దాని మీద టీ పెట్టు, ప్లేట్లలో ఫలహారాలు పెట్టి ఉన్నవి. టీ పాయికి రెండు వైపులా రెండు లోతైన సోఫా కుర్చీలు ఉన్నవి.

"కూర్చోండి. వారు ఊళ్ళో రేరు. స్వయంగా నేనే టీ తయారుచేస్తున్నాను," అంది.

ఆమెకు ఎదురుగా ఉన్న కుర్చీలో కూర్చున్నాను.

"చాలా సంతోషం. నేను ఆ టీ సేపు వుండను. తొందరపనిమీద బయటికి వెళ్ళాలి. మీరు కలుగుచేస్తే, మోటారు కారు భీమా తిరిగి చేయటానికి చంద్రశేఖర్ గారునిశ్చయించుకున్నారేమననుకున్నాను"

"ఆయన సాధారణంగా పూళ్ళో వుండరు. ఇక్కడికి యాభై మైళ్ళ దూరంలో వున్న నూనె గని దగ్గరికి వెళుతూవుంటారు. ఆ గని త్రవ్వకం, ఇంజనీ వో నూనెగోడించటం లేబరేటరీ పనులు, అన్నీ వీరి అజమాయిషీ కిందే జరుగుతుంటవి. రెండురోజుల కొక సారి బంక్ దగ్గరవున్న కార్యాలయానికి వెళుతుంటారు. ఎప్పుడూ నేను ఇంట్లో ఒంటరిజీవితం గడపాలి. నాకు ఏమిటోచక మిమ్మల్ని పిలుద్దామని మీ ఆఫీసుకు వచ్చాను," అంటూ కోమలం టీ కలవటం ఆరంభించింది.

"మీరు టీ తాగుతారా? కాఫీ కావాలా?" అని అడిగింది, తల పైకెత్తి నా ముఖంలోకి చూస్తూ.

"ఇప్పుడు ఏమీ వద్దు," అన్నాను.

"రెమెనెడ్ గాని, క్రేమ్ గాని తీసుకోండి."

ఫలహారంతో" అంటూ ఒక ప్లేటు నా ముందుకు జరిపింది.

రెండు బిస్కెట్లు తీసుకున్నాను. ఆమె కూడా ప్లేటులోంచి ఒక బిస్కెట్టు తీసుకుని తుంచి నోట్లో వేసుకుంది.

"ఇవి బాగా తియ్యగా ఉన్నవి. పాలు బిస్కెట్లు కూడా తీసుకోండి," అని మరో ప్లేటు నా ముందుకు తోసింది. ఇద్దరమూ బిస్కెట్లు, టీ తీసుకున్నాం.

సంభాషణను తిరిగి భీమావ్యాపారం, భీమా పట్టా తీసుకోవటం మీదికి తిప్పాను.

"ఆయన మోటారు క్లబ్బును సరించే మాట్లాడుతున్నారా? అయినా, మా కంపెనీలోనే భీమాచేస్తారనుకుంటా."

"అంతకంటే కొవలసిందేమిటి? ప్రభుత్వ భీమా విషయమై వారితో నేనేమీ మాట్లాడలేదు.

"అటూగా?"

"ఈ ప్రస్తావన వారితో తీసుకురాక దానికి నాకు అసహ్యమనిపిస్తోంది."

"ఔను! నిజానికి అంతే."

"మీరు చెప్పున్న పనిలో ప్రమాదం వచ్చే అవకాశం వుంది కాబట్టి, ప్రమాదభీమా చేయాలని ముఖాముఖంగా వారితో చెప్పటం ఎలా వుంటుందో మీరే ఊహించండి."

"ఉద్యోగంగమనలలో కాబట్టి, నూనెబావులలో దిగటం, త్రవ్వించటం, నూనె ఇంజనతో తోడించటం మొదలైనవన్నీ నిజంగా ప్రమాదకరమైనవే ఇలాంటివృత్తిలో భయంకర పరిస్థితులను ఎదుర్కొనటానికి నిత్యం సిద్ధంగా వుండాలి. "ఆయన పనిచేస్తున్న కంపెనీ, రక్షణకోసం వారిచేత భీమా ఏమీ చేయించరదా?"

(30-వ పేజీ చూడండి)

తుమ్మలపల్లి
నీతారామారావు

మూత్రికుడు

మాండ్రేక్

కల్చన్ రచన:
.... ఫీ హక్, ఫిల్ డేవిస్

అమాయగోరిలో సార్థా ఉండేమోనని
చూడబోయిన మాండ్రేక్, దెబ్బతిని
మూర్ఛిల్లాడు. పారిపోయిన ముసుగు
మనుషులు నోట్లు జాగ్రత్త పెట్టారు.

సార్థా! అపాయమం
జరగలేదుగదా ఏమి
టిదంతా?..నువ్వెవ్వ
రోయ్. ఇప్పు
డేంటేస్తావ్?

నాగోల నీకెందుకు?
నోర్నయ్. లేకపోతే
గావుకేకలెయ్యి. గింజా
కున్నా ఎవరూ రారులే.

అదేదో అచ్చయంత్రంలా
ఉండే. ఇందాక ఆపెట్లోనోట్లు
చూశా.... ఊహించొ...గనోట్లు
అన్నమాట.. అదా కథ!

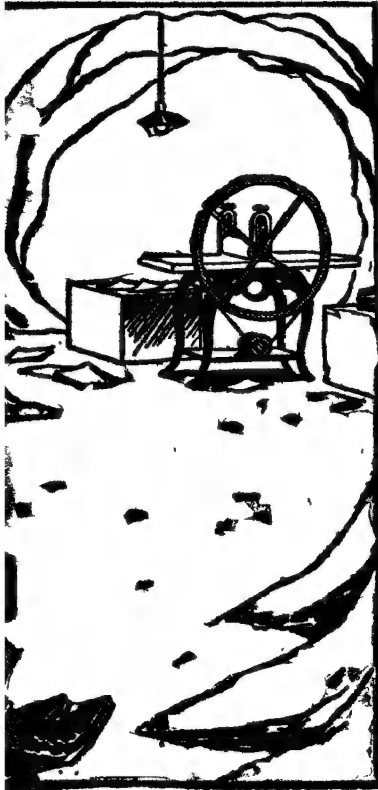
మూర్ఖిల్లిన మాండ్రేకును.
గోరితొనివారు లోపలికి
ఈడ్చివేశారు. అక్కడ...

పాడుగోల. ఎవడిపని వారు
చూచుకోడు. అన్ని పిళ్లకేకాకాలి
హం. ప్రతిదాంబోనూ....

మాండ్రేక:

3

అహా, ఏమిమచ్చుతన
చోటు ఈపాడుపనికి!
....మీరు దొంగనోట్లు
చేస్తున్నారుకదూ?

చురుకై నవాడివే భేషి.... ఎయి. ఎనకబిక్కోతి
నీలాగే అక్కర్లేనిగోలజోలికెల్ల అపదపాలైంది.

6

COPI. 1954, KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED.

7-4
CONTINUED-

(ఇంకా ఉంది)

(27-వ పేజీ తరువాయి)

“నాకు తెలిసినంతవరకు అటువంటి దేమీ వున్నట్లు లేదు.”

“అటువంటి పరిస్థితులలో జీవితం గడప వలసినవాళ్ళు ప్రమాద జీవిత భీమా చెయటం చాలా ఆవసరం.”

“ఆయన ఇంట్లో వున్నప్పుడు వచ్చి ఈ విషయం మొదట మీరు ప్రస్తావించేసే మంచిది. ఈ సలహా మీకు ఇతరులు చెప్పినట్లు ఏ మాత్రం కనపడకూడదు. ఈ ప్రసక్తి మీరు మా ఇంటికి వచ్చినపుడు నా ఎదుటే తీసుకువస్తే బాగుంటుంది.”

“అయితే నేనే ప్రస్తావిస్తాను.”

“అప్పుడు నీ ఆభిప్రాయం ఏమిటని ఆయన నన్ను అడుగుతారు. నేను ఏం జవాబు చెప్పాలి? ఇది నాకు మరి గండకతెర సమస్యగా తయారౌతుంది. అయితే, చూడండి! ఆయనకు తెలియకుండా ఆయన జీవితం మీద ప్రమాద భీమా పట్టా తీసుకోవడానికి ఓపాతుందా? ఇలా చేస్తే, ఆయనకు మీరు ఉపన్యాసం ఇవ్వవలసిన ఆవసరమే వుండదు. నా సొంత జిబ్బు కొంత నాదగ్గరే వుంది. దానితో ఆ పట్టాకు ప్రేమియం కవతాను. ఇందువల్ల వ్యవహారాన్ని ఆయనకు తెలియకుండానే పూర్తిచేయవచ్చు. ఏమంటారు?”

పదిహేను సంవత్సరాలు భీమా వ్యాపారంలో ఆనుభవం సంపాదించిన నాకు ఆమె ఆభిప్రాయం తెలుసుకోవటానికి ఆటే సేపు పట్టలేదు. కాలుస్తన్న సిగరెట్లు ఆర్పి ట్రేలో పడవేశాను. బయలుదేరాలని లేచాను. ఆశ్చర్యంతో ఆమె నాకేసిచూసింది.

వెంటనే తిరిగి కళ్ళు మూసుకుని నిశ్శబ్దంగా నిలుచునిపోయింది. మళ్ళీ కళ్ళు తెరచి, జాలిగా నా ముఖంలోకి మరోసారి చూసి ఇలా అంది :

“మీ మాపుల్లో ఏదో అవ్యక్తమైన ఆకరణ వుంది. వాటిలో ఒక విధమైన ఆత్మీయత కనబడుతుంది. ఎటువంటి రహస్యాన్నైనా పదిలంగా దాచగల శక్తి వున్నట్లు తోస్తుంది.”

“మీరు వర్ణించే లక్షణాలు నాలోలేవనుకుంటాను. నా మాపుల్లో బహుశా మీ హృదయం ప్రతిబింబించి వుంటుంది. అందుకే ఇలాంటిభావం కలుగుతోంది మీకు.”

“మీరు టీకి ఇక్కడికి రావాలని కోరుతున్నాను. ఆయన ఇంట్లో లేనపుడల్లా, మీరు ఇక్కడికి వస్తుండాలి. ఆయన ఇంట్లో వుండని సమయాలు ముందుగానే తెలియజేస్తాను. తప్పకుండా వస్తానని నా చేతిలో చెయ్యేసిచెప్పండి,” అంటూ లేచి, ఆమె నా చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంది.

ఆమెకోరికను నిరాకరించేకత్తి నాలో లేకపోయింది.

“సరే; అలాగే; మరి వస్తా,” అని బయలుదేరాను.

* * * *

నేను వుంటున్నది చిన్న బంగళా. అంగులో క్రిందిభాగంలో ఒక పెద్ద హాలువుంది. వ్యాపారంకోసం నాతో మాట్లాడటానికి వచ్చేవాళ్ళు ఆ హాల్లోనే కూచుంటారు. మేడమీద మూడుగదులు వున్నవి. ఒక గదిలో భోజనం చేస్తుంటారు. రెండోది పడకగది. మొదటి గదిలోకి నాతో సన్నిహిత పరిచయంవున్నవాళ్ళు మాత్రమే వస్తుంటారు. బంగళా ప్రహరీలోనే కారుషెడ్డు కూడా వుంది. నేను ఇంట్లో లేనప్పుడుమాత్రం, నాకరు కిందిహాలులో కూచుంటాడు. ప్రతిరోజూ రాత్రిపూట నేను భోజనం చేసిన తరువాత అతిగాడు ఇంటికి వెడతాడు.

ఆ రోజు సాయంత్రం నుంచి జోరున వర్షం కురుస్తూనేవుంది. అందువల్ల నేను బయటికి వెళ్ళలేదు. ఇంట్లోనే వున్నాను. మేడమీద గదిలో ఒంటరిగా కూచుని కోమలం వ్యవహారం ఆలోచించసాగాను. ఆలోచిస్తూనే సోఫాలో నడుం వాల్చాను. దీపాల వెలుగులో సిగరెట్టుపొగ సుదులు తిరుగుతూ వైకిపోతోంది గుండ్రంగా, మహాన్నతమైన శిఖరాగ్రమీద నిలుచుని అట్టడుగునవున్న

అగాధమైన లోయలోకి తొంగిచూస్తున్నట్లు అనిపించింది నాకు. వెనుకకు మరలుదామనుకున్నాను; కాని అది నాకు పాద్యపథే పనిలా తోచలేదు.

గొడవమీద గడియారం తొమ్మిది కొట్టింది. ఆ ధ్వని నన్ను ఊహాప్రపంచంలోనుంచి వాస్తవిక జగత్తులోకి తీసుకొచ్చింది. బంగళా కిందిఅంతస్తులో గంటమోగింది. ఆ సమయంలో నా కోసం ఎవరు వచ్చేది ఊహించటానికి ఏమంత ఎక్కువసేపు పట్టలేదు. సన్నటి చీరమీద వానకొటు వేసుకుని తళితళా మెరుస్తూన్న నీటిబొట్టతో కోమలం మేడమీదవున్న నా గదిలోకి వచ్చింది. వానకొటు విప్పి వోంకెకు తగిలించి, నా దగ్గరకు వచ్చి కుర్చీలో కూచుంది.

“నా బంగళా ఎట్లా తెలిసింది?” అన్నాను.

“ఔలిఫాను డైరెక్టరీలో చూశాను. ఏం? ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుందా?”

“అబ్బే, లేదు.”

“ఇది పురుషుల స్వాధీనం. ఇలాంటి దాన్నిగురించి నేను ఇదివరలో వినడమే గాని ఎప్పుడూ చూడలేదు.”

“చంద్రశేఖర్—ఇంట్లోలేరా?”

“గనులవద్దకు వెళ్ళారు. అక్కడ కొత్తిగా ఒక బావి త్రవ్వకం ఆరంభించారు. మూడురోజులవరకు అక్కడే పనివుంటుంది. నేను బస్సుమీద వచ్చాను. నారాక మీకు ఆనందిం కలిగించింది అంటారేమో ననుకున్నాను.”

“గనులవద్దగర బాగుంటుందా?”

“ఏమో, నాకు తెలియదు. కమలాక్షితో సినిమాకి వెళ్ళుతున్నానని చెప్పి ఆమెకు కాన్వెంటుకు పంపి, నేను ఇక్కడికి వచ్చాను.”

“ఎవరా కమలాక్షి?”

“నా సవతికూతురు.”

“వరుస్సు?”

“పంఫొమ్మిది. ఈ సమయంలో నేను రావటం మీకు సంతోషం కలిగించటం లేదా?”

“లేకేం? వస్తావని నేను అచుకుంటూనే వున్నాను.”

బయట కురుస్తున్న వర్షాన్నిగురించి, అలా ఎడతెరిపిలేకుండా వరంతురిస్తే వరద వచ్చే ప్రమాదాన్నిగురించి కొంచెం సేపు మాట్లాడుకున్నాము. ఇలాంటి సమయంలో ఆమెను కారులో ఇంటిదాకా తీసుకువెళ్ళి దించిరావలసి వస్తుండేమోనని నాలో నేను అనుకున్నాను.

“ఇవ్వోళ్ళ మధ్యాహ్నం నాకు చిరాకు వేసింది,” అన్నాను.

“వెళ్ళచిరాకే వేసిందా?”

“మొత్తంమీద...కొంత...”

సమృద్ధిమైన సంజ్ఞాగూడు

బాలురకు నిత్యవర్ధకములు

కాస్మస్ కస్మరిమాత్రులు.	జింజిప్ జిన్జిప్పిడి, పిత్తకాశికి
కర్రన్ గోరొజనమాత్రులు.	జ్వరన్ సకల జ్వరములకు.
బాలక్స్ బాలసనమాత్రులు.	కాలరెక్స్ కొలరా, అతివ్యవసరము.

రదితర మందులపై మాకు ధ్రూయంది.

సంజ్ఞాగూడు-పత్తపాది

బాచిలు: హైదరాబాదు, విజయవాడ.

“నా స్థితి మీకు విచారం కలిగించటం లేదా?”

“ఊ...లేకం!”

“వెళ్ళి అయ్యాక ఇంత బాధ ఇదివరకప్పుడూ పడలేదు. అందుకే, ఇక్కడికి ఇలా వచ్చాను”

“ఏదో పెద్ద అవాంతరం వచ్చిపడ్డట్టు వర్ణించావే!”

“వర్ణించటంకాదు. నిజంగా జరిగింది. విపరీతమైన ఆలోచనతో నా తల తిరగటం మొదలుపెట్టింది. మనసును కలత పెట్టటానికి ఇది చాలదు?”

“ఏమిట?”

“నూత్రప్రాయంగా చెప్పితే చాలనుకుంటాను.”

“చెప్పదలచుకున్న విషయం నిజానికి ఏదైనా ఒకటి వుందా?”

“లేకపోతే ఇక్కడికి రావడం మొదలుకొన్నాను చెప్పాలనుకున్న విషయం...”

“బాగా ఆలోచించి చెప్పు.”

“మీరు నన్ను నమ్ముతారా?”

“ఒకసారి ప్రయత్నించేసి చూడు.”

“నా భర్తని నేను గాఢంగా ప్రేమిస్తున్నాను. పూర్వంకంటే కూడా ఆయన్ని ఇటీవలే ఎక్కువగా ప్రేమిస్తున్నా నేమో ననిపిస్తోంది.”

ప్రశాంతంగా వున్న బయటి వాతావరణంలోకి ఒకసారి చూశాను. ఆమెకు దూరంగా వుండాలనే భావం నాకు కలుగుతూంది. దూరంకొవడం మంచిదే. అయితే అప్రయత్నంగానే నేను ఆమె దగ్గరదగ్గరికి చేరుతున్నానేమో ననిపించింది. ఆమె తన మనసులో ఉన్న విషయం మేదో నాకు స్పష్టంగా చెప్పటంలేదని నా హృదయం హెచ్చరిస్తోంది. ఆమెను నేను మొదటిసారి కలుసుకున్నప్పుడు కూడా, ఆమె బయటికి చెప్పిన విషయానికంటే ఆమె హృదయంలో ఏదోగంభీరమైనరహస్యాన్నే దాస్తున్నట్టు తోచింది. ఆమె విషయంలో నా అభిప్రాయం మార్పుకోలేకుండా వున్నాను.

“ఇటీవలేనా?” అన్నాను.

“ఔను... ఆ ఊహే ఎంతో ఆవేదన కలిగిస్తోంది!”

“ఏమిటి? గమలలో పనిచేస్తున్నప్పుడు వరంలో, రాత్రివేళ ఒక గడ్డ విరిగి ఆయన మీద పడుతుండేమోననేనా?”

“మీరు ఆ మాట అనవదు.”

“నీ భావం అదేకదా?”

“ఔను”

“ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఇది సంభవమే”

“ఏమన్నారో? ఈ పరిస్థితులలో...”

“గడ్డ విరిగి మీదపడవచ్చు.”

“మీరు అలా అనవద్దండి. ఇది పరాచకాలాడే విషయంకాదు. నాకు ఆ వేదన కలిగిస్తోంది. మీకు అటువంటి అభిప్రాయం ఎందుకు కలిగిందో?”

“నీవే అతడిమీద పెద్దరాతిని దొర్లించినా...”

“నేను... ఏమిటన్నారో?”

“అది రాతిబండ కావచ్చు. ఇంకేదైనా ప్రమాదకరమైనది, ప్రాణం తీసేదికావచ్చు. అప్పుడు మృత్యువు సంప్రదించింది.”

ఆమె ముఖం వెల వెల పోయింది! చూపులు, నిశ్చలంగా, ఏదో అన్వేషిస్తున్నట్టుగా కనుపించినవి.

తన మనసులో వున్న భావాన్ని కప్పి వున్నట్లానికి ఆమె ప్రయత్నిస్తున్నది. ఆమె హృదయ భావాన్ని అనుకోకుండా, అకస్మాత్తుగా, మరొకరినోట విశేషానికి నివ్వెర పోయింది.

“మీరు నాలో వేళాకోళమాడుతున్నారా?” అంది.

“లేదు నేను చెప్పిందే నిజం. లేకపోతే అది నీ భ్రాంతి.”

“నా జీవితంలో ఇటువంటి విషయం నేను వినలేదు.”

“నేను వేళాకోళ మాడటంలేదు. నీ జీవితంలో ఇటువంటి విషయం వినలేదా? నన్ను కలుసుకున్నప్పటినుంచీ నీ హృదయంలో ఇదే భావం దాగివుంది. అందుకే ఈ రాత్రి నీవు ఇక్కడికి వచ్చావు?”

“ఈ మాటలు వింటూ నేను ఇక్కడ వుండటం నాకు ఇష్టంలేదు. వెడతాను.”

“నిరభ్యంతరంగా.”

“అయితే, వెడుతున్నాను.”

“సరే.”

—ఇంకా వుంది.★

ఆఖరు వైనం

(26-వ పేజీ తరువాయి)

తన ఏమీచేయలేదు - నిర్మలమీద విరక్తి కలుగు మనహా. కోపం ముంచుకొస్తోంది; ఐనా దిగమింగి “ఇలా అపారం చేసుకుంటావభూకోలేదు నిర్మలా” అనిమాత్రం అనగలాడు. అంతే.

“మీరెన్నైనా చెప్పండి-స్త్రీ తన భర్త అలా పరాధీనంఅవటం సహించదు... అందులో నేను అసలు సహించలేను,” రోషంగా అంది. నిర్విణ్ణుడై పోయాడు. నవ్వుకూడా వచ్చింది-పొడిగా. నవ్వేశాడు.

ఇక తప్పుదు, ఇంటికి వెళ్ళిపోవడం. కాపురం ఎత్తివేయడం తనకు ఇష్టమే; కాని యీ రూపంగా వెళ్ళిపోవడం నీచం; ఐనా తప్పుదు అనుకున్నాడు. “కాని ఒక్కటి, ఆఖరిసారిగా పిలుపు సీతని; పాపను చూపు

దువుగాని” అన్నాడు. నిర్మలకూ ఒకసారి చూడాలనిపిస్తోంది. అందువల్ల అంగీకరించింది.

భోజనాలైనాక నిర్మలే స్వయంగా వెళ్ళి పిల్చుకువచ్చింది సీతను. రాగానే పాపను ఎత్తుకుని మనసారా ముద్దులుపెట్టుకుంటోంది సీత. నవ్వుకున్నాడు శివరాం. అది గ్రహించి ఊరుకుంది నిర్మల. ఆఖరుకి, వెళ్ళి పోతున్నామని చెప్పేసింది. చేతిలోఉన్న పాపను అలాగే హృదయానికి హత్తుకుని “ఏ?” అన్నట్లు ముఖంపెట్టింది అమాయకంగా. అందుకు సమాధానం ఇవ్వక పెట్టెలు సద్దుతోంది నిర్మల. ఆఖరిసారి అన్నట్లు చూశాడు. ఆ దివ్యప్రసన్నతనం-శివరాం. మృ! ఏమి లాభం ఎంత గుణం, అందం ఉంటే మట్టుకే?—బూడిదలో పాలుపోసి నల్లేగా! వాళ్ళు బాత ఆ పిల్లకు పెళ్ళి చేయకు; వాడి సంతతి తనకు తెలుసు. ఒట్టి పోకిరి మనిషి. వాడే పెళ్ళిచేసుకుంటాడు భాయం. అలా పిలులేదని—ఆ అమ్మాయి తరఫున వాడించే నాగుడు లేదు. ఎప్పుడూ ఒకరి త్యాగం ఇంకొకరికి ఆనందం. త్యాగానికి అలాటి స్థానం ఉంది. అదే లేదే—మానవసమాజాలు ఇంతగా అల్లుకుపోయి ఉండేవి కాదేమో! ఇందులో తన పాత్ర ఏమైనా దోష భూయిష్టమా?—లేదు. బానిసలపట్ల - కాదు, కాదు...అభాగ్యుల పట్ల వ్యక్తిత్వం లేనివారిపట్ల—తనకు భగవంతుడు అనుగ్రహించినది ఒక్క సానుభూతే! సానుభూతిలో కరిగిపోతాడు. కాని, అందువల్ల జరిగిన పరిణామం యీసారి యిట్టిది, అని నిట్టూర్చాడు.

బండి వచ్చి ఇంటిముందు ఆగింది. పాపను తీసుకుని నిర్మల బండి ఎక్కి తీవిగా కూర్చుంది. శివరాం వెనకాలే ఎక్కి కూర్చున్నాడు. పాపవంకే చూస్తూ ఉండి పోయింది సీత. పాప చీకటిచలాడుతోంది. సీత ఆనందంగా కన్నీరు కార్చింది. ఆకళ్ళు ప్రకాశించాయ్. నిర్మల గ్రహించలేదు! ముందుకు చూస్తూ ఉండిపోయింది. బండి కదిలింది. ఎంత ప్రయత్నించినా ఆపుకోలేకపోయాడు శివరాం-కళ్ళవెంట రాత కన్నీళ్ళను.

బండి మలుపులు తిరిగి-రదీ బజారులు దాటి...పల్లెకోనకు వెళ్ళేమార్గం పట్టింది. వచ్చేప్పుడు నాన్నగారు చెప్పినమాటలు గుర్తుకొచ్చాయ్. శివరాంకి. వెంటనే నిర్మల వంక చూశాడు. “నేను మొదలే చెప్పాలా! నీదంతా అపోహ! తోటివాళ్ళను అరం చేసుకోలేవు-సద్దుకుపోలేవు “అనీ”—గొణిగాడు. ఆ మాటలు వినిపించుకోలేదు నిర్మలా అత్తగారి సరసన ఆనందిండా ఉండాలనే ఉబలాటంతో వుంది.

★

లక్స్ టాయ్లెట్
సబ్బును వాడి చూడమని
లలిత మీకు సలహా చెప్పుచున్నది
“శుద్ధమైనది, తెల్లనిది—
ఈ సబ్బు ద్వీగుణమైనది!”

....లలిత, తన చర్మ సౌందర్యమును చెక్కు చెదరకుండా
కాపాడుకొనుటకు నిల్లప్పుడూ లక్స్ టాయ్లెట్ సబ్బునే
వాడుచుండును. దాని సమృద్ధిమైన సురగ తన చర్మమును
పరిశుభ్రంగాను, సునువుగాను వుంచుచున్నదని ఆమె
గ్రహించింది—మరియు మనోహరమైన దాని పరిమళ
మును ఆమె చాల మెచ్చుకొనును:

సినిమా తారలవలె చేయుడు—దీని మెత్తని సురగతో మీ
చర్మ సౌందర్యమును కాపాడుకొనుడు. దాని అద్భుతమైన,
తెలుపు లక్స్ టాయ్లెట్ సబ్బుయొక్క శుద్ధతకు నిదర్శనము.

లక్స్ టాయ్లెట్ సబ్బు

LUX
TOILET SOAP

సినిమా తారలకు సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు

L.T.S. 494-X52 TL7

మంత్రాలు: నమ్మకాలు

మంత్రాలను రిసెర్చి చేసి చర్చించాలి

జైవరి 2 వ తేదీ వారపత్రికలో శ్రీ జి.

వాసు - [మద్రాసు] ప్రకటించిన అభి ప్రాయము లన్నింటిలోను నేను యేకీ భవించుచున్నాను. గతాను గతికోలోకః అన్నట్లు ప్రజలు యెవరో చెప్పనది తమకు తెలిసినట్లు ప్రచారముచేయుట తప్ప, ఆ చెప్పనది రీసెర్చి భావముతో ఆలోచించే వారు మండేశములో చాల తక్కువ, ఆ కారణముచేతనే కొంతమంది విదేశీయులు హిందూదేశస్థులు మూఢనమ్మకగల ప్రజలని నిందించుచున్నారు.

ఒకపాము మంత్రతేల్చి చెప్పిన విషయ విడి. కొంతమంది హరిజనులు ఒకరాత్రి ఊపలతో చెపలప పట్టకొనుచున్నారు. అంగులో ఒకతనికి త్రాచుపాము దొరకిన దట. అది మలుగుపాము అనేచేప అని సంబోధపడి దానిని బుట్టలో వేసుకొన్నా డట. దానిని లాగి బుట్టలో వేసుకొనుటలో అది అతనిని చాలచోట్ల కరిచినది. తెల్లవారు ఝూమున రిగొల్లకు పరి పూర్తిచేసుకొని భార్యకు అబుట్టయిచ్చి తాను పొలముపనికి వెళ్ళిపోయెనట. తెల్లవారిని తరువాత భార్య బుట్టవిప్పి చూస్తే దానిలో త్రాచుపాము యున్నది. ఆమె వాముఅని కేకలు వేయగా చాలమంది చేరి దానిని చంపివేసిరి. ఇంతలో పాముచే కరవబట్టవాడు వచ్చి అంతయు తెలుసుకొని తన చెతిమీదవున్న కాటు చూచుకొని రాత్రి తనకు కరచినది ఆపామే యని కంగారుపడి స్పృహతిప్పి పడిపోయినా డట. అప్పుడు ఆ గ్రామములోనే యున్న మైమంత్రవేత్తను తీసుకువచ్చి యెన్ని మంత్రములు వేసినను ఆవృత్తి బ్రతిక లేదట. యెంతోమందికి మంత్రములు వేసి బ్రతికించి నాను కాని ఆవృత్తిని మాత్రము బ్రతికించి లేక పోయినానని ఆమంత్రవేత్త మాతో చెప్పినారు. కారణము విషయ యొక్కవగా రక్తములో ప్రవేశించుట అయివుంటుంది. అసలు త్రాచుపాము కరిస్తే మనిషి చచ్చి పోవుటకు కారణము రక్తము చిక్కబడి పోవుట. దానికి మంత్రముయొట్లు పని చేయునో తెలియకున్నది.

రక్తము చిక్కబడిపోకుండా విరుగుడుకు

మందులు యిస్తే మనిషి బ్రతుకును. కొన్ని మూలికలు కలవు. ప్రస్తుతము బొంబాయిలో Haffkine Industries వారు పాము విష ముతోనే యింజక్షనులు తయారుచేయుచు న్నారు. అంతే కొని మంత్రమునకు పాము విషము తగ్గుననేది సమృత్తిగ విషయముకాదు. తేలుకొటుకు మంత్రము అనేది అసలు అబద్ధము. నాకు అనేకసార్లు కుట్టినది. మం త్రములు గాని మందులుగాని పనిచేయలేదు. నేను మాచినంతవరకు యితరులకు కూడా పనిచేయలేదు.

నాచిన్నతనములో ఒక భూతవైద్యుని వద్దకు ఒకరి వస్తువులు పోవుటచే అంజనము వేయించి దొంగిలించిన వారిని తెలుసుకొవ లెనని వచ్చిరి. అప్పుడు ఆవైద్యుడు అంజ నము నాకు వేసెను. కాటుకమసి అరచే తిలో గుండ్రముగా వ్రాసి అరచేతిని ఆముదపు దివమునకు యెగురుగా వుంచు మ్నాడు. దివపుకొంతులు ఆమసిలో తిళి తిళి మెరుయుచున్నవి. ఆకొంతులు లెక్కపెట్ట మున్నారు. కొన్ని లెక్కపెట్టితిరి. మరల లెక్కపెట్టమన్నాడు. కొన్ని యొక్కవ చెప్పితిరి. మరల లెక్కపెట్టమన్నారు. మరి కొన్ని యొక్కవ చెప్పితిరి. ఆ కొంతుల మగ్గయించి 'నివున్ను నికు తోడుగా మరొక పిల్లవాడున్ను కలిసి నెట్టుచున్నాడు చూడు' అని ఆ వైద్యుడు అన్నాడు. కనబడకపోయి నప్పటికి ఆవైద్యుడు యేమైనా తిట్టునెమో అనే భయముచేతి 'వెళుచున్నాను' అంటిని. అతడు భూతవైద్యుడనటచే అతనింటే మాకు చిన్నతనములో చాల భయము. నిజముగా యేమైన భూతములను మాహిద విడిచిపెట్టు నిని మేము కుక్కినారము. తరువాతి 'మారు యిద్దరు కలిసి కాలవవరకు వెళ్ళినారు. చూడు' అని అన్నాడు 'వెళ్ళినాము' అని అన్నాను. అక్కడనుంచి కొన్ని కొన్ని గ్రామములు చెప్పుతూ 'విప్పర్రు అనే గ్రామము వెళ్ళినారు చూడు' అని అన్నాడు. 'వెళ్ళినాము' అని అన్నాను. 'అక్కడబల్ల కట్టువుంటుంది చూడు' అన్నారు. వున్నదన్నాను. 'బల్లకట్టుదాటి ఊళ్ళోకి వెళ్ళితారు చూడు' అన్నాడు. ఆ గ్రామములో ఒక స్త్రీ ఆ వస్తువులు

దొంగిలించినదని ఆ వచ్చినవారి అభి ప్రాయము. ఆ అనుమానమును బలపరచుటకు ఆ వైద్యుడు 'ఒక అడమనిషి కనిపిస్తది చూడు' అన్నాడు. కనిపించుచున్నది అన్నాను. గాజులున్నవా అని అడిగినారు. నాకు యేమిచెప్పటకు తోచక నాకు యేమీ కనిపించుటలేదని చెప్పాను. నా పరిస్థితి గ్రహించి యింకనూ యీ విషయగా ఘట్టా డితే తన గౌరవము పోవునని ఆ వైద్యుడు ఆ అంజనము మరొకపిల్లవానికి వేసినాడు. నిజముగా మొదటినుంచి నాకు యేమిన్నీ కని పించలేదు. అంజనములో సత్యముంటే నాకు యేమి కనిపించుచున్నదో వస్తే అడిగి తెలుసుకోవాలి గాని అన్ని ఆయనే చెప్పితే సత్యము యెట్లు తేలును?

నాకు సుమారు రిసెంస్లించి చెబి హోగుగా యుంటున్నది. ఒక పాము మంత్రగానివద్ద నేను పాముకు మంత్రములేదనివాడినే నా చెవి హోగుకు మంత్రమువేసి రి రోజులలో తగ్గించెదనని సవాలుచేసినారు. నాకు సమ్మ కము లేనప్పటికి మంత్రము యెంతవరకు నిజమో తెలుసుకోవలెననే ఆ తురతితో మంత్రము వేయించుకున్నాను. పది రోజులు వేసినారు. కాని హోగు తగ్గలేదు. దానికి ఆయన చిన్నబుచ్చుకుని స్రాము మంత్రము లోనే తనకు యొక్కవతో కలదని తప్పించు కున్నాడు. ఆ మంత్రము వేయించుకుని యప్పటికి 1½ సం. అయినది. హోగు మాత్రము యింకనూ తగ్గలేదు. నేను అక్కడ యుండుగానే ఒక పిల్లవానిని పాము కరచు బచే తీసుకువచ్చినారు. వారు మంత్రములు వేసినను పిల్లవాడు బ్రతికలేదు. నేను అడిగితే అప్పటికి ఆ పిల్లవాడు చనిపోయినాడని జవాబు చెప్పెను.

మంత్రములయందు సమ్మకముగలవారు ఆ మంత్రములను రిసెర్చి భావముతో పరీ ష్ఠించవలెను. కొన్ని వ్యాధులు మంత్రము కాని మందులకొని వేయకుండా వాటంతట ఆవే తగిపోవును. మంత్రము వేయించిన తరు వాతి తగ్గితే తగ్గుటకు మంత్రమే కారణమని చాలమంది సమ్మకుదురు. కాబట్టి యీ ప్రత్యక్ష ప్రపంచములో నైస్సృయంతి వృద్ధి అయిన రోజులలో యిట్టి మూఢనమ్మకము

★ మంత్రిలు, నమ్మకాలు ★

లకు తావులేదు. గాన యదార్థవిషయములనే ప్రజలు నమ్మెదరని ఆశించుచున్నాను.

చవటపల్లి లక్ష్మీనరసింహం,
—పాలకొల్లు.

మంత్రాల కరణంగారు

మామూలు పేరంగి, కాకినాడకు 10 మైళ్ళలో వున్న గ్రామం. మంత్రాల కరణంగారంటే మామూలు ప్రాంతాల గ్రామాలన్నిటికీ కూడా కొత్తకాదు. మామూరికి యిద్దరు కరణాలు. అందులో ఒకాయన పేరు కూరపాటి నరసింహారావు గారు. ఆయన మంత్రాలకు ప్రసిద్ధి. కాని ప్రజలు ఆ పేరుతో పిలువరు, మంత్రాల కరణంగారని పిలుస్తారు.

ఆ కరణంగారి తాతముతాత లందరూ ఆదిమంచీ మంత్రాలకు ప్రసిద్ధిపొందినవారే. అందులో ముఖ్యంగా యాయనతాత కామరాజుగారు పాము, సర్పి యింకా పురుగులకు సంబంధించిన మంత్రాలన్నిటికీ గూడా మాతౌలూకా కంఠటికి పేరు మోసిన వారు. ఈ కామరాజుగారి పాము, తేలు మంత్రాలు చాలా గుంతుగా వుండేవట. ఆయనదగ్గర ఒక వంకీబెత్తం వుండేవట. పాముకరచినవా డెవడైనావస్తే వాణిదగ్గరకు సిట్టి 'పాము నిమ్మకాయరా కరు స, బెత్తాన్ని...' అంటూ ఆ వంకీబెత్తంతో వీపుమీద నెక్కుదిగా కొట్టేవారట. ఏడుపు ముఖంతో వచ్చిన అవ్యక్తి నవ్వుతూ పోయే వాడట.

అవి తెల్లదొరల పరిపాలన దినాలు. అప్పుట్లో ఒకసారి "మార్" అనే ఒక పోలీసు అధికారికి కాకినాడలో శీంపుచేసి వుండగా నల్లత్రాచు కరచిందట. ఆయన ప్రాణంపోయేస్థితిలో వుండగా ఆయన బంధువు ఒకడు కామరాజుగారి సంగతి తెలిసి కాయమీద శరవేగంతో మామూలు వచ్చి కరణంగారిని మంత్రనిమిత్తం కాకినాడ రమ్మనమని కోరేటట. దానికి కరణంగారు నిరాకరించి ఆయన్నే తనదగ్గరకు తీసుకురమ్మన్నారట. విధిలేక ఆదొరతిరిగి కాకినాడపోయి వచ్చే స్థితిలో వున్న చుట్టాన్ని కాయలో పరుండటి మామూలు తీసికొచ్చారట. అప్పుడు కామరాజుగారు చిరునవ్వుతో "ఈ పిల్లదొరనకరిస్తే లాభ మేమిటే? పాలించే ఆ పెద్దదొరల్ని పట్టుకోక? అని చెతిన మంత్రంతో పూది కుట్టినచోట కొట్టారట. అమాటలు విని అక్కడకు చూడ్డానికివచ్చిన జనం అంతా

విరగబడి నవ్వేరట. తెలుగుతెలియని ఆతెల్ల దొరలు కామరాజుగారి యామాటలు అర్థం కాక ఇంకా తెల్లముహూలు వేశారట. కొంత సేపటికి మోర్ దొరగారు స్పృహవచ్చి లేచి కూర్చుని సంగ్రహమానంగా కోంత డబ్బు, స్వదమ్మరిలో ఒకసర్పి కేట్ రాసి కామరాజుగారికి యివ్వబోయాట. అవి తన మంత్ర క్రికి విరుద్ధాలు అని చెప్పి కామరాజుగారు త్రోసి పుచ్చారట. తరువాత ఆదొరలు ఆయన్ని వేసోళ్ళపాగడి తిరిగి కాకినాడకు పోయేరట. ఇలాగే, ఆయన ఎందరినో ఊరకాలంలో తమ మంత్ర క్రికి వల్ల బ్రతికించేరట. ఆయన సర్పిమంత్రాలకి ఎందుచేతనో గాని ఎక్కువగా ప్రసిద్ధిపొంద లేదు. తరువాతి ఆయన కొన్నిరోజుల్లో పోతాడనగా తన మనుషుడైన యిప్పటి కరణంగారికి ఆ మంత్రాలన్నీ సక్రమరీతుల్లో చెప్పి వాటి పటుత్వానికి కావలసిన నియమాలు, నిష్ఠలు, ప్రతిదిన పూజావిధానం చెప్పి నివంగతు లయ్యేరట.

ఇక యిప్పటి కరణంగారి విషయం అతిగా చెప్ప నవసరంలేదు. ఆయన తిరిగి తాతగార్ని తు. చ. తప్పకుండా పోలినవారనే చెప్పొచ్చు. ఎటొచ్చి తాతగారు పాము మంత్రంలో గొప్పపేరు సంపాదిస్తే యాయన సర్పి, పశుమంత్రాలలో ఎక్కువ పేరు ఆర్జించేరు. కరణంగారి యింటికి రోజూ ఎవరో ఒకరు మంత్రానికిని వస్తూనే వుంటారు. ఆయన ఏవిధంగా కూడా వారి దగ్గర్నుంచి వీసం ఎత్తేనా ప్రతిఫలం స్వీకరించరు. ఆయనమూలమున మా గ్రామంలో నేకాక, పరిసర గ్రామాలలోకూడ అనేక పశువులు "పురుగువాత" లనుండి రక్షింపబడ్డాయి. ఎటువంటి నయముకానేరని సర్పి వ్యాధులైనా, పశువులకు పురుగు ముట్టుకోడం వల్ల వచ్చే ఎటువంటి వ్యాధుల్నేనా సరే రెండు రోజుల్లోనే నయం చేస్తారు.

ఈయన మంత్రంతోపాటు పసల్లకూడా యిస్తారు. పాము మంత్రంలో కూడా యాయన తీసిపోలేదు.

కొన్ని సంవత్సరముల క్రితం యాయన ఒక కొండజాతి నామకదగ్గర భయంకర సర్పాల కాటకు ఒక మంచి మంత్రం నేర్చుకొన్నారట. ఒక రోజున హైవే పక్కాడు మెంటులో ఒక వున్న తాగి కారి. పాడపాము పూదుటవలన శరీరమంతా వాపు బాగులతో ఎక్కడా నయమవక యాయన సంగతి తెలిసికొని యాయన దగ్గరకు రాగా కరణంగారు స్నానంచేసి దీక్షగా ఒకగంట మంత్రం జపించి ఆ రోజునే తిరిగి ఆయన్ని

మామూలు మనిషిగా చేసి పంపించేసేరు.

కె. రామలక్ష్మి —వేళంగి
[తూ. గో. జిల్లా]

పాము మంత్రము

నేను చిన్నప్పుడే, అనగా విదవతరగతి చదువుకొనున్నప్పుడే ఒక పాము మంత్రము నేర్చుకొన్నాను. అంతే మంత్రము మాత్రము నోటికి నేర్చుకొన్నానని కాదు. 2008 సార్లు జపంకూడ చేశాను. ఉదయం 8 గంటల నుండి సాయంత్రం ఆరువరకు వచ్చే నీటిలో నుంచుని చేశాను. తరువాత మంత్ర ప్రయోగం కూడ చేశాను. ఒక రోజున హఠాత్తుగా మాయంలోకి నాగు బాము వచ్చింది. మాది పల్లెటూరు. చుట్టూ చేలు, కల్లులుయుండగా మృత్యువ్రాత్రాన్ని ఇసుక తేప్పించి మంత్రించి పాము మీద చల్లారు. పాము తెలిసి తప్పినట్లు పడి పోయింది. అప్పుడు పామును ఇష్టము వచ్చిన తావున పట్టుకొన్నా కలువదని మా గురువు గారు చెప్పినారు. కాదీ నాకు ధైర్యము కలుగలేదు. కట్టిన పైకెత్తి బయట వదిలి నాను: 15 నిమిషములల్లే పడియుండి తరువాత నెల్లిపోయింది.

ఈ మంత్రము నాకింకను నోటికివచ్చును. ఎందుకంటే వైవిధ్యంగా ఆదివారముమావాస్య నాడు, నూర్యగ్రహణము నాడు రెండు పర్యాయములు జపంచేస్తాను గావున, ఒక పర్యాయము రాతులలో జపం చేయడానికి మా నూమగారితో కలిసి వెళ్ళినాను. ఆయన కంటే నేనే చాల తొందరగ ముగించాలని ప్రయత్నించాను. చాలవరకు విజయం పొందినట్లే భావించాను. కాని సుమారు నూరుసార్లున్నది యనగా నాకు మతిపోయి నట్లయింది. మంత్రం పూర్తిగా నోటికి రాలేదు. ఎంతో ప్రయత్నించాను. ఫలితం లేకపోయింది. జపం పూర్తిగ నిలిపివేయ వలసి వచ్చింది. తుదకు మా మామగారు ముగించి నాకు చెప్పినాకూడా జపంచేయుట కష్టమయింది. ఆ స్థలం వదిలి సుమారు, మైలుమారం పోయిన తరువాత జాపకం వచ్చింది. నాకిప్పుడూ ఆమంత్రం జాపకం ఉంది. కావలినే ఎవరయినా పరీక్షించండి.

"హరి హరే సాంపు దంత ఒక పాట పుల్లటి జుచ్చాలు యొకండి హ హితు సాంపు సాంపు సాంపూరే జిమ్మికొంటిని ఈశ్వరి మహాదేవి కాలాగ్ని నిలు, నిలు, నిలు." గొంతు వరకు వచ్చే నీటిలో ఆదివార మమావాస్య నాడునా లేక నూర్యగ్రహ (50-వ పేజీ చూడండి)

చూడండి!

సన్లైట్
సగంబళ్ళ మాత్రమే
ఈ బట్టలన్నిటిని ఉతికింది!

అట్లు చేసినట్టిది దాని అధికమైన సురగ!

సన్లైట్
సబ్బు

బట్టలను తెల్లగాస్తూ, కాలి తలచేముదాము ఉతుకును
R. 242-X52 TL

బారడేశంట్
తయారుచేయబడినది

వినితా లోకం

66 **త్రైపాల తరువాత ఆవుపాలే బిడ్డలకి సర్వశ్రేష్ఠం అని అంతా చెబుతారు. ఆవుపాలను గూర్చిన కొన్ని అనుభవాలును వ్రాస్తున్నాను. నా కుండేటటువంటి అనుమానాలను, భయసందేహాలను, శ్రీమతి భైరవిబాబ్ లీలా సీతారామ్ గారు కాని లేక సమర్థులైన మహిళలుగాని, తీర్థగలరని ఈ వ్యాసాన్ని వ్రాస్తున్నాను.**

“ఆవుపాలే బిడ్డలకి మంచిది. ఆవుపాలు అమ్మతో పమానమైనవి” అని అంతా అంటారు. కొన్ని అనుభవాలు నన్ను అలా అనుకోకుండా చేశాయి. డబ్బాపాలకంటే తాజాఅయినవి మంచి విటమిన్స్ ఉంటాయి ఆవుపాలల్లో. ఇవన్నీ అంతా ఒప్పుకోనే విషయాలే. ఆవుపాలు పట్టితే బిడ్డలు ఏపుగా ఎదుగుతారు. బలంగానే వుంటారు.

కాని, ఆవుపాలు ఆహారంగాయిచ్చే పిల్లలకు లివర్ వచ్చే అవకాశాలున్నాయని నా అనుభవాలు చెప్పాయి. కొందరికి ఏమీ చేయకపోవచ్చు.

మేము ఏడుగురం అక్క చెల్లెళ్ళం, ఇద్దరు తమ్ములున్నాం. మా అమ్మగారు మా అందరికీ ఆవుపాలే ఇచ్చారు. మాకేమీ కాలేదు. నేటికాలంలో అవి అందరికీ సరిపడలేదు. మా పిన్ని తన యిద్దరి బిడ్డలకూ ఆవుపాలే ఆహారంగా ఇచ్చింది. ఇద్దరూ లివర్ జబ్బుతోనే మరణించారు. మూడవ క్షిప్రకూడా ఆవుపాలే పట్టమని మాకు టుంబై దుర్మడు శలహా ఇచ్చారు. ఏమీ నాసరే ఈ పర్యాయం ఆవుపాలు పట్టవద్దనీ, ఆహారం మార్చమనీ మా పిన్నికి సచ్చ చెప్పాను. ఆమె గ్లాస్కో వాడింది. ఆ బిడ్డ ఆమెకు దక్కాడు.

తరువాత నాకు వినాహం జరిగి ఒక అమ్మాయి వుట్టింది. పిన్ని విషయంలోని అనుభవం గుర్తున్నా, అందరికీ అలా ఎందుకు జరుగుతుందని నేనూ ఆవుపాలే వాడాను. నీళ్ళూ పాలు కలిపే వాడాను. కాని ఆ

ఆవుపాలు

బిడ్డ మూడవసంవత్సరం ప్రవేశించగానే అదే జబ్బుతో చనిపోయింది. డాక్టర్ వల్లా వైద్యంవల్లా ఏమీ లాభం లేకపోయింది.

లివర్ జబ్బు రానంతవరకు నా బిడ్డ బాగానే వుండేది. పుష్టిగా, ఆరోగ్యంగా, మరే వ్యాధులూ దానికి రానేలేదు. పోనీ మరే ఆహారంవల్లనైనా ఆ జబ్బు వచ్చిందేమో అంటే ఆవుపాలు తప్పించి ఆఖర్కి చిన్న పిప్పరమెంట్ కూడా తిని ఎరుగదు.

ఆ తరువాత నే ఎరుగున్న ఇద్దరు మిత్రుల రాండ్ర పిల్లలు అదే ఆహారంపై పెరిగి, అనే జబ్బుతో చనిపోయారు. ఆవుపాలు ఆహారంగాఇచ్చిన మరో అమ్మాయికి కూడా లివర్ వచ్చి చాలా కష్టంపొంద బ్రతికింది. మా ఆడబిడ్డ, ఆవుపాలు చాలా మంచి వని వాడారు. ఆ పిల్లకూ లివర్ వచ్చినా అద్భుత వశాత్తు రక్షింపబడింది. ఇటీవల ఒక రిద్దరు మాయంటికి వచ్చిన మహిళలు తమ పిల్లలు లివర్ జబ్బుతో మరణించినట్లు చెప్పారు.

“ఏంపాలు పోశారు. ఆవుపాలా” అని నేనడిగితే వారు తెల్లబోయి అవునన్నారు. ఆమాట విని నేను తెల్లబోయాను...

లివర్ జబ్బు రావడానికి అనేక కారణాలు వుండొచ్చు. అ కారణాల్లో ఆవుపాలు కూడా ఒక కారణం కావడం నేను చూశాను. విన్నాను. అనుభవించాను. ఇది నా భ్రమ అనేకంటే సర్వశ్రేష్ఠమైన ఆవుపాలవల్ల అలా యెందుకు జరుగుతోందో ఎవరైనా శాస్త్రజ్ఞులు, వైద్యులు పరిశోధించి కారణాన్ని తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది.

ఎ. వి. రమణిమ్మ (హారా)

అసలు లివర్ జబ్బు ఏ కారణాలవల్ల వస్తుంది? అది రాకుండా, ఎలా జాగ్రత్త పడాలి అనే విషయాలు ప్రతి మహిళకూ తెలియపరచాలి. ఈ జబ్బులో అనేకమంది పసిపిల్లలు మృత్యువువారే బడుతున్నారు.

ఇదిచదివి ఆవుపాలు వాడే వారంతా అనుమానభయాలు పెట్టుకోవద్దు. ఆవుపాలు వాడేతలులు అందరూ గ్రహించవలసిన విషయాలు.

ఒకటి: నమ్మకమైన ఆవుపాలు కావాలి. అవి మన ఎదురుగుండా పితికినవై వుండాలి.

రెండు: ఆవుయొక్క ఆరోగ్యం ఆహారం గమనించడం మంచిది. మహాపట్నాల్లో ఆవులకు తెలకపిండి వగైరాలు జోరుగా వాడతారు, పచ్చిగడ్డి అపురూపంగా వుంటుందక్కడిది.

ఇక ఆవుపాలల్లో ఎక్కువసేరు కలపకూడదు.

“ఆవుపాలు బలమైనవనీ, నీ శ్లెష్మవహాస్తే సులభంగా జీర్ణమౌతాయనీ, కొందరు చెబుతారు. ఇది పొరబాటు. నీళ్లు ఎక్కువ కలపడం వల్ల మంచి ఫలితాలకంటే నష్టఫలితాలే రావచ్చు. డబ్బాపాలు పిండిగా మార్చబడతాయి. ఆవుపాలల్లో సహజంగానే నీరు ఎక్కువ వుంటుంది. కాబట్టి నీళ్లు స్వల్పంగానే కలపాలి. పాలు ఇవ్వడంలో మూడునాలుగంటల వ్యవధి వుండాలి. రాత్రి 10 గంటలు దాటాక పాలు పట్టరాదు.

సహజంగానే ఆవుపాలు రుచిగా వుంటాయి. కాబట్టి పంచదార వగైరాలు కలపకుండా పట్టి అలవాటుచేయడం మంచిది. పిల్లలు మరీమారాంచేస్తే పటికపంచదారవాస్తం మంచిది.

పాలు గిన్నెల్లోకాక కుండ్లలో కావడం మంచిది. సన్నటి సెగను కావడం మంచిది. పాలు బోతిగా చల్లారినవి కాక గోరు వెచ్చనివి వాడాలి.

ఆవుపాలల్లో జీర్ణ వుంటుందనీ, అది

అలంకరణలు పాఠకాత్మలు

జమ్మి సునీలారాజు
(గుండుగోలను)

సహజంగా ఉన్న అందాన్ని ద్వీగుణీకృతం చేయటానికి "అలంకరణ" తోడ్పడుతుంది. స్త్రీలకి అలంకరణపియత్వం సహజగుణం. ఆకర్షణీయంగా అలంకరించుకొని సౌందర్యాభివృద్ధి చేసుకోవాలని ప్రతిస్త్రీ వాంఛిస్తుంది. అలంకరించుకోవటంలోని కొత్త పద్ధతులకోసం తాపత్రయ పడుతుంది.

ఈనాడు ఫాషన్స్ మహావేగంగా మారిపోతున్నాయి. దుస్తులు ధరించే తీరు, నగల ధారణ మొదలైనవి చెప్పలేనన్ని రకాలుగా మారుతున్నాయి. ప్రాచీనకాలంలో స్త్రీలు మొదలైన వారు ధరించినవి ఒక తీరు, తరువాత తరువాత మన చెద్దవాళ్లు అంటే ఆమృతమృత్యులూ నాయనమృత్యులూ ఒకతీరు, పదిపన్నెండ్లక్రితం ఈ మధ్య ఒక తీరు, నవీన అలంకరణ ఒక విధం.

మొదట నగల విషయమే తీసుకుందాము. ఈ నగలు పూర్వపువేళ కొంచెం కొంచెం మార్పులతో ఫాషన్ అవుతూ వస్తున్నాయి. "నగలుధరించుట భర్తకి ఆయురభివృద్ధికరము" అని పింగళి నూరన సృష్టించిన సుగాత్రీ అనుకుంటుంది. అయితే ఆమె నిరాభరణత్వమే వాఛించాడు ఆమె భర్త

కొందరు జీర్ణంచేసుకోలేరనిన్నీ ఆ జిడ్డు అనగా పచ్చిపాలమీద వెన్న చిలకరించి తీసేసి కాచిపడితే ఏజబ్బూ రాదనీ మాదాక్కరు చెబుతారు. అలా వెన్న తీయడానికి ప్రయత్నిస్తే రాలేదు మాకు. మరే విధానం వల్లనైనా తీయడం అందరికీ అందుబాటులో వుండదు. మిగతా విషయాల్ని ఆచరణలో పెట్టొచ్చు. ఆవుపాలు త్రాగే పిల్లలు ఏపుగా పుష్టిగానే పెరుగుతారు. అయినా వారిపై ఓకమ్మ వేసి వుండటం మంచిది. తెల్లగా విరోచనం అయితే డాక్టర్ సలహా వెంటనే తీసుకోవాలి. ఆవుపాలు పోసే పిల్లలకు పండురసం కొద్దిగా యియ్యడం మంచిది.

ఇందులో వ్రాసినవన్నీ జరిగిన విషయాలు. బిడల పెంపకం విషయంలో సమగ్రులైన మహిళలద్వారా నా బోటి మహిళలకు అమూల్యమైన సలహాలు లభ్యపడగలవనే ఆశతో ఈ అనుభవాలను వ్రాసి నాను. ★

కాలీనుడు. మొత్తానికి నారీలోకానికి నగల మీద ఉండే ప్రీతి అంతా యింతాకాదు. అమరావతి అజంతా మొదలైన శిల్పాలలో ఈ నగల రకాలన్నీ కనిపిస్తాయి. మన భారతీయ ఆభరణాలు చాలా అందమైనవి, విలువఅయినవి కూడాను.

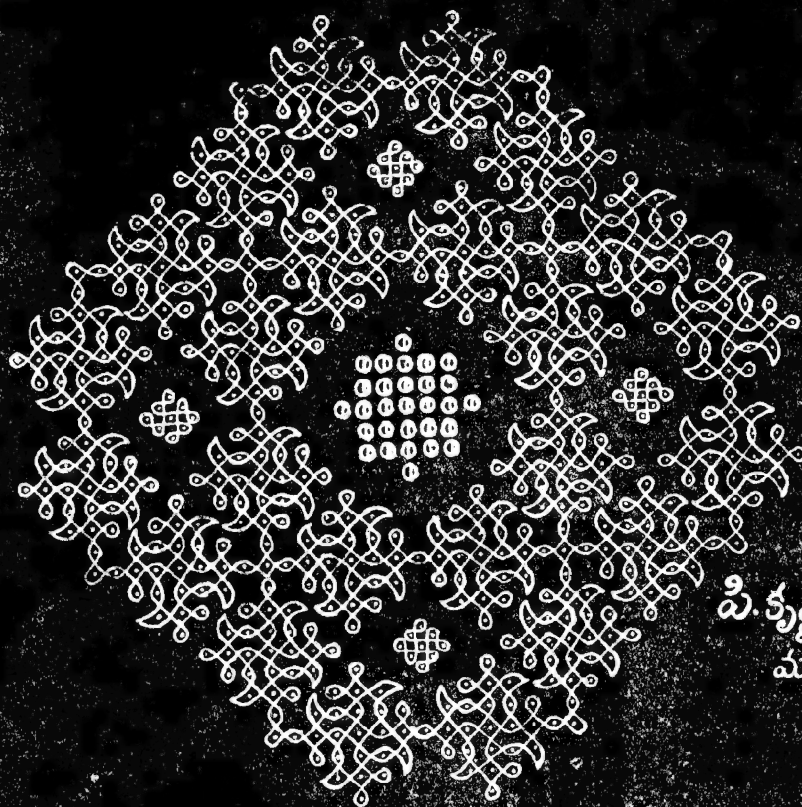
పూర్వం ఆ పాదము సకం ధరించేందుకు

వివిధ రకాలైన ఆభరణాలు ఉండేవి. వాటి పేర్లు కూడా చిత్రంగా వుంటాయి. కళా పూర్వోదయంలో మధురలాలన పెండ్లి కుమార్తె అయినప్పుడు ధరించిన ఆభరణాలు చూడండి. కాలివేళ్ళకు మట్టెలు, పిల్లాండు బబ్బిలికాయలు, వీరముద్దయలనే కాలి బొటన వేలి ముడికలు, అంచెలు ధరించి

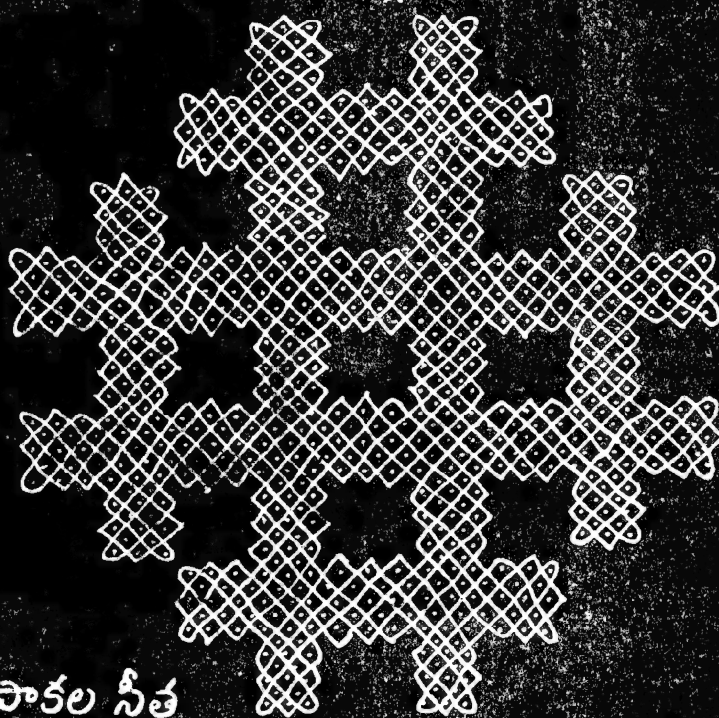
కేశాలంకరణం

చిత్రకారుడు : వెల్లటూరి పూర్ణానందశర్మ.

పి. కృష్ణభారతి
మద్రాసు

ముగ్గులు

పాకల సీత
విలూరు

★ అలంకరణలో పాతకౌతలు ★

నది. నడుమున మొలనూళ్లు, వడ్డాణము, మెడలో పుంజాలదండ, బన్నుసరిము, ఆణి ముత్యాల పేరు, మొగపు తీగ, సందిదండ లనే భుజకీర్తులు, చేతులకు నూడిగములు (గాజులు), కడియాలు, చెవులకు గొడసర ములు (చెంపసరములు) చెవులపూవులు, బవిరలు, కోలాటకమ్మ జోడు, ముక్కుకు ముంగర, పాపటబొట్టు, కొప్పువల - ఇన్ని ధరించిన ఆమె సౌందర్యం అద్వితీయం కాగా, తల్లిభయపడి దిష్టి తీసిపారవేసుంది ఆమెకు. వాల్మీకి రామాయణంలోనూ, బాణుని కాదంబరిలోనూ “పాంజీలు” అనే కాలి ఆభరణాల ప్రసక్తి వస్తుంది. పెద్దన మనుచరిత్రలో మనోరమ, పెండ్లికి అలంకరించుకున్న పుడు మణిపారిహర్యములు (కంకణాలవంటి ఆభరణాలు), రశన అనే పదవారు పేటలుగల మొలనూలు ధరించినది. ఈ మొలనూలు గొలుసులవలె నుండి పేటలు కలిగి ఉండేది. మనోరమకు తండ్రి ఆరణ మిచ్చిన ఆభరణాలలో నులాకోటి (అందెలు) కంఠిక (కంటెలు) కూడా ఉన్నవి.

తెనాలి రామకృష్ణుని పాండురంగ మహా తృప్తిములో, నిగమశర్మ వృత్తాంతములో నిగమశర్మ తస్మరించుకుపోయిన నగలలో ‘హరిసుధర్మనపు పేరు’ అనే ఆభరణంవుంది. కళాపూర్వోదయంలో సుగాత్రి ‘ముల్లీ పేరు’ అనే ఆభరణం ధరించినది. మధురలాలన పసిపాపగా నున్నప్పుడు పులిగోరు, సంకులు (శంఖాల కంఠముల), బొద్దులు (గాజుల వంటివి), రావిరేక ధరించినది. శ్రీకృష్ణ దేవ రాయలవారి ఆముక్తమాల్యదలో గోదాదేవి నాసామణి (ముక్కర) ధరించింది.

వీటిల్లో చాలామటుకు నగలు మన పెద్ద వాళ్ళకూడా పెట్టుకున్నారు. కానికి మట్టెలు, పిల్లొండ్లు, వెండికడియాలు, గొల్లెపు గొలుసులు, పట్టిలు, మొలక వడ్డాణాలుల్లే మెడలో చంద్రహారాలు, పలకసరులు, కాశి కాసు గుండెదండలు, గజైల పట్టెడలు, ముత్యాల, పగడాలు, శంఖాల తావళాలు, కాసులపేరు వరహాలపేరు, కంటే, చెవులకి రాళ్ళదుద్దులు, బొగడలు (ఇవి చెవి పైభాగాన ఉండేవి) బావిలీలు, చెంపసరాలు, ముక్కుకి అడ్డబాసలు, ముక్కుపైడకలు, చేతికి గాజులు, కట్టువంకీలు, తలమీదచంద్ర వంక, రావిరేక, జడవిల్లి, నాగరం, రాగిడీ, పాపిట పిండ్రలు ధరించారు.

పూర్వం చెవులకి రకరకాల కమ్మలెకాక రంగురంగుల తాటాకులుకూడా పెట్టుకునే వారు. కాదంబరిలో కాదంబరి చెవులకున్న

మరకత మాణిక్య కుండలాలలో ఉత్కృష్టమైన తాటాకు పొదిగారుట. ఈ ‘తాటాకు’ వలననే చెవి కమ్మలకు ‘తాటంక’ శబ్దం వచ్చిందేమో! ‘కరిక’ అనే చెవిఆభరణానికి అర్థం, చెవిలక్కాకు అనికూడా వుంది. అంటే లక్కపూసిన తాటాకుట. కుమారసంభవములో కాలిదాసు “కర్ణావ సక్రమల దంతపత్రమ్” అన్నాడు. అంటే చెవియందున్న తెల్లని దంతపు భూషణం అని. అప్పట్లో వారు చెవియందు పువ్వులు కూడా ధరించేవారు. పార్వతి ముంగురు లందు పెట్టుకున్న క్రొత్త కొండగోనుపువ్వు జారిపడినట్లూ చెవిలోని లేతచిగురు వాలి పడేట్లూ వంగి, శివునికి నమస్కరించిందన్నాడు కాలిదాసు. అలాగే శ్రీహరుగు నైవేదకావ్యంలో “ప్రేమపూర తమాల దళాంకురం” (చెవిలోని లేత జరిసినపూవు) అని వర్ణించాడు. మన అమ్మమ్మలూ వాళ్ళూ రంగురంగుల రాళ్ళున్న కమ్మలే ధరించారు. ఇక మొన్న ఆమగ్గి అందరూ వేలంవెరిగా ధరించిన లోలాకులు, జాకాల రకాలు అన్నీయిన్నీకావు. రకరకాలు వచ్చాయి. ఇప్పుడవన్నీ పోయి రింగులు, ముత్యాలు క్రిందికి వేలాడే దుద్దులు ఇల్లారకాల దుద్దులే ఫాషన్ గా వున్నాయి. మన పెద్దవాళ్ళు ఎల్లరాళ్ళున్న జిగి నీగొలుసులు పెట్టుకుంటే మనం రాళ్ళ నెక్లేసులు పెట్టుకుంటున్నాము. ఈ మగ్గి సన్న జాజి, మల్లెమొగ్గల పేష్ వల్లోనూ మామిడి పిండల పేష్ వగల బంగారపు నెక్లేసులు ఫాషన్ అయ్యాయి. కాని ఇటువంటి మొగ్గల ఆకారములు, గంటాకారములు, ఆకుల ఆకారముగల హారాలు వెయ్యేళ్ళనాటి ప్రజా జీవితాన్ని ప్రతిబింబింపజేసే వింగ్లప్రదేశ్ ఆలయాల్లైన ఖజురహో శిల్పకళయందు కనబడుతున్నవని శ్రీ హెచ్. ఆర్. శేషగిరి రావుగారు జూలై 8వ తారీకు ఆదివారం ఆంధ్రపత్రికలో వ్యాసంలో వ్రాశారు. కనుక పూర్వపునగలే కొద్ది మాగుల్తో వస్తున్నాయని గ్రహించవచ్చును.

మన పెద్దవాళ్ళు పెట్టుకున్న గజైలపట్టె వంటి నెక్లేసు ఈ మగ్గి ఒకరుపెట్టుకోగా చూశాను. ముత్యాలవాడకం అప్పటినుంచీ వుంటూనే వుంది. కాలిదాసు కుమారసంభవంలో పార్వతిని వర్ణిస్తూ “ఆమె కంఠానికి గుండ్రని ముత్యాలవారానికి చక్కగా జోడుకుదిరింది” అంటాడు. కళాపూర్వోదయంలో మధురలాలన, కళాపూర్వులు గ్రీష్మ కాలంలో లేలిక గావుండే ముత్యాల ఆభరణాలు ధరిస్తారు. కాదంబరిలో మహాశ్వేత

ఉసిరికాయలంత మంచిముత్యాల జపమా మెళ్ళో ధరించినది. కాదంబరి, తలపై ముత్యాల చంద్రవంక ధరించింది. వాల్మీకి రామాయణంలో రావణుడు సీతాదేవి నెత్తుకొని పోతుండగా ఆమె మెడలోనుంచి ముత్యాలు పొదిగిన చంద్రహారం జారిపడింది. వాళ్ళు పాపటలో ముత్యాల చేరులు ధరించే వారు. రామాయణంలో రామునికి పట్టాభిషేక సందర్భంలో వాయుదేవుడు, నవరత్నాలు, నడుమ నాయకమణితో అలంకరించిన ముత్యాల హారం యిచ్చాడు. ఈ మగ్గి కూడా పై విధంగావుండే ముత్యాలనగ షేషన్ అయింది. రాళ్ళు ముత్యాలు పొదిగిన నెక్లేసులు ఫాషన్ గా వుంటున్నాయి. మన పెద్దవాళ్ళు చెవిబొగడలలో మంచి ముత్యాల, మెడలో ముత్యాల తావళాలు, అడ్డబాసల్లోకూడా ముత్యాలు వాడేవారు. ఆమగ్గి ముత్యాలు దారానికి గుచ్చివేసుకొనే వారు.

దంతపు పూసలుకూడా షేషన్ అయ్యాయి. కాదంబరిలో మహాశ్వేతి చేతివ్రేళ్ళకు సన్నటి దంతపు ఉంగరాలు పెట్టుకున్నది. ఇప్పుడు చెవులకి, చేతులకి మంచి ముత్యాలు రాళ్ళు పొదిగిన ఆభరణాలు ధరించటం ఫాషన్ అయింది. పగడాల తావళాలు మన పెద్దవాళ్ళే తప్ప ఇప్పుడెవరూ వాడటంలేదు. రామాయణంలో సీతాదేవి రత్నాలూ పగడాలూ పొదిగిన హస్తాభరణాలు అశోకవనంలో ఛెట్లకు వేలాడదీసిందిట.

ఇక దుస్తుల విషయం. రామాయణ మహా భారతాల్లో పట్టుబట్టలే వర్ణించబడాయి. సీతాదేవి రావణునిచే అపహరించబడినప్పుడు పచ్చ పట్టుచీర ధరించింది. కుమార సంభవములో పార్వతి నోకపట్టబహుచారి “కల హంసలు చిన్నెలుగాగల పెండ్లికూతురి పట్టు చీరకూ...” అంటాడు. మనుచరిత్రలో వరూధిని ఎల్లని పావడా తెల్లనిసెలా ధరించినది. గంధర్వ స్త్రీ ఒకామె తామరరేకులు గల పట్టువస్త్రము ధరించినది. ఆ తామర రేకులు ఏ బంగారు పోగులతోచిత్రించాగో! మనోరమ పెండ్లికూతురై తెల్లని తల్ల తల్లలాడే పట్టుబట్ట ధరించినది. పుంజకస్తల, పలు చని చీరలో ఎల్లరంగులదైన పావడా ధరించినది. ఇది బహుశా ఇప్పుడు మనం ధరించే టటువంటి లోపలిపరికిణీ వంటికేమో నని విస్తున్నది శాకు. కళాపూర్వోదయంలో మధురలాలన “పసుపుకొంగుల తెల్లపట్టు దువ్వలువ” ధరించినది. కాదంబరి పల్లవి అద్దమువంటి పట్టువలిపెము కట్టుకొంది. ఆజంతా కుడ్యచిత్రాలలో రంగుబట్టల రకాలన్నీ కనిపిస్తాయి.

శ్రీ బులుసు వేంకటరమణయ్య గారు “మృత్యుకటికమునాటి సాంఘిక రాజకీయ

★ ఆలంకరణలో పాతకౌత్తులు ★

పరిశీలులు" అనే వ్యాసంలో ఆనాటి విషయాలన్నీ వ్రాస్తూ ఆనాటి స్త్రీలు ఎత్తని చీరలు సాధారణముగా ధరించేవారు అని వ్రాశారు (ఆంధ్రపత్రిక విశోధనవర్తమానిక). శ్రీ కేశవ గిరి రావు గారు తమ వ్యాసంలో "గుప్తరాజుల కాలములో స్త్రీలు చీరలు, కుట్టుపనికల పరికిణీలు ధరించేవారు. 10, 11 శతాబ్దాలనాటికి పరికిణీలు తగిపోయి చీరలు అనేకవిధాలుగా ధరించటం ప్రారంభమైంది" అని వ్రాస్తూ, శిల్పాలలో వున్న కొన్ని విధాలు వర్ణించారు. ఇప్పుడు మనం కుట్టుపనికల పరికిణీలు పలు చని చీరలలో కడుతూఉంటాము. మనం కట్టుకునే ఫాషన్ చీరలన్నీటికి పెద్ద పెద్ద కొంగులుంటున్నాయి. పోతనగారు ఆంధ్ర భాగవతంలో ఋశ్యశృంగునివద్దకు వచ్చిన వారవనితలను వర్ణిస్తూ "రంగంచల్లజ్వల ప్రభానుకూలంబుల్" అని వ్రాశారు. అంటే కొంగునందు బంగారముకల పట్టుచీరలన్నమాట. ఈ పెద్దకొంగులు మన అమ్మమ్మలు వాళ్ళు కట్టుకున్న పట్టుచీరల కట్టు కొంగులవేపు కూడా వుండేవి. వాళ్ళు సాధారణంగా కాశీపట్టుచీరలు, కంచి, బెంగళూరు పట్టుచీరలు వాడేవారు. చీరలనిండా జరిపూపులనీ వుండేవి. తరువాత ఆ మధ్య సన్న అంచులు, కొంగులు లేకుండా ఫాషన్ అయ్యాయి చీరలు. ఇప్పుడు వన్ వైడ్ బార్డర్ వుండి పెద్దకొంగులున్న చీరలు ఫాషన్ అయ్యాయి. పై పట్టుచీరలకొక పల్పుటి మై నూర్ తిల్గులు, పి ఫాన్, ని నామ్, వైలాన్, జార్జెట్ వంటి మరీ పల్పుటి చీరలు ఫాషన్ అయ్యాయి. ఈ పల్పుటిచీరల మీద పూసలు, నెండి బిళ్ళలు, అద్దాలు కూడా ఫాషన్. భాగవతంలో పోతన శ్రీకృష్ణుడి భార్యలు "ముక్తాఫలాంచల మృదుల దివ్యాంబరాలు" కట్టారనిరాశాడ.

ఈ మధ్య 'తెల్లటి డ్రెస్' వేసుకోవటం ఫాషన్ అయింది. వేంకటనాథుని 'హంస సందేశం'లో రాముడు ఒక హంసనుచూచి "తస్మిన్ సీతాగతి మనుగతే తత్సకూలంక మూర్తే (సవరిమలో తత్సకూలం దాని రూపకాలు సీతాచీరకావో తీసిపోవు) అనుకుంటాడు. అటువంటి తెల్ల చీర ఎంత అందంగా వుంటుంది చూడండి.

ఇక రవికలసంగతి. పూర్వం 'కంకల' అని ధరించేవారు. పది పదకొండు శతాబ్దాలలో స్త్రీలు 'చునీ' చోలీ ధరించేవారనీ, ఆ చోలీ మనచోలీమాదిరి కాక కొంచెం తేడాగా వుండనీ, నేటిమాదిరిగా చేతులు గల రవికలు విగుతుచోలీలకూడా ఉండేవనీ ఖజురహో శిల్పాలవల్ల తెలుస్తున్నది.

మన అమ్మమ్మలూ వాళ్ళూ మో చేతుల వరకూ చేతులుండి కం టి మె డ ఉం డే చోలీలూ, వదులుగా ఉండే రవికలూ ధరించేవారు. ఈ చోలీ అనేది అసలు మహారాష్ట్రదేశంనుంచి మనకు వచ్చింది.

రవికల చివర్లకి పది పదిహేనేళ్ళ క్రితం పూసల లేకుండా, పట్టురవికలమీద పూసలు కుట్టుకునేవారు. కణుము అంచుల పట్టు రవికలూ ముఖమల్ రవికలు వాడేవారు. ఆ తరువాత ఇక జాకెట్ల రకాలు చెప్పతరంకాదు. మహావసులైనవి, విమానం గెక్కలూ, బుట్ట చేతులూ, కుచ్చెల్లి కాలగూ భుజాలమీదకే చేతులుండేవి ఇల్లా తెక్కలేనన్న ఫాషన్ వచ్చాయి. వాటికి ఈనాటి చోలీ అందం ఏకాశానా కనపడదు. ఆ తరువాత జాకెట్ చేతులు పొడుగైపోయి మణికట్ట వరకూ ఉండడం (పంజాబీస్ డ్రెస్ వంటిది) ఫాషన్ అయింది. ఇప్పుడు మళ్ళీ మన పెద్దవాళ్ళ ధరించే రవికలే కొద్ది చక్కటి మార్పులతో చోలీలయ్యాయి. ముఖమల్ కూడా బాగా వాడకంలోకి వచ్చింది. పూసల డిజైన్స్ ఫాషన్ అయ్యాయి. ఈ చోలీలవలన గుడ్డ పాదుపుకూడా అవుతున్నది.

ఇక శిరోజాల ఆలంకరణ విషయం. అజంతా చిత్రాలలో శిరోజాలను రికరకాలుగా ముడుచుకోవటం చూస్తాము. కళా పూర్వదయంలో "కమ్మే నేదగితేతుల లన్ను వంగి గెనల్ గాన్పించిడిన కలంట్లు" అంటాడు సింగిరి మారన. లేత మొగిలితుల వంటి కొనలు పైకి కనబడేట్లు జాటుగా ముడుచుకొన్న వెంట్రుకల దూముడి అన్నమాట. అంత బాగా మనం వేసుకోగలమా జారుముడి. పోతన భాగవతంలో సత్య భామ నరకాసురునితో యుద్ధం చేయటానికే "వేణిన్ చొలెము పెటి" లేచింది. వేణి అంటే సర్వకొకముగా అల్లిన శడట. అంటే ఒకజడ తాచుపాములా వేసుకొంది కాబోలు సత్య!

ఖజురహో శిల్పాలలో ఆకాలంనాటి స్త్రీలు తలను నెమకకు రుద్ది ఒకే ముడిగా వివిధ పద్ధతులలో ముడిచేవారనీ ఆ శిల్పాలలోని తిలకట్టు పద్ధతులు నేకు తిరిగి ప్రసరుద్ధ రింపబడుతున్నాయనీ శ్రీ కేశవగిరిరావుగారు వ్రాశారు. గెండుజడలు వేసుకోవటం యీచుధ్య ఫాషన్. మన పెద్దవాళ్ళు గట్టిగా గుద్ది రకారకాల చుట్టలు లేదా ఒక జడ వేసుకునేవారు.

ఇప్పుడు జడవేసి మెట్టమీదుగా గుట్ట చుట్టుకోవటం, వదులుగా జడలు, బాబ్ డ్ హేయిర్ ఫాషన్ గా వున్నాయి. మన పెద్దవాళ్ళలాగే మనమూ ఫాషన్ అని మధ్య

పాపిడి తీసుకుంటున్నాము. ఆ మధ్య ప్రక్క పాపిడులు కొన్నాళ్ళు ఫాషన్. తలమీద బంగారు ఆభరణాలుకూడా ఏమీ ఉండటం ఫాషన్ కాదు.

ఇక దేహాలంకరణ. స్నానానికి పూర్వం పూర్వకాలంలో ఆంగరగాలూ అనీ ఆభరణాలనేవారు. స్నానమయ్యాక సాంబ్రాణి ధూపమూ అనీ వేసుకునేవారు. కస్తూరి, పచ్చకర్పూరము, గంధం, కుంకుమపువ్వు, ఒంటికి రాచుకునేవారు. కంటికి కాటక తప్పకుండా పెట్టుకునేవారు. తిలకధారణ సామాన్యంగా కస్తూరితో చేసేవారు. మను చరిత్రలోని వరుాధిని కస్తూరిబొట్టు ధరించినది. మనోరమకు కుంకుమపువ్వు నరగదీసి సేసబొట్టు పెట్టారు సఖులు. కళాపూర్వోదయంలో సుగ్రాతి కస్తూరిచుక్కతో బొట్టు పసుపుబొట్టు కూడా పెట్టుకున్నది. కుమార సంభవంలో పార్వతికి తల్లి హరితాలమనే వర్ణ ద్రవ్యవిశేషమూ, మనశిల అనే ధాతువును కలిపి, కల్యాణతిలకం పెట్టింది. ఖజురహో శిల్పాలలో తిలకధారణలో విచిత్ర పద్ధతులన్నీ కనిపిస్తాయి.

ఇవేకాక పూర్వం చెక్కిల్లమీద కను బొమ్మలపైన కుంకుమ కర్పూరం మొదలైన వాటితో మకిరికొప్పలాలు, పత్రలేఖనాలు రాసుకునేవారు. కస్తూరి, కుక్కొగురు, గోగో జనమూకూడా కలిపేవారు. పెదిమెలకు లక్కరంగు రాసుకొని లోగ్రహాడి చల్లటం వలన పసుపు ఎగుపురంగు కలిసిన రంగు వచ్చేది. తాంబూలం నిత్యం ఉపయోగించేవారు. ఇందివరా తుళు (మనుచరిత్రలో) మనోరమకు అరణమిచ్చిన వస్తువులలో వీటికా వేటికలు (పాందానులు) తమ్ముసడిగములు (తాంబూలము ఉమియు పాత్రలుట) వున్నాయి. వ్రేల్లికి గోరింటాకు, కాల్కి పసుపువారాణి ధరించేవారు. మన పెద్దవాళ్ళు ముఖానికే పసుపు రాసుకొని కుంకుమ ధరించేవారు. ఇప్పుడు ఫాషన్ వ్రేల్లికి క్యూబిక్ పెదిమెలి లిప్ సిక్, బుగ్గలి రంగు వేసుకోవటమూను. ఇవి శీలక పద్ధతులవలంచేత ఫాషన్ అయ్యాయి. కుంకుమ బదులు తిలకం ఫాషన్ అయింది. ఇక హేండ్ బాగ్ లు, జోళ్ళు విషయం. అజంతా చిత్రాలలో సోపించులు, ముస్తగులు ఉన్నాయంటే హేండ్ బాగ్ ఎంత ప్రాచీనమైనదో తెలుస్తుంది.

మనుచరిత్రలో వరుాధిని "రత్న పాదుకలు తొడుగ కవ్వలికి పోయె"నని చెప్పటంవలన స్త్రీలు జోళ్ళుధరించటం క్రొత్త ఏమీ కాదని తెలుస్తుంది.

ఆడలు ఎన్నోనైనా యిప్పుడు సింపుల్ గా ఆలంకరించుకోవటం ఫాషన్. సమయానికి సరిపోయేట్లు ఆలంకరించుకోవటమే ఆడలు ఒక ఫాషన్. అది ఒక కళ. ★

అందం; అభిరుచి

అందం రాజీంచడంలో కీలకం అంతా మన వస్త్రిధారణలోనే వున్నదని నా అభిప్రాయము. ఎందుకంటారా! ఎంత బాగులేని వారైనా చీర చక్కగా కట్టుకొని, తల శుభ్రంగా దువ్వకొంటే ముఖం ఎంతో కొంతవంతంగా వుంటుంది.

“మేం అందంగా వున్నాం. ఎలావున్నా సరిపోతుందిలే” అని అనుకోనేవారు కూడ లేకపోలేదు. చీర ఖచ్చితంగా ధరించేటందుకు అంటే ఒకటి పైకి ఒకటి కిందుకు వుండేలా కట్టుకొని, జుట్టు చింపిరిచింపిరిగా వుండు కొంటే (వార్షకు చింపిరిజుట్టు, ఫాషన్ గామెను! ఎంతో ఫాషన్ అయితేమాత్రము నలుగురికీ నచ్చేలా వుండొద్దా!) ఇలాఉంటే ఎంత అందమైనవారైనా కొంత అసహ్యంగా కనబడుతారు.

మంగళా కందూర్ (విశాఖపట్టణం)

మొన్నను, అంటే ఓ సదిరోజులక్రిందట అనుకొంటా. విశాఖ రైలుస్టేషన్ వెయిటింగ్ రూములో ఓ ఆవిడను చూశా. మొదట ఒక నెక్లెస్, 2 రాళ్ళ హారము, రెండు షేటల గొలుసులు రెండూ, చూడు షేటల గొలుసులు రెండూ, నాలుగు షేటల గొలుసు ఒకటి, యింకా ఏమేమో (వాటి షేర్లుకూడ నాకు తెలియవు) వేసుకొంది. రెండుచేతుల నిండా గాజులు వేసుకొంది. జడలో బిళ్ళ, నడుంకి వడ్డాణం పెట్టుకొంది. అంతా సరిగా ఉంది. తీరా ఇన్ని సాములు వేసుకొన్న మనిషీ మళ్ళీ వాయల్ చీర కట్టుకొంది, అబ్బ! చూస్తుంటే ఎంత చిరాకు కలుగుతుందో చెప్పలేనుమరి! అన్ని సాములున్నవారు ఒక పట్టా చీర కొనలేక పోయారా! అసలు ప్రయాణమప్పుడు అన్ని సాములు వేసుకొంటే ఏం బాగుంటుంది? నగలుంటే వుండవచ్చు. ఆన్నీ ఒకమారే వేసుకోవాలని ఉండేమిటి?

ఇంకో రకంవారు వున్నారు. నగలు పెట్టుకొనేది ఫాషన్ కాదనేవారు. లేనివారు అలాంటి సరిపోతుంది. కాని నగలుండీ పెట్టుకోనివారిని నే చూశాను. అంటే ఆన్నీ ఒక్క మారే పెట్టుకోవాలనికాదు నేననేది. ఎన్ని నగలున్నా ఏప్పుడూఒక జత గాజులు,

ఒక నెక్లెస్ వేసుకొనే వారిని నేను చూశాను. పోనీ ఏ Picture కో, ఏషికార్ కో వెల్సినప్పుడు అలాచేస్తే బాగుంటుంది. కాని పెళ్ళికి, కేరంటానికి వెల్సినప్పుడుకూడ ఈ తరహావారు యిలానే వస్తారు. ఇలాంటి వారిని చూస్తే చిన్నప్పుడు నేను, నగలు

వాలుజడ వయారి చిత్రకారుడు: కె. శేషగిరిరావు, హైదరాబాదు.

పెట్టుకోవడం ఫాషన్ కాదనుకొని, ఒక మారు కేరంటానికి వెళ్ళేటప్పుడు అమ్మ నెక్లెస్, గాజులాగేస్తే వద్దని మొండికేశాను. ఇప్పుడు తల్లుకొంటే నవ్వు వస్తుంది.

నా ముటుగు నేను “White Lady Hamilton” చీర, తెల్లక్రేపు చోళీ వేసుకొని, వెంట్రుకలు రింగుకు చుట్టి, net వేసి, మల్లెపూలు పెట్టుకొని, తెల్లని గాజులు

చేతుల కేసుకొని, కాళ్ళకు తెల్లని జోళ్ళు వేసుకొంటే ఎంతో బాగుంటాను. క్లబ్ పీఫాన్ చీరకు ఆకుపచ్చ, లేదా నీలపు వెల్వెట్ చోళీ వేసుకొని, రాళ్ళ నెక్లెస్ వేసుకొంటే ఎంతో బాగుంటుంది. వెల్వెట్ పైన రాళ్ళ నగలు బాగా కనిపిస్తాయి.

కొందరున్నార; పట్టు రవిక, వాయిల్ చీర వేసుకొంటారు. చీరలు ఏ ధరకైనా కట్టుకొనే తీరులోవుంది దాని అందం. ఓరోజు నాకు మనసు బాగులేక చాలా చికాకుగా వున్నాను. కట్టుకొన్నదేమో నిల్కు చీర. కాని పైలెవెంగు ఒక కొస పొడుగు, ఒక కొస పొట్టి. చాలా అసహ్యంగా వుంది. అంతలోనే మా ప్రక్కంటావిడ వచ్చింది. ఆమెను చూస్తే నాకు సిగ్గేసింది. ఆమె కట్టుకొన్నది నేతచీర. కాని కట్టుకొన్న తీరు చాలా బాగుంది. చీర మట్టసంగా కట్టుకొని బాగా బాదగు దిది వుంది. అంటే రెండు బాదగు బాగా కనబడేలా వుందన్నమాట. చూడడానికి మచ్చటగా వుంది. అందుకే దుస్తులు ధరించే తీరులోనే మన అందమంతా యిమిడివుం దంటాను.

వీపుకు పూసలు, అద్దాలు, ఎంబ్రాయిడీ డిజైనులు కుట్టుకొంటారు. అలాంటి చోళీలు వేసుకొన్నప్పుడు జడ వేసుకోకుండా రింగు (లేదా యిష్టమొచ్చినది) వేసుకొంటే బాగుంటుంది.

కొందరు పైలెవెంగును చోళీ కనబడకుండా మూసుకొంటారు. మళ్ళీ ఆ చోళీకి మంచి డిజైన్ వేసుకొని ఉంటారు. ఇలా మూసుకోడానికి కష్టపడి డిజైన్ ఎందుకు కుట్టుకోవాలి? ఎందు కలా మూసుకొంటారని అడిగితే మర్యాద అంటారు. అంటే యింతకూ ఆలా చెంగు నిండా కప్పకొని వారు ఆమర్యాదస్థు లన్నమాట వారికి. ఇలాంటి మర్యాదస్థులు కొందరు పల్చటి చీర కొంగు నిండా మూసుకొంటారు.

ఇంకో విషయం. కొందరు నల్లగా ఉంటారు. ముదురురంగు చీరలు కట్టారు. అది మాడడానికి అంత బాగుండదు. అలాటి ముదురురంగుచీరలు కట్టేటప్పుడు ముందు అని తనుకి నవ్వుతానూ అని ఆలోచించుకోవాలి. మేము అప్పుచెల్లెళ్ళు ఇద్దరం, చా మ న చాయగావుంటాను. మేము కొం చెయ్యమందు రంగు చీరలు కట్టేనే మా యింటో కోప్పడతారు. సహజంగా మేము రేతరంగుచీరలే ఎక్కువగా కొంటాము, కట్టాము. మనం ఏదైనా చేస్తే అది నలుగురికీ నచ్చుతుందా అనికూడా కొంఁసం ఆలోచించుకొని మరీ చేయాలి. మనకు తగినట్లు మనం వస్త్రాంగిక రణ వేసుకొంటే మనం అందంగా లేకపోయినా అందంగా వున్నట్లు కనిపిస్తాం.

వెయ్యి అబద్ధాలు చెప్పి అయినా...

మాస్టే హితురాలు నిర్మలకి ఈ మధ్య ఒక సంబంధం వచ్చింది. అబ్బాయి ఒక డిగ్రీ సంపాదించి ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. ఆ అబ్బాయికి నిర్మలని చూపించారు. అబ్బాయికి అమ్మాయి, అమ్మాయికి అబ్బాయి నచ్చారు. జాతకాలు చూశారు. యాయి. ఆడపెళ్ళివారు చెప్పిన కట్టునికే వాళ్ళు ఒప్పుకున్నారు. సరే, ఇంక ముహూర్తం నిశ్చయించేసుకుందామనుకుంటున్నారు. ఆ సమయములో పెళ్ళి కొడుకుగారి దూరపుచుట్టం (వరసకి మేనల్లి) అమ్మాయిని చూడాలన్నారు.

ఇప్పుడే తేకపోయినా సరే తే అనుకుని నిర్మలని మళ్ళీ, పెళ్ళి కొడుకుగారికి, అతని మేనల్లిగారికి చూపించారు. మా నిర్మల కన్ను

మక్కు తీరుపుగావుండి చూడటానికి బాగానే వుంటుంది. కాని కనుబొమ్మలు కొంచెం కలిశాయి అదిచూసి “మేనల్లి” గారు “ఒరే అబ్బాయి, కనుబొమ్మలు ఆడ వాళ్ళకి కలియకూడదు. కలిస్తే దోషం” అని నూరిపోసింది. ఆ అబ్బాయి ఆ అమ్మాయిని చేసుకోనని, ఈ కారణం వివరిస్తూ ఉత్తరం రాశాడు. అతని తల్లితండ్రీ నిర్మల తల్లి తండ్రులకు రాశారు. ఇలాగయితే ఆ అమ్మాయికి పెళ్ళియ్యేదెలాగి? అయినా ఆ అబ్బాయికి స్వంతంగా ఆలోచించేకే, బుద్ధి ఉండక్కరలేదు? ఆమె చెప్పిందికదా అని తల ఊపడమేనా! అతనేం పసిపాపా, ఏమీ తెలియకపోవడానికి? ఒక డిగ్రీ సంపాదించి ఉద్యోగం వెలగబెడుతూ దయ్యాలి లేవు, చేవుడు లేడు. అని ప్రచారంచేసే ఈ

మహానుభావుడికి పాపం, ఈచుట్టం చెప్పిన మాటలవల్ల నమ్మకం కలిగిందిలావుంది.

ఆమె చూడండి తనూ ఆడదేకదా. ఆడ పిల్లకి పెళ్ళికొవాలంటే ఈకాలంలో ఎంత బాధ పడుతున్నదీ చూస్తున్నది కదా! పోనీ ఆమెకి పెళ్ళికొవాల్సిన ఆడపిల్లలు ఉన్నారేమో అందుకే ఈపెళ్ళి పాడు చేసిందేమో అనడానికి ఆమెకుసల పిల్లలే లేరు. ఇలా చేయడంవల్ల ఆమెకి ఏమిటి లాభం. వెయ్యి అబద్ధాలయినా చెప్పి ఒక యిల్లు నిలబెట్టాలని అంటారే అలాగ చెయ్యడంపోయి ఇదేంబుద్ధి. మొదట మన సంఘంలో యిలాంటి నమ్మకాలు ఇలాంటి పెళ్ళిళ్ళని పాడుచేసే చీడపుటుకులూ పోవాలి. అప్పుడు కాని మన పరిస్థితి బాగుపడదు. మనదేశంలో మా నిర్మలలాంటి పెళ్ళి కొవల సినపిల్లలు ఎంతోమంది వున్నారు. కనుబొమ్మలు కలిస్తే ఏదో అవుతుందని నెగవ నమ్మకాలు పెట్టుకొని కూర్చుంటే ఇంక వాళ్ళకి పెళ్ళిఅయ్యేదెలా? పిల్లవాడికి మందరే పిల్ల నచ్చలేదంటే అది వేరే సంగతి.

ఎ. వైదేహి, రాజవోలు

పాత, కొత్త పద్ధతులు

ఇప్పటి కట్టు, బొట్టు, తీరులు పూర్వపు పద్ధతులేగాని “కలికాలపు చోద్యాశ్రమీ” కావని టి. సీతారామాదేవిగారు జనవరి 23 వ తేదీ సంచికలో వ్రాశారు. మన దేశకాల వాతావరణానికి పల్లవిబట్టలు కొవాలని అందుచేత ఇప్పటి స్త్రీలు కట్టుకుంటున్నారనీ, మర్యాదగా మోచెతులు దాటే జాకెట్లు వేసుకుంటున్నారనీ ఆవిడ చెప్పారు.

మన దేశంలో పూర్వం అగిపెట్టిలో పెట్టేటంత పల్లటి బట్టలతాను పైశ్చాలకు పంపే వారనీ కట్టుకుంటే సహారాణీలు కట్టేవారనీ విన్నాంగాని ఆ విధమైన బట్టలు మనవాళ్ళ సంసార స్త్రీలు ధరించేవారని ఎప్పుడూ వినలేదు. అదికొక స్త్రీలు సాధారణంగా పెళ్ళిళ్ళకు, కేరంటములకు తప్ప నలుగురిలో తిరిగే అలవాటు పూర్వంలేదు. ఒక వేళ తిరిగినప్పటికీ వంటినిండుగా బట్ట తీసుకుని తిరిగేవారు. ఇప్పటి నవయువకులు వీధిలో నడుస్తుంటే

మ అ క లు

సాధారణముగా స్త్రీల అజాగ్రత్తవలన, కొన్ని కొన్ని సమయములలో జాగ్రత్తగా వున్నప్పటికీ దుస్తులకు ముఠకలగుచుండును. వీటిని వెంటనే పోగొట్టడానికి ఈ క్రింది పద్ధతులు అనుసరించ వచ్చును.

సిరా ముఠక :—ముఠక క్రొత్తదయిన వేడినీరు, సోపు వుపయోగించి రుద్దాలి. పాతదయిన నిమ్మరసము ముఠకమీద పిండి, ఉప్పు వేయాలి. దానిని కొంతసేపు ఎండలో వుంచి సబ్బునీటిలో ఉతికి ఆరవేయాలి. తేకపోతే పాత ముఠకను 24 గంటలు పుల్లమజ్జిగలో నానబెట్టాలి.

ఎఱ్ఱసిరా ముఠక :—చల్లని నీటిలో తిడిసి అమోనియాతో రుద్దాలి.

కుప్ప ముఠక :—సిరాముఠక తీసినట్లే తీసివేయాలి.

వెయింటు (రంగులు) :—టన్నెన్ ట్రైన్ లో ఆ భాగాన్ని నానబెట్టవలెను. ముఠక పాతదయితే నూనెలోగానీ కిరోసిన్ లోగానీ ఉతికి ఆరపెట్టాలి.

కాఫీ ముఠక :—కాఫీ పడినభాగము బేసిన్ లోపెట్టి వేడినీటిని యెత్తునుండి పోయ్యాలి ముఠక పాతదయిన “డీరెక్స్”ను ముఠకమీద వేసి కొంత సేపుంచి వేడినీటిని ఎత్తునుండి పోయాలి.

టీ ముఠక :—కొత్తముఠకను చల్లీరు, సోపు వుపయోగించి వుతికి ఆరవేయాలి. పాతదయిన కాఫీ ముఠకవలె చేయాలి.

తారు ముఠక :—అలిప్ ఆయిల్ లో కొంతసేపు నానబెట్టి, సోపు వేడి నీటితో ఉతికి ఆరవేయాలి.

పండ్లరసపు ముఠక :—ఉప్పువేసి రుద్ది, కాఫీ ముఠకవలె చేయాలి.

జిడ్డు ముఠక :—నూలు, లెనిన్ వస్త్రముమీద వేడినీరు, సోపుతో రుద్దిన పోతుంది. పాత ముఠకను బెంజెన్ ని ఉపయోగించి రుద్దాలి. తేకపోయిన ముఠక అడుగున అద్దుడు కాగిలిము పెట్టి ఇస్త్రీ పెట్టితో రుద్దాలి.

నేకరణ : బలిజేపల్లి మహాలక్ష్మి.
(గుంటూరు)

చూచే ఆడవాళ్ళకే సిగ్గేస్తోంది.

ఇక ఆభరణాల సంగతి. బంగారం ఖరీదైన తర్వాత నగలమోజు తగినమాట వాస్తవమే. కానీ నగల ముస్తాబుమాత్రం ఏ సినీమాలా కనబడే ఫాషన్ల వరవడిలోనో జరుగుతోంది.

ఏది ఏమైనప్పటికీ ఇప్పటి డేశకాల పరిస్థితులనుబట్టి స్త్రీలు ఓధిలోకి రాక తప్పదు. ఎందుచేతనంటే సాధారణంగా ఉద్యోగాల చేత, మగవారికి తీరకలేక స్త్రీలే బజారు పనులు వగైరా చూచుకోవడం జరుగుతోంది. అందుచేత కొంచెం మర్యాదగా కనుపించే పద్ధతిలో వస్త్రాల్ని ధరిస్తే పెద్దలు సంతోషిస్తారు. సంఘంలోకూడా కొంత మర్యాద వస్తుంది. చాలమంది కాలేజీ పిల్లలను సినీమా తారలపేర్లుపెట్టి పిలవడం ఈనాడు పరిపాటైనది.

పాకల సీత (ఏలూరు.)

అల్లుడి...

వచ్చే ఏప్రిల్ నుంచి మనకు రూపాయకు నూరు నయాపైసలు వస్తాయి. చిల్లర ఎక్కువ అవుతుంది. కనుక నూరు నయాపైసలు జేబులో ఉంటే 5, 10 చొప్పున చాలా కర్చు పెట్టేస్తాం. డబ్బులకన్నా ధారాళంగాఖర్చుజేసి నిమిషాలు. 5 నిమిషాలు పదినిమిషాలు చొప్పున వ్యర్థంచేస్తూ గంటల కొద్దీ గడిపేస్తుంటాం. మనదగ్గర చాలా చిల్లరుందిగా రోజుకు 1440 నిమిషాలు మరి.

ఏదైనా పొరపాటున పోయినా తిరిగి దొరకవచ్చు. కానీ కాలం చేయజారితే తిరిగి పట్టుకోలేం. అయ్యోచ్చేదాకా ఆమావాస్య ఆగదని తెలుగుసామెత. టైం అండ్ టైడ్ వెయిట్ ఫర్ నోమాన్ అని ఇంగ్లీషు సామెత. కనుక మనం తగినపని సరియైన సమయంలోనే చేయాలి. తరువాత చేద్దామంటే నిలువడదు డబ్బు ఉంటే బ్యాంకులో వేసుకొని రేపు ఉపయోగించుకోవచ్చు కానీ కాలాన్ని దాచే బ్యాంకు లోకంలో లేదు.

లేవటిరోజును ఇనాళి ఉపయోగించుకోలేం సరిగదా, రాబోయే ఊతాన్ని ఇప్పుడు వినియోగించుకోలేం. కాలానుగుణంగా మనమూ నడవాలి.

కాలానికి పక్షపాతం లేదు, రోజుకు సీకూ 24 గంటలే, నాకూ 24 గంటలే; చివరకు ప్రధాని నెహ్రూకు, ప్రెసిడెంట్ ఐసన్ హోవరుకూ 24 గంటలే. ఎవరైనా సరే ఈ 24 గంటలనే, ఉపయోగించుకోవాలి. అలా శ్రద్ధగా ప్రతిక్షణాన్ని ఉపయోగించుకొన్నవారే అభివృద్ధిలోకి వచ్చారు. వారే ప్రపంచ నాయకులయ్యారు. కనుక

ప్రతిఒక్కరూ కాలాన్ని సరియైన విధంగా ఉపయోగించుకోవాలి. అందుకే నేనీ ఉత్తరం చిన్నదిగా వ్రాశాను.

లలిత (కాకినాడ)

పోతపాలు

అమగ్య మాకు తెలిసినవారమ్మాయి మా యింటికి వచ్చింది-ఏమండీ! మీఅబ్బాయికి ఏపాలు పోస్తారో మా అమ్మ అడగమన్నదంటూ! రాగానే యిదేంప్రశ్న! అనుకుంటూనే 'గ్లాస్' అన్నా. అయితే ఒకమాటు కలపటానికి సరిపడేపాడే మాఅమ్మ అడిగి పట్టుకురమ్మందండీ అన్నది ఆపిల్.

నాకేమో ఊరుకోబుద్ధవలేదు. మీ తెమ్ముడికి పోతపాలా? అన్నా.

మాతమ్ముడికి పాలుచాలటంలేదు. అందుకని పోతపాలు పొయ్యాలని మొదలు పెట్టారు. కానీ వాడు వేరే ఏపాలూ తాగటంలేదు. ఆవుపాలూ తాగడు. డబ్బా పాలూ తాగడు. అయినా మీ రేపాలు పడుతున్నారో కనుక్కొని అమ్మ తెమ్ముడి అని ఆ అమ్మాయి అన్నది.

మరి వేరే ఏపాలూ తాగక, తలిపాలూ చాలక, ఎట్లాఉండగలుగుతున్నాడు? అన్నా.

అట్లాగే యిగిరిపోతాడుగాని మరేపాలూ తాగటంలేదు. మరి నేవెలానండీ అంటూ నేనిచ్చిన పాడరు తీసుకెళ్ళింది అమ్మాయి.

ఒక పదిరోజులక్రితం ఆ అబ్బాయిని చూడటం తటస్థించింది. చాలానీరసంగా ఉన్నాడు. నడస్తాడాఅని అడిగాను ఏదాది వెల్లిందంటే. ఇప్పుడిప్పుడే తప్పటడుగులు వేస్తున్నాడట.

సాధారణంగా బిడ్డకి పాలు సరిపోయిందీ లేనిదీ తల్లికి తెలుసుందిగదా! టైముప్రకారము పాలుయిచ్చినా, కొల్లగా సీసాతో పట్టినా (Bottle feeders) బిడ్డకు కడుపు నిండందే తల్లినివదలరు. అయినా వాళ్ళకి పాలు సరిపోకపోతే ఏడుస్తారు. దాన్ని బట్టి వాళ్ళి పాలకొలతలు క్రమంగా మెచ్చించాలనీ, ఈనాటి కొలతపాలు నెలతరవాత చాలవనీ అర్థంఅవుతుంది.

పిల్లవాడికి తలిపాలు సరిపోవని తోచగానే, ఒకటి రెండుసార్లు, వాళ్ళు కడుపు నిండక ఏడుస్తున్నారో, మరేకారణంచేతనో ముందుమానుకుని, మనం పొద్దామనుకున్న పాలుపోయడం మొదలుపెట్టాలి. లేతనెలలు అయితేతప్ప, కాస్త 5, 6 నెలలువస్తే బిడ్డలకు nipples యొక్క లేదా తెలిసే, సీసా ఫీడర్ ని తోసేస్తారు. తాగ గు. కానీ ఏడ్చినా, క్రమంగా వాళ్ళిని ఫీడర్ తో తాగటానికి అలవాటుచెయ్యాలి. తర్వాత నెమ్మదిమీద ఏదాది దాటితర్వాత బుల్లి

గ్లాసులతో అలవాటు చెయ్యవచ్చు ననుకోండి."

అన్నింటిలోకీ ఆవుపాలు శ్రేష్ఠంఅన్నది అందరికీ తెలిసిందే. శ్రీమతి భరవభొట్ల లీలా సీతారాంగారి (ఆంధ్ర వారపత్రిక 9-1-57) వ్యాసం చూశాక యింకా స్పష్టంగా తెలిసివుంటుంది.

అట్లాకాక, మరేయితర డబ్బా పాలు వాడవల్సివున్నా, ఆడబ్బాలమీదే పాలు కలిపేపద్ధతి వివరాలుగా వ్రాసివుంటాయి. మరొకవిషయం. బిడ్డకి పోతపాలు మొదలు పెట్టిందగరనుంచి, మాన్సిం చేవరకూ ఒకే రకం వాడాలి. కానీ రెండుమూడురకాలు మార్చగూడదు.

ఆర్నెలతరవాతనైనా తనపాలు సరిపోవు అని తలి మొదటనే గ్రహించి, బిడ్డకి లేత నెలల్లోనే పోతపాలు అలవాటుచేయటం శ్రేయస్కరం. అలా జాగ్రత్తపడకపోతే పిల్లలు మంకుతనంపట్టి, ఏ ఇతర పాలూ తాగకా, తలిపాలు సరిపోకా, నీరసించడం వాళ్ళినిచూసి మనం బాధపడడంమటుకు తప్పదు. అయినా పిల్లలు వాళ్ళి ఈడుకితగ్గ ఆహారం తీసుకుని చురుకుగా, ఆరోగ్యంగా వుండకపోతే దేతల్లిదండ్రులు బాధపడరు చెప్పండి!

వి. మధులత. (గుంటూరు)

గోగువువ్వతో జామ్

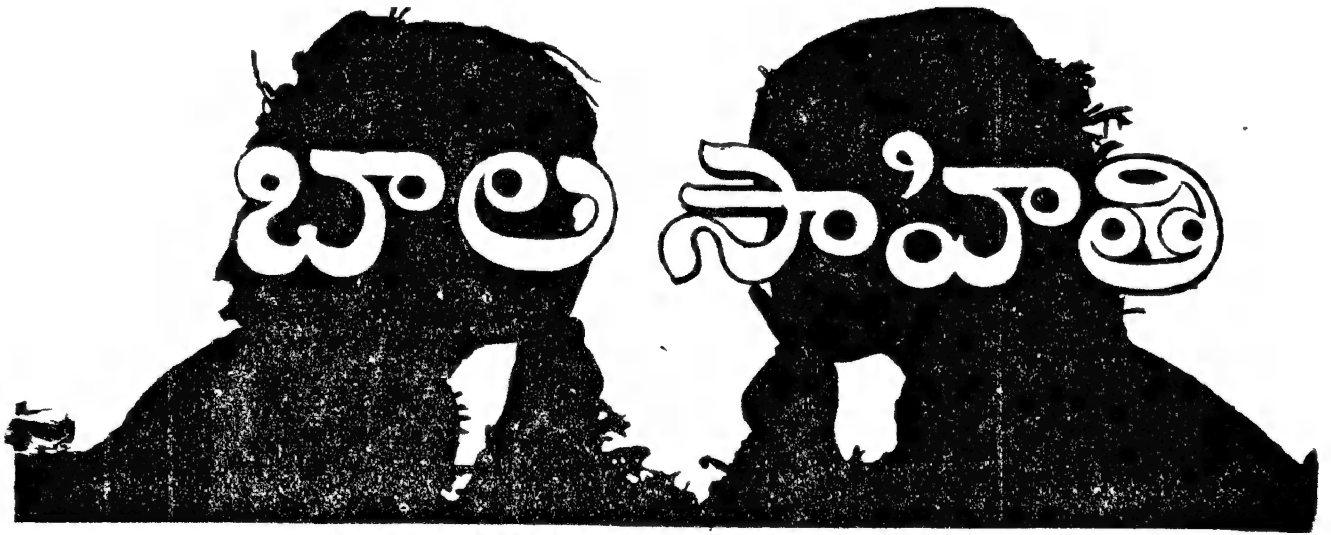
కావలసిన సామానులు:-గోగువువ్వ, చక్కెర.

గోగుకాయపూవులను తీసుకొని పువ్వు రెక్కలు ఏరి వేరుగా ఉంచుకోవాలి.

ఒక వెడల్పాటి కళాయిపాత్రలో గాని, స్టెయిన్ లెస్ పీలు పాత్రలోగాని కొద్దిగా నీరు పోసి సన్నని మంటమీద ఆ పువ్వు రెక్కలను బాగుగా ఉడక జెల్లాలి. ఆ ఉడికించిన పువ్వు, ఆరినతరువాత మెత్తగా గుబ్బాలి. ఆ గుబ్బాగా వచ్చిన రసమును, ఒకపాత్రలో కొలిచి పెట్టుకోవాలి.

ఒకకప్పురసమునకు రెండు కప్పుల చక్కెర, (మనము కొలుచుకున్న రసమునకు రెట్టింపు అన్నమాట) పోసి సన్నని మంటపైన బాగుగా చక్కగ ఆయెంతవరకు ఉడక జెల్లాలి. అలాఉడికించిన తరువాత పొయ్యి మీదనుండి దించకముందు, ఆజాముకు తగినంతలవంగపట్ల వేసుకుంటే బావుంటుంది?అది బాగుగా ఆరినతరువాత బుడియందు పోసుకొని పెట్టుకుంటే ఒక సంవత్సరము దాకయిన నిలువచేయవచ్చును. ఈజాము బజారుకొట్టెపైనగాని, లేకయింటనే చేసిన గొట్టెపైనగాని వేసుకుంటే చాలా బావుంటుంది.

పులుకూరి జాయికల్యాణి (నెల్లూరు.)

సూర్యదేవర పరిచయోత్తి

అబద్ధం చెప్పొద్దని మరి
ఆవేశంగా అంటావే
అమ్మా నువు చెప్పేవన్నీ
అబద్ధాలు కాదంటావా?

తలకు నూనె రాస్తూనే
తల దువ్వుటకంటావే
తర్వాతేమో మరి
తల అంటి పోస్తావే—

అదివారం రేపేనంటూ
ఆడుకో వచ్చుంటావుగా
తెల్లవారగానే మరి
తెచ్చుకో పుస్తకాలంటావ్ !

పప్పులు కొనిపెడతానంటూ
మెస్సగా చెపుతూంటావుగా
ఎప్పుడైనా కొన్నావా మరి
చెప్పవే అమ్మా మరి అది.

మామవచ్చి మన అందరినీ
మామ్మగారి వూరికీ
తీసుకెడతా డంటావు ఏడీ
వూసుపోని మాటలా అవి?—

మబ్బులోని చందమామ
మనమామ య్యంటావుగా
మామ్మడొరి కెట్లామరి
మనమెడతామే అమ్మా!

అబద్ధం చెప్పొద్దని మరి
ఆవేశంగా అంటావే
అమ్మా నువు చెప్పేవన్నీ
అబద్ధాలా కాదంటావా?

పిల్లి ప్రభువు

హూర్ ఒకడి దగ్గర పిల్లి ఒక టుండేది. అది క్రమంగా ముసలిదయి ఎలుకలను పట్ట లేక పోతోంది. అప్పుడు అత నిట్లా అనుకున్నాడు: 'యీ పిల్లి వల్ల నాకు లాభం యేమిటి? దీన్ని తీసుకువెళ్ళి యే అడవిలోనో వొదిలి రావడమే త్తమం!'

అనుకున్నట్లు గానే చేశాడు కూడా. పిల్లి అత్తిచెట్టుకింద కూలబడి కుమిలి కుమిలి యేడిచింది. ఇంతలో ఒక నక్క ఆ దారినే వచ్చింది.

'ఎవరు నువ్వు?' అనడిగింది.

పిల్లి తనను తాను సంభాళించుకొని బదులు చెప్పింది: 'నేను— పిల్లి ప్రభువును!'

ఇంత గొప్పవాడితో స్నేహం చేయటం ఘనమేనని భావించుకుంది నక్క.

'అట్లా అయితే నన్ను పెళ్ళి చేసుకోరాదా పిల్లిప్రభూ! నీకు మంచి భార్యగా మెలుగుతాను. నీయిల్లు ఎంతో బాగా చక్కదిద్దుతాను.'

'పరమ సంతోషం! అట్లాగే!' అంది పిల్లి.

ఈ ప్రకారం పిల్లి, నక్క వివాహం చేసుకుని కాపురంపెట్టాయి.

పాపం, నక్క భర్తను సుఖపెట్టడానికి ఎంతో శ్రమపడేది. కోడి పెట్టలను పట్టుకువచ్చి ఆహారంగా

సమర్పించేది. తాను పస్తయినా వుండేది కాని, మగడికి మస్తుగా ఆహారం పెట్టేది. అత నేం అడిగినా లేదనకుండా తెచ్చేది.

ఒకనాడు, కుందేలు నక్కను కలుసుకుని మాట్లాడింది:

'నే నివాళి నీ యింటికి వస్తాను. మళ్ళీ నీ ప్రేమను సంపాదిస్తాను—'

'లాభం లేదు, కుందేలూ. పిల్లి ప్రభువుగారు యిప్పుడు నాతోనే నా యింట్లోనే వుంటున్నారు. ఆయన

నీ విరించి

నిన్ను చూస్తే చీలికలు చేసి పారేస్తాడు!'

ఇంతలో పిల్లి గుడిసె బయటకు వచ్చి, వళ్ళు విరుచుకుని 'మ్యావ్-మ్యావ్' అంది. ఈ అరుపు వినే సరికి కుందేలుకు ఎక్కడలేని భయం ఆవేశించింది. నక్కతో ముక్క మాత్రమయినా చెప్పకుండా అడవిలోకి ఒకటే దాడుతీసింది. అక్కడ తోడేలు, ఎలుగుబంటి, అడవిపంది కనిపించగా తాను 'పిల్లిప్రభువు' అనే బ్రహ్మాండమైన జంతువును చూచినట్లు విన్నవించింది.

వాళ్ళు నలుగురూ సమాలోచించుకొని యీ పిల్లి ప్రభువుతో స్నేహపాత్రంగా సంచరిద్దామని తీర్మానించుకున్నారు. నక్కనూ

పిల్లినీ ఒకనాడు విందుకు పిలుస్తామనుకున్నారు. విందుకు సమకూర్చవలసిన ఆహారపదార్థాలను గురించి చర్చించుకున్నారు. తోడేలు అంది: మన అతిథికి నేను మాంసం తెస్తాను.

'దుంపముక్కలు తెస్తాను నేను' అంది పంది.

'తేనె తీసుకువస్తాను—' అంది ఎలుగుబంటి.

కుందేలు అప్పుడే కాబేజీ తెస్తానంటూ పరుగుతీసింది.

పదార్థాలన్నీ సమకూర్చి వంట పూర్తిచేశారు. అయితే ఎవరు వెళ్ళి ఆ పుణ్యదంపతులను పిలుచుకురావాలి?—అన్న ప్రశ్నకు జవాబుకోసం సతమతమయ్యారు.

ఎలుగుబంటి 'నాది స్థూత కాయం. ఏమాత్రం ఆయాసం కలిగినా ఊపిరి నిలిచిపోతుంది' అంది. 'నా ఆకారం చూస్తే నే జోకు వస్తుంది. అయినా యీ పనికి నేను పనికిరాను' అంది పంది.

'నేనా ముసలిదాన్ని. చెవులు తిన్నగా వినపడవు' అంది తోడేలు.

ఏతానతా, కుందేలు యీ కార్యభారం బుజాన వేసుకు బయలుదేరింది. పరుగెత్తుకుంటూ వెళ్ళి గుడిసెతలుపు మూడుసార్లు తట్టింది. నక్క బయటకు వచ్చింది. 'యేం కావాలి?'

'తోడేలు, ఎలుగు, పంది, నేనూ కలిసి నిన్నూ మీ పిల్లిప్రభువును విందుకు పిలవాలనుకున్నాం యీ రోజున-తప్పకుండా రావాలి సుమా!' అని గుక్క తిప్పుకోకుండా చెప్పేసి, కుందేలు తన స్నేహితుల దగ్గరకు దాడుతీసింది. ఎలుగుబంటి వున్నట్లుండి వాళ్లను తమచెంచాలు తీసుకురావడం మర్చిపోవద్దని చెప్పి వనుకుంటాను' అంది.

వానరసేన
చిత్రకారుడు : సి. చిన్నారావు—మద్రాసు.

పిల్లిప్రభువు

కుండేలు గాభరాపడి మళ్ళీ పరుగుతీసింది. తలుపు తట్టి చెప్పింది: 'వచ్చేటప్పుడు మీ చెంచాలు మర్చి పోకుండా తెచ్చుకోండి.'

'మర్చిపోములే' అంది నక్క.

నక్క తన కుపున్న వాటిలో నుంచి ఉడుపులు ధరించింది. పిల్లి చేయి పట్టుకుని ప్రయాణం మొదలెట్టింది. పిల్లిప్రభువు మ్యాన్, మ్యాన్ మంటూ ముందుకు నడుస్తున్నాడు. కళ్లు పచ్చదీపాలలా మెరుస్తున్నాయి.

ఈ ఆకారం చూచి తోడేలు ఈ అలికిడికి నాలుగు జంతువులూ

భయపడింది. పరుగునవెళ్ళి ఒక పొద మాటున దాగుంది. పంది బల్లకింద చేరింది. ఎలుగుబంటి గబగబా ఒక చెట్టు ఎక్కి దట్టమైన కొమ్మల మాటున దాక్కుంది. కుండేలు ఒక బారియలోకి దూరి కళ్ళప్పగించి చూస్తోంది.

బల్లమీది మాంసాహారం చూడ గానే పిల్లిప్రభువు పరవశమయిపోయి గబాలున అక్కడకు చేరుకున్నాడు. మ్యాన్ మ్యాన్ మంటూ అక్కడున్నదంతా ఆరగించసాగాడు.

బెగడొందాయి.

'ఓం ఆత్రం! ఏదీ ఎక్కువ కానట్టుండే!' అనుకున్నాయి.

పిల్లిప్రభువు కడుసారా భుజించారు, పానీయాలు నేవించారు. బల్లమీదే మెరికలుతిరిగి పడుక్కుని నిద్రపోయారు.

బల్లకింద దాగున్న అడవిపంది మెల్లిగా తోక సారించింది.

పిల్లిప్రభువు అదిచూచి బహుశా ఎలుక పిల్లలయి వుంటుందని దాని మీదకు దూకింది. తీరా అడివి పందిని చూచేసరికి గుండెలు అలిసి పోయి, ఎలుగుబంటి ఎక్కిన చెట్టు మీదికే గబగబా లంఘించింది.

(48-వ పేజీ చూడండి)

జీవహాంస చరిత్ర

ఒక పూర్ణ రహీతునే కనాణి వాడుండేవాడు. అతను గొట్టెలను చంపి వాటి మాంసమును దుకాణములో పెట్టి అమ్ముతుండేవాడు. సాయిబులంతా అతనిదగ్గరే మాంసమును కొంటూ ఉండేవారు. ఆ ఊరి పెద్దలలో ఒకడు రహీమును దగ్గరకి పిలిచి “నీవు చేసే పని చాల క్రూరమైంది గదా! దానివల్ల చాల పాపం వందన్న సంగతి, దాని ఫలం ఈ జన్మలోగాని వచ్చే జన్మలోగాని అనుభవించాలని నీకు తెలీదా? అందువల్ల అటువంటి వృత్తి మానేసి వేరే వృత్తి ఏదైనా చూసుకోరాదా?” అన్నాడు. కాని రహీము అతని సలహాను విగలేదు. ఒకరోజు ఉదయాన్నే ఒక పొతమనిషి రహీమ్ దుకాణానికి వచ్చాడు. అతనికి తలంతా నెరసి, గడ్డం తలవెంటుకలు కలిసిపోయి ఉన్నాయి. కాని ముఖంలో విచిత్ర తేజస్సు కనిపిస్తోంది. అతన్ని చూడగానే రహీమ్ లేచి “ఏమి కాశాలండి మీకు” అని అడిగాడు. అతను “నాకు ఆరుపాళ్ల మాంసం కావాలి” అన్నాడు. రహీమ్ మాంసం తూచి యివ్వగానే అతను ఆ మాంసం ధర కనుక్కొని క్రొత్త రూపాయి గాళ్లు రీ అతని చేతిలో పెట్టాడు. అవన్నీ అచ్చడే తయారుచేసిన వాటిలాగా ఉన్నాయి. వాటిని చూసి మోజువడి వేరే డబ్బాలో వేసి దానిని గల్లాలో ఒకతోట ఉంచాడు. రోజూ అదే వేళకి అతను

రావటము మాంసం తీసికొని క్రొత్త నాణాలు యిచ్చి వెళ్ళటం జరుగుతోంది. రహీమ్ అతను ఇచ్చిన దాన్ని యెప్పటికప్పుడు ఆ డబ్బాలోనే వేస్తూ ఉండేవాడు. ఇలాగ వరుసగా ఆ సాహెబుగారు ఐడు నెలలు వచ్చారు.

భాగీరదీబాయి

ఒకరోజు అతను గొట్టెలని కొనటానికి బజారుకు బయలుదేరదామనుకున్నాడు. అప్పుడు అతను గల్లాలో డబ్బేగాక ఆ డబ్బాలోది తీయాలి వచ్చి అతను డబ్బాలో చెయ్యి పెట్టి డబ్బుకోసరం తడిమాడు. అతని చేతికి ఎండుటాకులు గుండ్రంగా కత్తిరించినవి వచ్చినవి. దాంతోటి రహీమ్ కు గుండె ఆగి నంతవ్వైంది. “ఎంత మోసం చేశాడు ఈ సారి రాని చెబుతాను” అనుకొన్నాడు. కాని ఆ వింతవ్యక్తి తన్ను సన్మార్గంలో పెట్టడానికి వచ్చిన ఇంద్రజాలికుడని అతనికి తెలీదు పాపం. అతను చూసుకొన్నది ఆ వింతవ్యక్తి ఉదయాన్నే వచ్చి మాంసము. కొనుక్కొని వెళ్ళిన తరువాత.

ఆ మరునాడు ఉదయాన్నే మామూలుగా ఆ వింతవ్యక్తి మాంసానికిని అతని కొట్టుకు వచ్చాడు. అతడు కొట్టుదగ్గరకు రాగానే “ఎంత మోసంచేశావు! ఇప్పుడే నీకు అందరి ముందర తగిన

శాస్త్రీచేస్తాను” అని అందరిని (దానిని పోయేవారిని) కేలువేశాడు. ఏమి జరిగిందో అని అంతా అతని దుకాణం దగ్గరకు వచ్చారు. ఆ వచ్చినవారితో జరిగిందంతా చెప్పి “మీరే చెప్పండి. అతడు మోసం చేశాడో లేదో చెప్పినట్టైతే మీ ముందరే అతనికి తగిన శాస్త్రీ చేస్తాను” అన్నాడు.

అతను ఆ మాట అనగానే “నే చెప్పేదికూడ కొంచెం విని ఆ తరువాత మీరు యేమన్నా చేయండి” అన్నాడు. ఆ వింతవ్యక్తి వారంతాదానికి వచ్చుకున్నారు. అతడు అందరిని ఉద్దేశించి “మీలో ఎవరైనా ఒక్కసారైనా ఇక్కడ మాంసం కొననివారున్నారా?” అని అడిగాడు. “లేరు! లేరు!” అని సమాధానం ఇచ్చాడు.

“నేను అతనికి చేసిన మోసం కన్నా యెక్కువగా అతను మిమ్మల్ని మోసపుచ్చాడు. మీరు ఇక్కడ కొనుక్కొని వెళ్ళింది గొట్టెమాంసం అనుకుంటున్నారు. కాని అది మనిషి మాంసం. కావాలంటే ఇప్పుడు అతని దుకాణం వెనుక తలలేని ఒక మనిషివం చెట్టుకు వ్రేలాడగట్టి ఉంటుంది. కావలిస్తే పోయి చూడండి” అన్నాడు. అది విని రహీమ్ తనలో “నే నిందాక చంపిందిగొట్టెనేకదా! నాకేంభయం” అని వారి నేమీ అడ్డుపెట్టలేదు.

అంతా ఆ వింత ఇంద్రజాలి కునితోసహా దుకాణం వెనుకకు

పోయి చూచారు. యేముంది. అక్కడ మన వింతవ్యక్తి ఇంద్ర జాలంచేత గొట్టెశవం కాస్తా మనిషి శవంగా అందరికీ కనిపించింది. దాంతోటి - జనం అంతా “ఎంత మోసం చేశావు. మమ్మల్ని మనిషి మాంసం తినేట్లు చేశావా” అని తలా ఒక తన్ను తన్నటం మొదలు పెట్టారు. ఆ తన్నేవారిలో మన వింత ఇంద్ర జాలి కుడు కూడ ఉన్నాడు. చివరికి అతని కంటికి దెబ్బకూడ తగిలింది. అప్పుడు రహీమ్ తనలో “ఆ పెద్దమనిషి చెప్పినట్లు విని ఈ పెద్దవృత్తి మాకేసి ఉండినట్లైతే ఈ అవమానం జరిగేది కాదుకదా!” అని అనుకున్నాడు.

కాని వారు అంతటితో రహీమ్ ను వదిలిపెట్టలేదు. వారు అతనిని బంధించి ప్రక్కనున్న పట్నానికి తీసికొనివెళ్లి న్యాయస్థానంలో న్యాయాధికారివద్ద నిలబెట్టి “తమచేత మనిషిమాంసం తిని పించాడని” చెప్పారు. అది విని న్యాయాధికారి ఉగ్రుడై విచారణ చేయకుండా నూరు కొరడా దెబ్బలు వీపుమీద కొట్టేటట్లు శిక్ష విధించాడు. శిక్ష పూర్తికాగానే అతనిని వదిలిపెట్టారు. అది అయ్యేటప్పటికి సాయంత్రం వంది. అతనికి వంట్లో బాధ, అవమానంవల్ల మనస్సుకి బాధ, ఆకలి అపరిమితంగా ఉన్నాయి. అతనికి ఆ పెద్దమనిషి చెప్పినట్లు ఎందుకు వినలేదా అని మనస్సులో బాధగాడింది. అతనిజేబులో దమ్మిడిలేదు. ఉన్నదంతాదోరుకున్నారు. స్పృహతప్పేటట్లుంది.

ప్రక్కనే ఉన్న ఒక ఇంటిముందుకు పుడుంటే నీళ్ళు త్రాగుదామని

ఆ ఇంటిదగ్గరకు వెళ్ళాడు. నీళ్లు త్రాగగానే అతనికి నిద్ర అపరిమితంగా వచ్చింది. అతని బాట్లో మాంసంకొనే కత్తి వెట్టుకున్నాడు. ఆ ఇంటిబయట అరుగు ఉంటే అక్కడకు వెళ్ళి తలవాల్సివున్నాడు. వెంటనే నిద్రాదేవి అతనిని పూర్తిగా ఆవహించింది. అలా ఎంతసేపు గడచిందో చెప్పలేము.

ఇంతలో అతనికి శరీరం బాగా బాధగా ఉన్నట్లుండి మెలకువ వచ్చింది. లేచి చూడగానే పోలీసులు అతనిని కొరడాలతో కొట్టుతున్నారు. అది అతని బాధకు కారణం. అతను లేవగానే పోలీసు అధికారి ఒకడు అతని శరీరం సోదాచేశాడు. చేయగానే అతనికి మాంసం కొనే కత్తి కనిపించింది. ఇదంతా ఎందుకు జరిగిందంటే అతను పడుకున్న ఇంట్లో దోడిపి, ఒక హత్య జరిగినయి. హంతకుడికోసరం వెదుకుతూ ఇతనిదగ్గరకు వచ్చి ఇతనినే హంతకుడుగా నిర్ణయించి పాపము రహీమ్ యేదో చెబుతున్నా విని పించుకోక న్యాయస్థానానికి తీసికొని వచ్చారు.

ఇంతకు పూర్వము ఇతనిని విచారించి శిక్షించిన జడ్జియే ఇప్పుడు కూడ విచారించటమే మొదలు పెట్టాడు. జడ్జి ఇతనిని చూచి జాలి పడి శిక్షను 100 కొరడా దెబ్బలు, 2 రోజులు జైలుగా తగ్గించాడు.

శిక్ష పూర్తి అయింది. తరువాత అతనిలో పూర్తిగా మార్పు వచ్చింది. అతనికంటికెదురుగా తాను అనేక జీవాలు చంపినందున వచ్చేపాపం నాట్యమాడుతూ కనిపించింది. ఆ జీవాల ఉసురే ఈ అవమానాలకు మూలం అని తెలిసి

కొన్నాడు. ఆ పెద్దమనిషి చెప్పినవి మొదటే వినకపోతినే అని విచారపడ్డాడు.

అతనికి తన జీవితంమీద విరక్తి కలుగజొచ్చింది. కొందరి నలూ వల్ల అతను హిందూమతంలోకి వచ్చి తను చేసిన పాపాలు వదిలించుకొని మోక్షంకోసరం ప్రయత్నానికి హిమాలయానికి వెళ్ళిపోయాడు. అప్పటికి ఇప్పటికీ అతను మరీ కన్పించలేదు. ★

విల్లి ప్రభువు

[46 వ పేజీ తరువాయి]

విల్లి ప్రభువు తనతో యుద్ధాకి వస్తున్నాడనుకొని ఎలుగుబంటి యికా వైకి ఎక్కింది. కాని చెట్టు కొమ్మలు బలహీనంగా వుండి విరిగాయి. ఎలుగు కిందికి పడింది. తోడేలు పొంచివున్న పొద వెనుకగా పడింది.

తన ప్రాణానికే మోసం వచ్చిందన్న ఖంగారుతో తోడేలు పిక్క. బలంచూపి పరుగెత్త సాగింది. తోడేలు, ఎలుగుబంటి ఎంతవేగంగా పరుగెత్తినాయంటే, వేగంలో పేరు పొందిన కుందేలు పిల్లకూడా వాటిని అందుకోలేకపోయింది.

విల్లి ప్రభువు తిరిగి బల్ల ఎక్కాడు. ఇంకా మిగిలివున్న దుంపలూ, తేనే నేవించాడు. దంపతులు ఉల్లాసంగా యింటికి వెళ్ళారు.

ఎలుగు, పంది, తోడేలు, కుందేలు—చాలనేపటికి ఒకదోట చేరుకుని — ‘విల్లి ప్రభువు ఎంత దారుణమైన జంతువు! చూపులకు చిన్నే అయినా నలుగురి ఆహారం కడుపులో ఒక మూలకయినా చాలి నట్లు లేదు—’ అనుకున్నాయి. ★

సినిమా

నిన్ను విన్న కథలే అయినా...

తెలుగుదేశంలో బస్సులుపడ్డ కొత్తలో బళ్లవాళ్ళంతా వాటిని తిట్టుకుంటూ ఓపాట పాడేవారు.

అలాగే చలనచిత్రాలు వచ్చిన తొలి రోజుల్లో నాటకకళాభిమానులు వాటిని కొంతమాంచి కలత చెందారు.

దరిమిలా టాకీలువచ్చి, మూకీల మీద ప్రజలకు మోజు విరుగుతున్న రోజుల్లో, చలనచిత్రకళను కళగాంచి, మన్నించిన చారిత్రా కలరపడారు. అతరహావారు ఈనాటికీ టాకీలు నిర్మించినా, భాషకన్న భావానికే, శబ్దంకన్న నిశ్శబ్దానికే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చి కళాఖండాలు నిర్మిస్తున్నారు; మెప్పులందుకుంటున్నారు.

కొన్నాళ్ళకు వెండితెర రంగుల హంగుల మధ్యకొవడం మొదలుపెట్టింది. తెలుపు నలుపులలో జీవితపు వెలుగునీడలు చూడ గలిగినవారికి కొంత బెంగకలిగింది.

అంతలోకి 'పులిమీద పుట్రులా' ఈ కళ మీద టెలివిజన్ దాడిచేసింది. అక్కడితో తెరవెడల్పు అయింది. (టీ-డీ, సీ సెరమా, సినిమాస్కోప్, విసావిజన్, మొదలగునవి వచ్చాయి. 'హి-ఫీ' (హై ఫైడెల్టీ) శబ్దం వచ్చింది.

ఇవన్నీ రాదగ్గవే. రావలసినవే. మార్పు, అభివృద్ధి అనుదినం తీరుతుంది జరగడం పెచ్చెల్లోకి కావలసినదే.

అయితే, ఒక్కవిషయం గమనార్హం. ఈ అభివృద్ధి అంతా సాంకేతికరంగంలోనే.

దావాదీనా మొత్తానికి ఏంజరిగింది? సినిమాతీయడానికి, ఖర్చు పెరిగింది.

జరింగిందంతా సాంకేతిక కాఖికి; పెరిగిందంతా ఖర్చుకీ.

చలనచిత్రకళమటుకు మా మూలుగా, తనదారిన తను ముందుకు నడుస్తోంది. మహత్తర చిత్రాలు అనేవి నేటికీ వెండితెర మీదనే కనబడుతున్నాయి తప్ప రంగు తెర మీద కాదు.

కాగా వినోదం ప్రధానాంశంగా తయారయ్యే చిత్రాలు ఎటు వడుగున్నాయో చెప్పడం కష్టంగా ఉంది. ప్రపంచ చలన చిత్ర రాజధాని హాలీవుడ్లో, చిత్రనిర్మాణ

వ్యయం పేరు చెప్పి, నిర్మాతల దృష్టి పాత కథలమీదికి పురాణాలమీదికి మళ్ళింది. బలంగల కథకు, రంగుబా పెట్టింగులూ మొదలైన హంగులు పుష్కలంగా సమకూర్చితే, డబ్బుకి ధోకాఉందన్న నూత్రం కొద్దార్యం అయింది. బలంగల కథ అంటే, బలం ఋణాత్మ చేసుకొన్న పాతకథ. ప్రజల అభిమానం పొందిన కథ. ఏనాటికైనా ప్రజలు ఆదరించగల కథ.

న ... న ... మః

చలన చిత్రాల

(మరీకొన్ని) ఉదాహరణలు

(1) నాటకముల కొరత తీర్చుట.

(2) నాటక బృందాలు, ఊరూరా తిరిగి నాటక ప్రదర్శనలిచ్చుట వ్యయప్రయాసలతో గూడినవని గాన, ఒకే సారి వాటిని చలనచిత్రాలుగా తయారుచేసి రవాణా ఖర్చులను, ప్రయాణను తగ్గించుట.

నందీవారి "సాథాగ్యవతి"లో సావిత్రి.

కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు ప్రాతిపదికగా బి. ఆర్. (ఏక హేరాస్తా) వో ప్రా నిర్మిస్తున్న "నయాడార్" లో ఒక దృశ్యం
ఫోటో గ్రగర్ ఒక పల్లెలో చిత్రించిన ఈ సన్నివేశంలో నైజయంతిమాల, దిలీప్ కుమార్, చాండ్ ఉన్నారు

నిన్ను విన్నవించలే ఆయినా...

అయితే ఇలా పురాణాలలో కథలు, ఇతర పూర్వగాథలూ, ఇవాళ పనికిరావనీ జాటి కోరిక పోరాదని ఎవరూ అనలేరు కలియుగం క్రైస్తవశకం ఇరువదవ శతాబ్దం ఉత్తరార్ధంలో ప్రవేశించామన్న సంగతి గుర్తుంచుకొని, నిన్ను విన్న కథలను ఇవాళ మళ్ళీ వినిపిస్తున్నట్లుగా, అవి కొత్తవనిపించే లాగ్, సరికొత్త పద్ధతిలో చెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తే బాగుంటుంది ★

ఏ జంట్లు కావలెను
* బారాబతి రాఫర్ - లాటరీ టిక్కెట్లు -
అమ్మంటుకు కమిషను, డోనస్ పద్ధతులపై
ఏ జంట్లు కావలెను
వివరములకు
చెరుకుపల్లి విశ్వనాథం
స్పెషల్ డిస్ట్రిబ్యూటరు -
బ్రాడీపేట గుంటూరు

అ దీ - ఇ దీ

సభలో ఉన్నవాళ్ళంతా చప్పట్లు కొట్టాలంటే, వక్ర ఎవడో ఒకడెమిడ (వీలై సంతవరకూ గట్టిగా జవాబివ్వని పాట్లో చూసుకుని) ఒక రాయి విసరడం మామూలు ఇది సులభమారాలలో ఒకటి

డాక్టర్ సి పి రామస్వామి అయ్యర్ వంటి బహుముఖ ప్రజ్ఞావంతులు ఈ రకం మారాల కోరిక పోషించినా, సభికులు వారి వదనాలను ప్రవచనాలుగానే స్వీకరించి గౌరవిస్తారు

అయినా డా॥ రామస్వామి అయ్యర్ మున్ను టాక్ రజతోత్సవ సందర్భాన జరిగిన వచిపట సన్మానసభలో మాట్లాడుతూ,

డాక్టర్ మెంటరీ చిత్రాల నిర్మాణం, "వాస్తవమైన కళాకారుల"కే ఒప్పగించాలన్నారు

ప్రస్తుతం, ఈ డాక్టర్ మెంటరీ చిత్ర నిర్మాణకళ ప్రభుత్వోద్యోగుల చేతిలోపడి, ఎర్రజీపు బంధాలమధ్య ఇరుక్కొని అష్టకష్టాలూ పడుతున్నదని ఈ మాట గ్యని

నిజానికి ఈ డాక్టర్ మెంటరీ కోసం చలనచిత్ర కళాకారులు ఆశిపో, పట్టరాని అభిమానంతో అర్రులు చాచటంలేదన్న సంగతి సర్వజన విదితమే

అందుకని ప్రభుత్వమే వారాచిత్రాలతో పాటు వీటిని కూడా నిర్మింపజేసే ప్రచర్చించ కోరినా చలనచిత్ర పారిశ్రామికులు ససేమిరా

వదు పా మ్మం టు న్నారు. ప్రభుత్వం
కొబట్టి, పట్టుబిడవకుండా కృషి సాగించింది
కొద్దికాలంలోనే, ప్రభుత్వ ఫిలింస్ డివిజన్
ఈ రంగంలో సాధించిన ఫలితాలు అత్యంత
ప్రశంసనీయమైనవి. ప్రయోజనకరమైనవి
గర్వకారణమైనవి. ఇతర దేశాల చిత్రాల
స్థాయికి ఇవేమీ తీసిపోయింది. అక్కడ
ప్రశంసలందుకొన్నవి

తయారైన చిత్రాలను దృష్టిలో ఉంచు
కుని ఆలోచిస్తే, “ఈ దాఖ్యమెంటరీల
వి ర్మాణా ని క్తి, ప్రభుత్వోద్యోగులు కాక,

“నిజమైన కళాకారులు” పూనుకొంటే
కాగుండును అన్నమాట, బేసబుగా
కనిపిస్తుంది ఇంతవరకూ ఈ చిత్రాలు నిర్మించినవారు
కళాకారులుకారని ధ్వనించడం
వ్యాయంకారు

లేదా ఒక వ్యక్తి ప్రభుత్వందగిర జీతం
పుచ్చుకున్నపుడు “రెడ్ టేక్” కానిన
అనీ (ఉదాహరణ ‘గోతముబుద్ధ’ నిర్మించిన
బిమల్ రాయ్ ?) కాకాఫీస్ మాత్రాలకు
లోబడి పనిచేస్తే కళాకారుడనీ అర్థం చెప్పకో
వలసి ఉంటుంది.

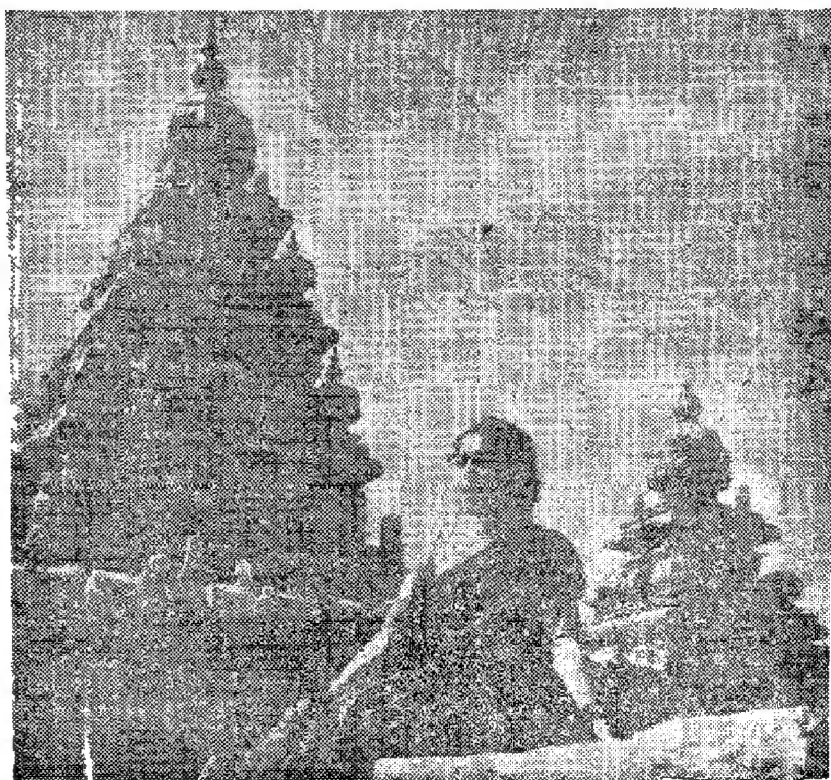
అచ్చు తెలుగులో చివ్వుకావాలంటే
రాజాగారి భార్యలిద్దరూ పరివ్రతలేగాని
చిన్నావిడ కాస్త “ఎక్కువ పరివ్రత”
అన్నట్లుంది

చౌ చౌ ప్రదర్శనం

రెవెన్యూ కమిషన్ సందర్భంలో దక్షిణ
భారతదేశంలో జర్నలిస్టు సంఘంవారు “కళా
మండపం” (తిరువళ్ళిక్కేటి)లో విశాఖ
ప్రదర్శనం ఏర్పాటుచేశారు తెలుగు, తమిళ
చలనచిత్ర వటీవటులు పొల్గొన్న ఈ ప్రదర్శన

వాహినిపేరిట పొన్నలూరి బ్రద
ర్స్ నిర్మిస్తున్న “భాగ్యరేఖ”
చిత్రానికి ఈమధ్య మహాబలి
పురంలో కొన్ని దృశ్యాలను
ఊట్ చేశారు. జమున వాటిలో
పాల్గొన్నది. వై చిత్రంలో
జమున, దర్శకుడు శ్రీ బి. ఎన్.
రెడ్డి, ఛాయాగ్రహణ దర్శకుడు
శ్రీ. బి. ఎన్. కొండా రెడ్డిగార
అను చూడవచ్చు.

★ అద్వి - ఇద్వి ★

నాన్ని క్రి ఎస్. జి. రాజారావు సెక్రటేరియం చూడ. క్రి ఎం. జి. రాజుచంద్రన్ దత్తు కత్తుం పోషించారు

రాజీ, కిర్కూరి గోవిందరాజన్, మోక్షవ పెద్ది సత్యం, పిఠాపురం నాగేశ్వరరావు, రంగవేల్ పాటలు పాడారు. రంగవేల్ బృందం ఒక హాస్యనాటిక, ఎం. జి. రాజు చంద్రన్ బృందం ఒక చిన్న సాంఘిక నాటకం ప్రదర్శించారు దర్శకుడు కె. నుబ్ర మృణాళింగారి నేతృత్వ పోష్య నృత్యాలు చేపంది

రెండు తదికనీయలు రండితా సమర్పణని మొప్పలందుకొన్న క్రి ఎస్. జి. రంగారావు "మర్చింట్ ఆఫ్ వెనిస్" నాటకం లో

మైలా అప్పయ్యారావునీ ఘట్టాన్ని ప్రదర్శించాడు శేఖరం గట్లం మిశం పొడగు పాటిగాన చేశాడని నాం గజే నీ లా కావండా, వంగారావు హాస్యనాటకాలలోనూ, నటనలోనూ, ఉత్సాహంలోనూ మెచ్చతగ ప్తాన్ని చూపించారు ఈ ఘట్టంలో అంతాగిగా క్రి వల్లభకృష్ణుల (హామీనీలో సౌండ్ రికార్డింగ్) శివరాం, క్రి ఎస్. వి జగ్గారావు సటింబారు కార్త్యదర్శి వందన సమర్పణలో నాటి కార్త్యక్రమం ముగిసింది.

హంప్రీ బోగార్డ్ మృతి

క్రిగ్రే కేజీ ఆమెరికన్ నటుడు హంప్రీ బోగార్డ్ జనవరి 14 ఉదయం మరణించాడు. బోగార్డ్ వయసు 86 సంవత్సరాలు

కొలంబియావారి "కెయిన్ మ్యూజీ" నీలో బోగార్డ్.

పొంతకాలంగా ఈయన కాస్టర్ వ్యాధితో పీడుకుంటూవచ్చాడు

బోగార్డ్, వెండితెరమీద, వేర స్టూడి థూమికలు నిర్వహించి వేరు, డబ్బూ గడించుకున్నాడు దరిదీలా, ఇతరథూమికలు అనేకం నిర్వహించి, నిర్వహించుకు ప్రతిభావంతు డివిషించుకున్నాడు

47 చిత్రాలలో నటించి, పాతికేళ్ల పైచిలుకు వెండితెరనటులలో అగ్రగ్రేణి నానాన్ని అల్లకరించి సుషిరంగా నిలవగలిగిన బోగార్డ్ 1951 లో అకాడమీ అవార్డు అందుకున్నాడు అది చిరస్మరణీయమైన "అఫ్రెకన్ (హన్ మాన్) క్వీన్"లో నటనకు లభించింది అందులో బోగార్డ్ కు నాయకీ 50 ఏళ్ల వృద్ధతార కేటావబర్న్. ఆచిత్రం యర్యత్రా ప్రశంసలూ, అంతకుమించి లాభాలూ గడించుకుంది అతడి ఆఖరు చిత్రం "జెప్పరేట్ (ది రియల్ లెటర్) ఆబర్న్"

బోగార్డ్ శ్మశాం గా నాలుగైదు చిత్రాలు నిర్మించాడు. నాటిలో, సాంఘిక ప్రయోజనంగా ఉత్తమచిత్రం "నాక్ ఆన్ నోడోర్" (నీ ఇంట చూసినా...) పిల్లలకు నానకాలు పోషకు అభ్యుదయ, ఎలా తొలుతదకాలు, నాళ్ల ఎలా నేరస్థులు అల్ల తారు అన్న సమస్యని పరిశోధించి, అందుకు బాధ్యులను వేరె తిమిషిన పోలీసు అధికారిగా బోగార్డ్ అందులో నటించాడు. ★

విశాఖపట్నం నాటక సభలో నటించిన బోగార్డ్.

వరలక్ష్మి ఫిలింస్ వారి “సతీ సావిత్రి”

వరలక్ష్మి ఫిలింస్ వారి తొలిచిత్రం “సతీ సావిత్రి” ప్రత్యేక ప్రదర్శనం మదరాసు పౌరగృహ ట్యాక్స్ లో జనవరి 24 న జరిగింది

మృదుగీతి రీతి

ఎన్. వరలక్ష్మి, నాగేశ్వరరావు, ఎస్. వి. రంగారావు ముఖ్యభూమికలు నిర్వహించారు.

ఇతర నటులు శాగయ్య, సూరి బాబు, దొరస్వామి, రేలంగి, డా॥ శివరామ కృష్ణయ్య, ఋష్యేంద్రమణి, సూర్య

కొంతం, సీత

ఈ చిత్రానికి శ్రీకదారు (శ్రీ కృష్ణ తులారాధారం) నాగభూషణం దర్శకుడు పాటలు పాత్రలు, మాటలు శ్రీ రాధాకుమరి

అశ్వపతి అనే రాజుకు లేకలేక ఒక పుత్రి అమె పేరు సావిత్రి అమె కొంత కాలంపాటు (“సతీ అనన్యాయ” కథ విని సినిమా చూపి) తాపీగా పిల్లలందరి మల్లెనే పెరిగి పెళ్ళిచేసి కొడుకుని అప్పుడు నారదుడు సావిత్రిని, అడవిలో ఉన్న సత్యవంతుడిని, ఆ పైన యదుధర్మరాజునీ విడిచిగా కలుసుకుంటాడు. మరి కొంతకాలం తాపీగా సాగాక పావిత్రీ సత్యవంతుడూ అడవిలో కలుసుకుంటారు సత్యవంతుడు అమ్మవారిబొమ్మవనకదాగి ‘అసత్యవాణి’తో సత్యమైన ప్రేమను ప్రకటిస్తాడు. మరికొంత కాలానికి వాళ్ళిద్దరు ఆ అడవిలోనే కలుసుకుంటారు అప్పుడు పెళ్ళి జరుగుతుంది ఇంకా కొంతకాలానికి, కాలాంతరం కాబోవడంతో “అంతక భూపాలుడు” (రంగారావు) వాళ్ళిద్దర్నీ ఆ అడవిలోనే కలుసుకుంటాడు.

తరువాయి కథ తెరమీద చూడండి మీ

మిలిమిలై నాతి

రిదివరకు కొండొకచోచూచిన వరుసప్రకారమే వెండితెరమీద కథ చూడాలంటేగా, తాపీగా సాగుతుంది మైలవరపు కంపెనీ వారు వినిపించిన పాటలూ, పద్యాలూ ఒకటి తరవాత మరొకటి వరుసప్రకారం వినిపిస్తాయి

రంగారావు నటన, మాధవపెద్ది సత్యం పాటలూ యముడి భూమికను బాగా ఒప్పించాయి ఈ కథలో రేలంగి, సీతల “ఆక్సెం” అలా ఉండగా, నూర్యకొంతం ధాటి ఎతిదాటి వెలరేగిపోయింది గడుసరిగా, గయ్యాళిగా, తెగవులమరిగా ఆనేకమార్లు పెడసరి తెలుగు పడకులను విమర్శచేయగలిగిన నూర్యకొంతం ఇందులో మరి తెలుగుమారి పోయింది. ఎంత మహమ్మారి అయినా, ఏ భారత నారి అన సాహించిన మాటలతో (“ఇగోనా పునైతెంపి మరేపో”) ధోరణితో ఈవిధంగా హాస్యం సరఫరా చేయడం వోచనియేం.

ఈ చిత్రంలో ప్రత్యేకా కర్తవ్య సావిత్రిగా వడించిన ఎన్. వరలక్ష్మి నానం ఆమె పాడిన పాటలూ, పద్యాలూ మధురమైన కంఠస్వరం లోడై, అతి క్రావ్యంగా, వినడానికి హాయిగా ఉన్నాయి. ★

పెక్ ముఖార్ ప్రొడక్షన్స్ వారి “దో ఉస్తాద్”లో మధుబాలు

అంధ్ర - పాఠశూరిక

6-2-57

59

బూర్లి సాపేక్షం 1920

మహాపాద, బేర్ల, సుబ్బ
వ్యాధులకు గురైంటికి తమ
కైర్తిగుసలకు ఉపకారం

రెడి క్రాస్ ఫామిలీ
మీరు గొప్పవని తెలుసుకోండి
(మీరు) ఎందుకు (మీరు)

"అన్ బాన్" లో ఉమ కి రణ్.

ఈ భావనలు మారాన్ లోపి, పాటలు
కమార్ జలాలు బాద్ బాబారు. వృత్తదర్శ
మూ నితరానీని, విశ్వాత్ ప్రా:

సంగీత దర్శకుడు ఈ సన్ లా లో భగ
వత్ రాం.

ప్రధాన భూమికను సలిసి జయవంత్
మంచి సమర్థతలో, తనని నిగ్రహంలో దర్శ
సిం-సింది ఆమె సైన్యలిగాన రక్తిగా ఉమ
కిరణ్ చక్కగా నటించింది. సలిసి జయ
వంత్ ప్రియమంగా అజిత్, ఈ సపుత్ర ప్రభు

నర్తకి లలిత వివాహం

నీసటి, ప్రసిద్ధ నర్తకి అయిన కుమారి
(లితా వా స్కూర్ సోదరి) తంతులో
ప్రభుమూలాలు) లలితాంబికకు జనవరి 28 కి
చైత్రవంశా వివాహం జరిగింది.

వరుడు శ్రీ ఎన్ పి శివశంకరన్ నాయర్.
ఈయన ప్రాన్స్ లో భారత రాయబారి
సర్కార్ కె. ఎం. వజ్జక్కర్ మేనల్లుడు.

జురపారం ఉదయం, అ బాట్ బర్
(మాంట్ రోడ్) భవనంలో వివాహానికి,
నాయంకాలం జిందుకు చలనచిత్ర పరిశ్రమ
పెద్దబా, పట్టినటా వజ్రపురు వచ్చి వనూ
వరులకు శుభాకాంక్షలు తెలిపి కానుకలు
చదివించారు రాత్రి శ్రీమతి ఎం ఎల్.
వసంతకుమారి బృందం గాననభి, తిరువా
స్కూర్ ఆస్థాన విద్యార్థి శ్రీ పి ఎస్.
విరాసాక్షిని పీఠే నాదనర్తక కచేరీ జరి
గాయం

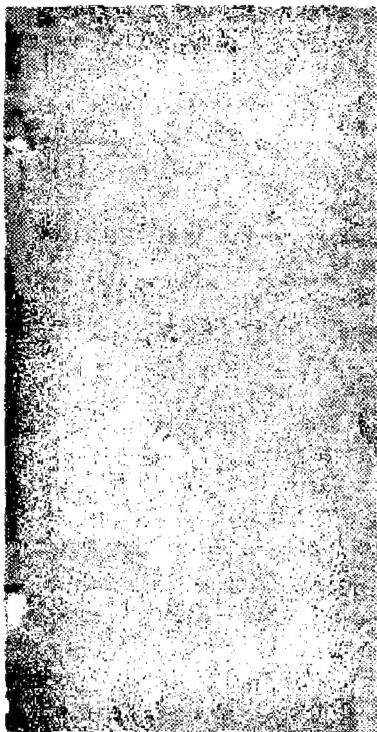
హిందీ చిత్ర సమీక్షలు

కాశ్యప్ చిత్రం "అన్ బాన్"

పి.డి. కాశ్యప్ కొత్త చిత్రం "అన్
బాన్"ను రసపుత్ర ప్రభుత్వం ఉజ్వలంగా
నలిగిన కాలం నాటి శ్రీలింగంబా పరస్పర
నిత్యమలా ముట్టలా ఆధారం చెందు రస
పుత్ర ముట్టలా అలవంధ్య కలిగిన వగులు చల్లా
కాశ్యప్ నిర్మాణం చూసి, ఒక యువ
రాణి కృష్ణ జేయనం ఇలివృత్తం ఇది పెండ్లి
తెరువ, కొంత పాత తరువో కథ అయినా,
జర్మనుకు కాశ్యప్, ఈ గాథను, అనాటి
రసపుత్ర ప్రభుత్వాన్ని ఉపయోగించి
ప్రశంసనీయమైన ఫలితాలు సాధించారు
ఈ చిత్రంలో సలిసి జయవంత్, అ జిత్,
ఉమ కిరణ్, ముగిషాల్, హిల్, ఉల్లాస్,
భివంబవర్మ, భువన్ శాస్త్రి, స కి ర్
మొదలగు వారు నటించారు.

ప్రసిద్ధ నర్తకి కుమారి పూర్ణానంద "అన్ బాన్" చిత్రంలో ముగిషాల్, నిర్మాతరూపి.

మీనాకుమారి జాతకం చూడారు.

“అమ్మయ్యా జలగంధం ఉంది. పడవ మీద పైరు పెట్టినపుడూ, ఈతలాడటానికీ వచ్చుడూ బాగ్గరిగా ఉండు అనలా జోరికి వెళ్ళకుండా ఉండడం మంచిదంటాను నన్నుడికితే” అన్నాడతను.

మీనాకుమారి సరదాగా పైరుకేమీ వెళ్ళలేదుకాని, పనిమీద తప్పనిసరిగా, నదిమీద పడవ నడవవలసివచ్చింది ఆ రోజున “తైజా బావరా” లో ఒక సన్నివేశానికి బోల్డోర్ మాటింగ్.

నదిమీద పడవమీదఉన్న మీనాకుమారి, పరాకుమీద ఉండగా, ప్రవాహబలం పడవతో చెరిమికలిపి బోరుగా తీసుకుపోతోంది మీనాకుమారి, అక్కడ ఉన్న చలనచిత్ర బృందం ఈ దృశ్యం గమనించే సరికి, పరిస్థితి చెయిదాటిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది ఎవరూ సాహసించి ముందుకురెకి ఆమెను రక్షింప సాహసించ లేకపోయారు.

కథా నాయకి విలాసం, కథా కమాళామీవదిలేసి, ఆర్తనాదం చెయిపొగింది ఆ నిస్సహాయ స్థితిలో దేవుడు స్వయంగా దిగి రాకపోయినా, నదివద్దకి “మాటింగ్” చూడవచ్చిన ఒక గ్రామస్తుడు, తటాలన నీటిలో ఉరికి, పడవనీ, పడలినీ కూడా, ఇవతలి గట్టుకి చేర్చాడు. నాటికి నేటికీ కూడా ఆ సతీ, ఆ నాటిని, దైవజ్ఞుడి మాటనీ, మరువలేదు.

నది మీనాకుమారి ఏ నాటికీ మరచిపోని చూట ఒకటి ఉంది. అది, ఆమె “తైజా బావరా”లో నటిస్తున్న రోజులు (1951) ఒక రోజున ఒక జ్యోతిషాస్త్రజ్ఞుడు.

నాడికనం, తుడుకబోటు, భూమిలకంబాని లేపు

కథా చిత్రనిర్మాణంలోగాని, దర్శకత్వంలోగాని నైపుణి, ప్రతిభలేవు. భోరణ్ చప్పగా ఉంది.

నటనటులలో వివిధరకత, అన్వయ చునన్, కైరాజ్, ఆగా, ధుమల్, ఉమా రజ్ ప్రతిభావంతంగా నటించారు మిగతా వారు, కేలవంగా, చైతన్య రహితంగా, కొందరు విసుగ్గతేలానటించారు. ముఖ్యంగా దుర్గాభోలే నటనలో, ఆమె ఇటీవలి భూమికలలాగే కృత్రిమత్వం ఉట్టి పడుతోంది.

సంగీతం అంతంతమాత్రంగా ఉంది.

ప్రత్యేక కర్తవ్య పేరిట, ఏర్పాటుచేసిన కిశోర్ కుమార్ నృత్యమూ (ఆడవేషమూ పేడివేషమూకూడా), పాటా కూడా, అకర్షణ మాట అటుండగా వికర్షణకు దారి తీసేసిగా ఉన్నాయి. (ఆంధ్ర పాఠపత్రిక బొంబాయి విశేషం)

శ్రీ ధనసాయి ఫిలిమ్స్ వారి “బలేబావ”లో గుమ్మడి, కేలంగి.

త్రుగ ఉల్లాస్ తమ భూమికలకు తీరి, హుందా తనం ఒక్కటే తీర్చి దిద్ది, లోవరహితంగా నటించారు.

పరివార్

ద్వీపికి కారంకోజులక్రమం విడుదల అయిన చిత్రం విడుదలయే దర్శకత్వాన రూపొందిన “పరివార్.”

నటన పట్టుబంతులతో విడుగురు అత్తు దమ్ముల, వారి భార్యల చీరులెన్నులకు ఇందులో చిత్రించారు. కథ మంచిది బలం లేదు. మంచిచెడ్డలు, సత్వరగీతవంత చక్కగా, త్రిగా తెలియచెప్పగలిగింది.

చలన చిత్రంలో ఇదంతా ఉన్నా, విశోధం లవలేకం లేదు. నికారైస్సక బెంగారీ ఘక్కిలో పొడుగు అనిపించేటం నిడివిగా, దిగులుగా పొగింది.

మంత్రాలు; నమ్మకాలు

(34-వ పేజీ తరువాయి)

జను నాడయినా ఈ మంత్రం 200 పర్యాయములు జపంచేయాలి. జపానికి చిన్న రాళ్ళు నుపయోగించవచ్చు. గులుగాకు, గోగాకు, కుక్క నక్కలు ముట్టిన వస్తువులు, చచ్చింది, పుచ్చింది తినరాదు. బహిష్టం అయిన వారి చేతి యన్నము తినరాదు. వారిలో మాట్లాడకూడదు. ఎవరి ఎంగిలి నీరు కూడా త్రాగరాదు. చావుకూడు, సమర్త కూడు, బంతి యన్నము పనికిరావు. ఇవి దీనికి గల నిబంధనలు.

ఇంకను కొన్ని మంత్రాలున్నాయి. అవి నానోటికి రావు. ప్రయోగించియు చూడలేదు. అందులో నొకటి 450 తూరు జపము. మంత్రం పెద్దది. చేసిన తరువాత విధాతి మంత్రించి నొకట యంచుకొని పోవు నపుడు దొంగలయినా, విరోధులయినా వచ్చి యడు పడినట్లుయే ముండచేసి చూసి ఆకులు దూయమని చెప్పినట్లుయే తిరిగి పొమ్మనువటకు రక్తము ధారలయి చిమ్ము తున్నను వదలరు. సుమారు 20 సంవత్సరాలకు ముందు మాతాతాగారు ఆలా చేసినాడని చెప్పతూ యంటారు. కాని చూచిన విషయం కాదు. కొన్ని దినాలకు ముందు వంకాయల దొంగతనానికి వచ్చిన యొక దొంగ తోట ఆసామి పోయి పొమ్మనువటకు వంకాయను పట్టుకొనే యున్నట్లు చెప్పతారు. ఈ భీతిచే మా గ్రామములో దొంగతనాలు జరుగడములేదు.

కొందరు కొన్ని సంవత్సరాలాగ తచేక నిష్కతో జపమాచరించి శక్తిని వశం చేసుకొంటూ యంటారు. ఆశక్తి ఎప్పుడు విలీన అప్పుడు వచ్చి సాయం చేస్తుంది. అయితే పగం అన్నం మనము తింటే అది పగం తింటుందట. దీనినే 'యక్షిణి' యని కూడ అంటారు.

టారు. ఏ విషయాలు కావలసినా అది చేప్పకుంది. అలాంటి వారక్కడక్కడ కనిపిస్తున్నారు కూడా. మాయారికి మొన్న మొన్న ఒక బితుగాడు వచ్చాడు. వాడు మమ్మెటు గడు. మేము వాణ్ణెటుగము. కాని వాడు నా పేరు, మానాన్న పేరు, అందరి పేర్లు చెప్పినాడు. మా యింటి విషయాలన్ని కూడ చెప్పినాడు. నేను చాల ఆశ్చర్యపడ్డాను. మా మామగారు తిరువాత చెప్పినారు వాడు ఆ యక్షిణి సాయమున చెప్పగలుగుతున్నాడని. ఇది చాలవటకు నమ్మదగిన విషయము.

కె. చెంగల్రాయుడు,
—పదిపుట్టబయలు, చిత్తూరుజిల్లా.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం

(5-వ పేజీ తరువాయి)

విశ్వవిద్యాలయం ప్రారంభించారు. 1929లో అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయానికి శంకుస్థాపన జరిగింది. 1937 లో తిరువాంకూరు విశ్వవిద్యాలయం ప్రారంభించారు. 1958 లో శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం ప్రారంభమైంది. వీటికన్నిటికీ చాలావరకు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమే మాతృక.

కళాశాలలు

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధించిన కళాశాలల సంఖ్య క్రమంగా బాగా పెరిగింది. ప్రస్తుతం ఈ విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధించిన కళాశాలల సంఖ్య 78. వీటిలో 51 వేల 182 విద్యార్థులు చిగువుకొంటున్నారు.

స్త్రీ విద్య

ప్రస్తుతం విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధించిన

చిన స్త్రీల కళాశాలల సంఖ్య 24. వీటిలో 9975 గురు విద్యార్థినులు చదువుకుంటున్నారు.

విద్యార్థుల వ్యాయామశిక్షణ, సైనికశిక్షణ మొదలైన విషయాలలో కూడా విశ్వవిద్యాలయం బాగా ముందంజవేసింది.

గత నూరుసంవత్సరాలలోను మద్రాసు విద్యాలయం వివిధరంగాలలో విశేషంగా అభివృద్ధిచెందింది.

దక్షిణ భారత విద్యాభివృద్ధికి మహత్తరమైన సేవచేసింది.

ముందుముం దింకా మహత్తరమైన సేవ చేయగలదని విద్యావేత్త లాశిస్తున్నారు.

న్యూ డిల్లీ లేఖ

(10-వ పేజీ తరువాయి)

సరసులే. అండోరాలో పన్నులు లేకపోవడంవల్ల ఏది కావలసినా చవకగా దొరుకుతుంది. 30 పిల్లింగులకు కాల్బోక్సు మంచి వస్తాయి. రెండు పౌనులు పెడితే మెసలి చర్మపుజోళ్లు దొరుకుతాయి. ఫ్రెంచి బ్రాండ్ సీసా 8 పిల్లింగులు. ఫ్రెంచి ఆత్మగ అన్నీ ఫ్రాన్సులో కంటే చవక. స్విస్ గడియారాలు స్విట్జర్లెండులోకంటే చవక. జర్మన్ కెమెరాలు జర్మనీలోకంటే, ఇంగ్లీషు కార్లు ఇంగ్లండులోకంటే కారు చవక. ఇవన్నీ అండోరాలో కొనుక్కొడం బాగానే ఉంటుంది. కాని సరిహద్దులు దాటి వెళ్ళే ఛరికి వివిధదేశాల కస్టమ్స్ అధికారులు దారుణమైన స్వాగతమిస్తారు. ఫ్రాన్సునుంచి స్పెయిన్ వెళ్ళడానికి మూడు గోవలున్నాయి ఒకగోవ అండోరానుండా పోతుంది.

1957 లో కూడా భారత దేశంలో యాత్రా పరిశ్రమ అభివృద్ధి ఆవుతుండేగాని పడిపోను. ఎందుకంటే విదేశాలనుంచి వచ్చే ప్రముఖులకు ద్రవ్య మారకం ఇబ్బందులుండవు. వాళ్ళ దేశాల్లో ప్రవేశం సంస్థలు కొన్ని విదేశీ ప్రయాణాలకు ధన సహాయంకూడా చేస్తాయి. ఇక్కడ హాయిగా గడపవచ్చునని హామీ ఇస్తే ఎందరు యాత్రికులైనా భారతదేశం వస్తారు. ఇటీవల విదేశీయుల యాత్రలను ప్రోత్సహించడానికి మనం చేస్తున్న ప్రచారం అసలు సమస్యను మరుగుపరుస్తున్నది. "మాదేశంలో మీరు సంతృప్తి పొందినట్లయితే ఇతరులకా విషయం తెలియజేయండి. అసంతృప్తి పొందితే మాకు తెలియజేయండి" అని మనం ప్రకటించాలి.

రుతుక్రమం ఆలస్యమైతే?

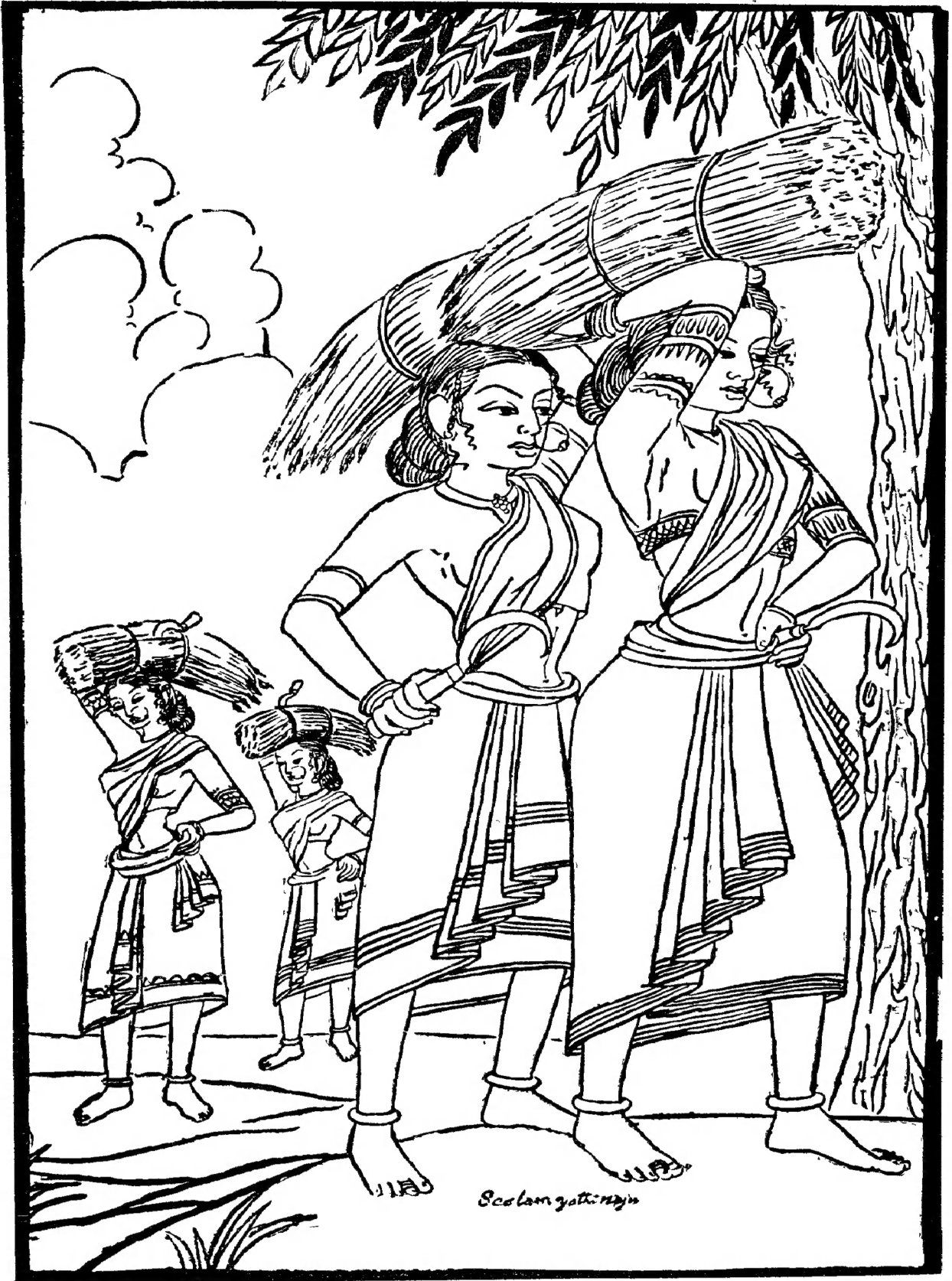
విచారపడవద్దు ప్రజ్ఞాలాగాంచిన దేవి పిల్లువాడండి

28 మాత్రలు పొం 11/-
14 మాత్రలు పొం 6/-
శిశు అంగిను

DEVI PILLS
INDICATED IN DELAYED SCANTY PAINFUL MENSTRUATION

అన్ని సందర్భములలోను శుభముగాను అమోఘముగాను పనిచేయును
2-విడితి లేకుండా అభివృద్ధిను కనుగొనును

SEENU & CO., GRAMS ORCAS (ESTD 1946) PHONE 55387
 NOVT. PERMITTED UNDER G.O.MS NO 1121 HEALTH

వ రి మో పు ల వ ని త లు

—చిత్రకారుడు : శీలం యతిరాజు.

'అనాసిన్'

బాల ఉత్తమమైనది అది నాలుగు
మందులను గలిగియున్నది

1. క్విన్ వైన్ సల్ఫేట్ 2. పినాసిటన్
3. కఫిన్ 4. అసిటల్ సాలిసిలిక్ ఏసిడ్

'అనాసిన్' — గొప్ప బాధానివారిణి — వైజ్ఞానికంగా కూర్చబడిన
నాలుగుమందులను, గలిగియున్నది, అవి వరములముజ్వలసానము
లందు సంయుక్త చర్యను జరిపే, తలనొప్పులు, జలుబులు,
జ్వరము, దంతబాధ, కంఠ నొప్పులనుండి రూఢిగా,
మరక్షితమైన క్లిష్టవిముక్తిని గలిగించును. బాధానివారణకు
'అనాసిన్' కంటే అతివేగముగా పనిచేయునట్టిది మరేదీ
లేదు. పేదించుచున్న 'అనాసిన్' కంటే అతిమరక్షిత
మైనట్టిది మరేదీ లేదు. జ్ఞానకముందు కొనుడు!
'అనాసిన్' వైద్యుని బోషణయొగము వంటిది. అది
సంతోషము సాగించి కడుపు ఉబ్బరముగాని
కలిగించదు. 'అనాసిన్' లక్షలాది జనులకు
బాధానివారిణి ఎందుకనగా ప్రతివారున్న
'అనాసిన్' ను కొనగలరు.
ఒక ప్యాకెట్ ధర 2 అణాలు మాత్రమే.

నాలుగు మందుల
సూత్రమైన
'అనాసిన్'
వాడుడు

